

ПРИЛОЖЕНИЕ V

„Образец за програмите, подпомагани от ЕФРР (цел „Инвестиции за растеж и работни места“), ЕСФ +, ФСП, Кохезионния фонд и ЕФМДРА — член 21, параграф 3

CCI	
Наименование на английски език	Development of the Regions
Наименование на националния(те) език(ци)	Развитие на регионите
Версия	
Първа година	2021
Последна година	2027
Допустими от	01.01.2021
Допустими до	31.12.2027
Номер на решението на Комисията	
Дата на решението на Комисията	
Номер на решението за изменение на държавата членка	
Дата на влизане в сила на решението за изменение на държавата членка	
Несъществено прехвърляне (член 19, параграф 5)	Да/Не
Региони по NUTS, обхванати от програмата (не се прилага за ЕФМДРА)	<i>Югозападен Южен централен Югоизточен Северозападен Северен централен Североизточен</i>
Съответен фонд	☒ ЕФРР
	☐ Кохезионен фонд
	☐ ЕСФ+
	☒ ФСП
	☐ ЕФМДРА
Програма	☐ По цел „Инвестиции за растеж и работни места“ само за най-отдалечените региони

1. Програмна стратегия: основни предизвикателства пред развитието и отговори на политиката¹

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква а), подточки i)–viii) и х), и член 22, параграф 3, буква б)

Основната цел на политиката за регионално развитие в България е да създаде жизнени, икономически силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между- и вътрешнорегионалните различия. **Специфичните цели** включват:

- *Справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението*
- *Увеличаване на икономическия растеж на българските региони*
- *Насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции.*

Горепосочените цели се предвиждат да бъдат постигнати чрез значителна промяна в отношението, възгледите и перспективите към регионалното развитие, което ще се реализира чрез прилагането на интегриран териториален подход. Във фокуса на интегрирания териториален подход е ефективното използване на потенциала на всяка територия в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия.

Това е особено актуално във връзка с факта, че програмирането на периода 2021-2027 г. се осъществява в условия на световна пандемия, предизвикана от разпространението на вируса COVID-19, като очакваното въздействие от нея върху цялостното развитие на страната е все още неясно поради динамиката на кризата в национален и световен мащаб. Кризата във връзка с COVID-19 има значително социално въздействие и сериозно се отразява на икономиките и бизнеса във всички сфери. Прекъсванията на веригите за доставка, шоковете на потребителското търсене и негативното въздействие върху сектора на услугите изискват координирани действия на всички нива за смекчаване на въздействието върху населението и бизнеса при отчитане на различното отражение, което кризата дава върху регионите, както и гъвкавост и мобилизация на всички заинтересовани страни в посрещането на неясните бъдещи предизвикателства.

Необходимостта от засилване на политиките, базирани на местни специфики, които да съответстват на местните нужди и специфичните потенциали на всяка територия, се основава също така и на опита от последните два програмни периода в България. Подходът, използван досега за определяне на финансирането от ЕС въз основа на секторните приоритети и за разделянето на градските и селските райони, доведе до нездравословна конкуренция между общините и до задълбочаване на междурегионалните, вътрешнорегионалните и дори общинските неравенства и дисбаланси.

По отношение на **вътрешнорегионалните и междурегионалните различия**, особено в сравнение с развитието на районите от същите нива в Европейския съюз, по-

¹ За програми, ограничени до подпомагане на специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ +, не е необходимо описанието на програмната стратегия да е свързано с предизвикателствата, посочени в член 22, параграф 3, буква а), подточки i), ii) и vi) от POP.

задълбоченото изследване на показателите и разликите в постигнатите нива показва, че в някои страни на ЕС различията са по-големи, отколкото тези в България. Паралелно с постигнатия напредък в някои области, предимно в Югозападен район, във всички останали райони от ниво NUTS 2 не са постигнати средните стойности на важни показатели за демографско и социално-икономическо развитие. Страната ни е в групата на последните 10 държави по БВП, продължителност на живота, обща и детска смъртност, изследвания, технологии и иновации и регионална конкурентоспособност. Областите, в които страната отчита напредък – намаляването на емисиите на парникови газове, използването на ВЕИ, намаляването на младежката безработица и развитието на телекомуникационната инфраструктура, изискват продължаващо внимание за решаване на съпътстващите ги и нерешени проблеми.

Все още развитието на регионите се дължи предимно на силните урбанистични центрове – големите и средни градове. Остават подценени потенциалите на селските територии, на селското стопанство и на малките населени места. Автоматичното разделяне на градски и селски общини, без да се отчита тяхното разположение, близостта до големи градове и първокласна инфраструктура и услуги, вместо да се прилага аналогична полицентрична мрежа и на по-ниските териториални нива, представлява риск за стабилността в развитието, особено в малките общини.

Що се отнася до селските райони и територии, те, заедно с планинските и граничните райони, обикновено се определят като част от териториите с така наречените „специфични характеристики“. Те се характеризират с висока степен на припокриване и наличие на подобни проблеми, което обяснява факта защо те се поставят в категория "проблемни области". Общата им характеристика е ниската гъстота на населението. Географската изолация, лошата транспортна достъпност, отдалечеността от местата на заетост и услугите е първата група пречки. Втората включва демографските проблеми - младите емигрират, населението застарява, раждаемостта е ниска. В резултат на това икономическата активност е ограничена - заетостта е съсредоточена в сектора производство или в публичните услуги (администрация, образование, социални услуги, здравеопазване). В резултат на това, жизненият стандарт е нисък с доходи под средните за страната и с преобладаващи нива на крайна бедност. По този начин обезлюдяването в „проблемните територии“ става неразделна част от икономическия и социален упадък - икономическата активност намалява, работната сила емигрира, липсата на млади предприемачи пречи на развитието на нови бизнеси, а населението е под критичната маса за осигуряване адекватни услуги. Всичко това се отразява в намаляващата привлекателност на районите като място за живеене, работа и развитие на туризма.

Изводите, направени от анализа на вътрешнорегионалните разлики, са следните:

1. Наблюдава се процес на задълбочаване на вътрешнорегионалните различия в различни пространствени конфигурации:
 - между отделните области в рамките на отделни региони на ниво NUTS 2;
 - между отделните общини в областите и регионите на ниво NUTS 2;
 - между град София и други части на страната;
 - между селските и градските райони;
 - между централните и периферните региони;
 - на микрорегионално ниво, между града и неговата агломерация, вкл. на ниво селище.

Необходимо е с инструментите на регионалната политика да се преодоляват или смекчават най-острите от тях, които имат негативно влияние върху стандартите на живот и социално-икономическия растеж. В условията на догонващ икономически растеж, регионалните различия ще останат значителни и през следващите години и десетилетия, но политиката за регионално развитие следва да въздейства върху изостаналостта и дори обезлюдяването на определени региони, като за целта се използват различни инструменти.

2. Някои от отбелязаните промени в регионалното развитие, които водят до нарастване на вътрешнорегионалните различия, се дължат на „ново развитие” на определени части на страната (общини, градове, градски ареали). Те могат да се определят като положителни тенденции, като това ново развитие следва да бъде „разпространено” в по-големи пространствени структури и да обхване повече региони. Това развитие води до „отключване“ на нови регионални потенциали, чрез тяхната подкрепа и развитие и е многопланов процес, обхващащ икономическия ръст, създаденото в сектора на иновациите и бизнес начинанията, ръста на производителността на труда, конкурентоспособна икономика и индустриално развитие, подобряване на стандарта на живот на населението.
3. Кризата от епидемията на Ковид-19 оказва съществено влияние върху социално-икономическите показатели на развитие на отделните региони. Наличната информация дава възможност да се оцени въздействието върху вътрешно регионалните различия в пазара на труда. Всички области са увеличили нивото на безработица с 2-4%, а за страната като цяло то се е увеличило от 5,5% през декември 2019 г. на 8,6% в края на април 2020 г.

Като резултат от кризата, според прогнозата на ОИСР от 10 юни 2020 г., България е изправена през 2020 г. пред най-сериозното свиване на икономиката от края на 90-те години.

Приоритетни направления, чрез които би могло да се въздейства върху намаляване на вътрешнорегионалните различия и подобряване на местните потенциали, са следните:

Преодоляване на сериозните демографски проблеми, които изискват специални политики и продължителен период от време. В България демографските предизвикателства се появяват в акумулирани форми. Непрекъснатото намаляване на населението през последните десетилетия има определяща роля в националните демографски процеси. Високият коефициент на смъртност и по-ниската продължителност на живота и значителната емиграция на млади контингенти население се допълва с относително високите нива на неактивност и пространственото изключване на определени социални слоеве. Посочените проблеми имат национални и регионални особености, което предизвиква сериозни предизвикателства в определени региони, в които са необходими целенасочени действия.

Необходимост от промяна на фокуса от подкрепа на населените места към подкрепа на територии и от секторно ориентирани инвестиции към интегрирани териториални инвестиции. Целите на секторните политики като част от интегрирания териториален подход включват:

- Икономически мерки за изграждане на силна и конкурентна икономика на българските региони с акцент върху инвестициите, генериращи приходи,

включително изграждане на индустриални паркове като важен инструмент за провеждане на балансирана икономическа и регионална политика;

- Инвестиции в образование. Образованието трябва да бъде водещ и постоянен национален приоритет. Съществуващите регионални различия и потребности от квалифицирана работна сила следва да се решават чрез подкрепа за повишаване на гъвкавостта на образователната и обучителната система. Стимулирането на професионалното обучение по търсените на пазара на труда професии и степен на квалификациите, съобразно степента на развитие на регионалната икономика и заявените инвестиционни намерения, ще повиши ефективността на образованието и възможностите за реализация на младите хора. Професионалните училища с регионална насоченост, организирането на обучение чрез работа (като нова възможност за повторно включване на рано напусналите образователната система), курсове за обучение за безработни, които отговарят на потребностите на местния бизнес, както и други мерки с конкретна местна насоченост, следва да бъдат задействани бързо. В тази връзка местните власти следва да бъдат инициатори или активно да участват в изпълнението на необходимите мерки и решения. Необходима е известна децентрализация на образованието, която да позволява новите програми да се въвеждат в кратки срокове;
- За по-доброто функциониране на пазара на труда и подобряване на достъпа до работни места на населението с по-ниска квалификация, живеещо в селски и периферни райони, от което донякъде зависи и цялостното икономическо развитие, са необходими допълнителни мерки в сферата на образованието, преквалификацията и социалната защита;
- Подкрепа за здравеопазване, което да създаде предпоставки за повишаване на продължителността на живота в добро здраве чрез развита здравна система, която функционира задоволително и осигурява равен достъп до здравеопазване;
- Подкрепа за социално приобщаване с цел намаляване на социалните неравенства, включително инвестиции в развитието на ранното детско развитие;
- Продължаване на структурните промени, обусловени от местните потенциали и тяхното развитие, както и подкрепа за ново индустриално развитие. Това предполага ускоряване на НИРД, иновациите, цифровизация, икономическа промяна и подкрепа за малките и средните предприятия и изисква системна и последователна подкрепа и увеличаване на финансирането чрез разнообразяване на прилаганите схеми и инструменти. Такава политика трябва да е съобразена и с редица други икономически обстоятелства, но тези две предпоставки – наличие на сравнителни регионални предимства и възможност за развитие на отрасли, при които са застъпени по-високи технологии, би трябвало да са определящи при формирането ѝ;
- За повишаването на конкурентоспособността на регионалната икономика и положителните структурни промени, изграждане на стратегическите

транспортни и цифрови мрежи и инфраструктурата на технологичните изследвания и иновациите са наложителни;

- Развитие на базовата инфраструктура и осигуряване на достъп до адекватни жилища, което да допринесе за повишаване на стандарта на живот на населението във всички региони и подкрепа на регионалния икономически растеж.

4. Инвестициите в регионалното развитие трябва да бъдат концентрирани чрез един по-индивидуализиран подход, отчитащ постигнатото равнище на развитие и благосъстояние. Те следва да бъдат по-добре обвързани с местния контекст, потенциал и проблеми, да подпомагат както развитите, така и периферните и изоставашите в развитието си райони, с цел създаване на по-добри връзки между селищата и градовете.

За постигане на горния приоритет, териториалният подход и териториалната координация са необходими в работата на почти всички държавни органи, за да се постигне управление, ефективно подкрепящо териториалното сближаване. В същото време е важно всяка секторна политика да се запознае с териториалната структура и проблеми на своята област на въздействие, да вземе под внимание териториалните си ефекти, както и да определи собствените си териториални приоритети и връзки с други сектори и региони. Създаването на национален набор от цели за териториално развитие, които формулират национални приоритети във връзка с различните райони и видове области, към които секторите могат да се приспособят, е основен аспект на териториалната координация. Това се отнася в пълна степен и по отношение на преодоляване на последствията от кризата, породена от COVID-19, която даде различно отражение върху развитието на всеки един регион.

Обобщените изводи относно междурегионалните различия са следните:

- Целите на регионалната политика във всеки от районите от ниво 2 ще се определят от необходимото въздействие за подобряване на техните потенциали, ускоряване на социално-икономическия растеж и елиминиране на острите регионални различия. Ефективността на политиката за регионално развитие и намаляване на междурегионалните различия може да се постигне чрез териториален подход и по-добра териториална координация на политиките на секторните министерства.
- Динамиката на междурегионалните различия в демографското и социално-икономическото развитие на регионите от ниво NUTS 2 показва, че за анализирания период те се запазват или увеличават. Тяхната амплитуда в преобладаващите случаи се формира от стойностите на показателите в Северозападен и Югозападен регион, които формират минималните и максимални равнища на стойностите им. Разликата между северозападните и югозападните райони във формирането на БВП е 593%.
- Като положителна тенденция следва да се определи, че показателите, свързани с НИРД и иновациите, в т.ч. делът на малките и средните иновативни предприятия - % от всички МСП и делът на МСП, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара - % от всички МСП, в Северозападен район показват нарастване (средният на региона е 6,2%), докато в останалите райони от ниво 2 се отбелязва негативна тенденция на намаление на техните стойности.

- Тенденция на междурегионално сближаване се наблюдава по отношение на достъпа и използването на интернет от населението, но при значително изоставане от средноевропейските показатели, особено по отношение на лицата, които имат основни цифрови умения.
- Основното различие, което се задълбочава в годините след прехода към пазарна икономика, е диференциацията в демографското и социално-икономическото развитие на районите в Северна и Южна България.
- Северозападен регион е най-слаборазвитият регион в България. Оценките показват изчерпване/деструктуриране на неговите вътрешни потенциали за развитие и необходимостта от значителни външни въздействия, които в по-дългосрочен план да допринесат за ускореното му развитие и повишаване на неговата конкурентоспособност.
- Подкрепата на по-слаборазвитите региони изискват системна и интегрирана насоченост чрез създаване на подходящи схеми и инструменти в демографската, образователната, икономическата, иновационната политика, политиката в областта на цифровите технологии, социалната, културна и жилищна политика. В отговор на това и съобразено с предвиденото допълващо финансиране по линия на подкрепата за по-слабо развитите региони, в периода 2021-2027 г. ще се предоставя приоритетно подпомагане на Северозападен и Северен централен регион.

Изводите от анализа на междурегионалните различия и **сравненията с развитието на районите от ниво 2 в ЕС** показват, че всички региони от ниво 2, с изключение на Югозападен, не достигат/догонват средните показатели, характеризиращи демографското и социално-икономическо развитие. Това заключение се основава на анализ на статистическите данни, а ето и някои от тях:

- Продължителността на живота в ЕС е 81 години, а в България е 75 години, 74,7 г. за Северозападния район.
- Смъртността в ЕС е 10.3 ‰, докато в България достига 15.4 ‰, а в Северозападния район достига 20,5 ‰.
- Детската смъртност в ЕС е 3,5 ‰, а в България е 5,8 ‰, достигайки 7,9 ‰ в Северозападния район.
- Делът на ранно напусналите образование на възраст 18-24 години в ЕС е 10,6%, докато в Северозападния район е 22,9%.
- Българските региони имат един от най-високите проценти на младежи (15-24), незаети в трудова дейност, образование или обучение в ЕС. Средната стойност за ЕС е 10,1%, докато в Югоизточния район е 21,2%.
- Делът на населението на възраст 30-34 години с по-ниско от основно и средно образование в ЕС е 16,4%, докато в Северозападния район достига 24,4%.
- Делът на населението на възраст 30-34 години с висше образование в ЕС е 40,7%, докато в Северозападния район е 18,9%.
- Коефициентът на заетост в ЕС на лица 15-64 г. е 67.6%, докато в Северозападния район е 59,7%.
- Коефициентът на заетост в ЕС на лица на възраст 20-64 г. е 75,4%, докато в Северозападния район е 64.8%.
- Нивото на безработица в ЕС е 6,7%, докато в Северозападния район достига 10,9%.

- БВП на глава от населението в Северозападния район е 33,4% от средния за ЕС.
- Производителността на труда в България е 48,8% от средната за ЕС.
- Разходите за НИРД на човек в ЕС е 625,8 евро, докато в Югоизточния район е 19,1 евро.
- Разходите за НИРД като % от БВП в ЕС са 2,22%, докато в Югоизточен район са 0,32%.
- Използването на интернет от физически лица в ЕС е 87%, докато в Северозападния район е 62,2%.
- Населението в риск от бедност или социално изключване в ЕС е 22,4%, докато в България е 32,5%, а в Северозападния район е 41,2%.

Българските региони, с изключение на Югозападен, по показателя БВП на глава от населението (определящ равнището на развитие), остават в десетката на най-слаборазвитите региони в ЕС за целия период на членство на страната. България е с най-ниски стойности на индекса за регионална конкурентоспособност и единствено Югозападният регион има по-добри показатели. Стойността в Северозападния регион е -1,40. Една от основните причини за това изоставане е по-слабото развитие на изследователската дейност, технологиите и иновациите.

Единствено по-добри резултати се отчитат в равнището на безработицата и по-специално равнището на младежката безработица. По всички останали наблюдавани показатели има напредък, но той не е достатъчен и не допринася за намаляване на регионалните неравенства.

Що се отнася до отражението на **основните социални аспекти** върху развитието на българските региони, социално-икономическият анализ на регионите в Република България показва, че един от най-сериозните проблеми, пред които е изправена страната е *демографският* с неговите многостранни измерения. Застаряването на населението, което е характерно за много други европейски държави, в България се проявява особено силно, защото е свързано и с намаляването на населението и обезлюдяването на периферните територии, където са разположени малки населени места с уязвимо възрастно население, с ограничен достъп до услуги и без потенциал за развитие.

Тези проблеми със своите социални измерения, заедно с неравномерното разпределение на населението на територията на страната, изправят пред сериозни предизвикателства регионалната политика. Съпроводена с бавния напредък в системите за здравеопазване, образование и социална грижа, при ниска раждаемост, голяма смъртност и неовладяни емигрантски процеси, тази демографска ситуация става още по-тежка. За да се ограничат негативните тенденции и да се постигне целта за смекчаване на неблагоприятните демографски тенденции и дори тяхното обръщане в по-дългосрочен план, демографската политика се превръща в един от основните приоритети на страната през последните години.

Въздействието на демографската криза в България е очевидно в областта на най-важните публични услуги - *образованието и здравеопазването*. То се наблюдава в намаляването на броя на новите ученици и студенти, записани в системата на предучилищното, училищното и висшето образование, както и на съществуващите училища в образователната инфраструктура (децата в предучилищното образование намаляват с 8,4%, учениците в средното образование намаляват с 2,5%, студентите в университетите намаляват с 10,6%). Въпреки инвестициите, направени в подобряването на енергийната ефективност и обновяването на училищните сгради, са

необходими допълнителни ресурси за подобряване на базите с иновативни инструменти/ инструментариум за осигуряване на условия за изграждането на адекватна учебна и изследователска среда, отговаряща на нивото на съвременните технологии. Това е особено актуално в условията на възникналата необходимост от трансформиране и „нагаждане“ на образователния процес в световен план към новите предизвикателствата, които образователните институции трябва да посрещнат, функционирайки в среда на разпространението на COVID-19 и свързани с преминаването към онлайн обучение. Изоставането при постигането на целите за маргинализирани групи, включително включването на ромите в образователната система и намаляването на относителния дял на младите хора, незаети в трудова дейност, образование или обучение, ще изисква допълнителни действия в това отношение. В допълнение към подобреното качество, системата за висше образование ще трябва да развива по-добри връзки с научноизследователската и развойна дейност, институциите и бизнеса, за да отговори по-добре на приоритетите в икономиката на страната. Освен това, анализът на статистическите данни, свързани с грижите в пренаталния период, грижа за бременни жени и родилки, аборти, детска смъртност, ваксинация, деца с увреждания, посещение в детски ясли и детски градини, предоставяне на здравни и социални услуги за деца до 7 години и техните семейства показва, че е налице засилен акцент върху развитието в ранна детска възраст. Инвестирането в развитието на ранна детска възраст има изключително висока обществена възвращаемост и е важен начин за постигане на по-големи резултати в редица обществени взаимоотношения.

Инвестициите в образователна инфраструктура съответстват на националните приоритети в областта на образованието и ще допринесат за изпълнението на отделни аспекти на цел 4 „Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички“ от Целите за устойчиво развитие на ООН. Насочени са към осигуряването на равен достъп до качествено и модерно образование за всяко дете и ученик, както и към намаляване дела на преждевременно напусналите училище с основен акцент върху децата и учениците от уязвими групи. Инвестициите ще подобрят образователната среда, включително качеството на електронното обучение в системата на училищното и предучилищното образование чрез въвеждане на нови и модерни технологии, както и ще повишат мотивацията за учене. За да се повиши качеството на професионалното образование в България и да се засили връзката му с нуждите на пазара на труда, приоритет е да продължи разширяване обхвата на системата за дуално обучение, както и увеличаване на възможностите за прилагането му в различни професии с цел да отговори на нуждите на бизнеса на регионално и местно ниво. Както и в програмния период 2014-2020, така и в периода 2021-2027 г., инвестиции в образователна инфраструктура ще се осъществяват на базата на специфично разработени методологии за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на страната и съответни списъци към тях, а именно: Методология за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на страната и Методика за приоритизация на държавните висши училища, изготвени от отговорните за политиките ведомства – Министерство на образованието и науката и Министерство на културата (по отношение на училищата по изкуства и по културата).

Методологията за определяне на приоритетите на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България е в съответствие с основните приоритети в областта на образованието, сред които е прилагането на устойчиви

интегрирани политики за осигуряване правото на всяко дете на качествено образование и за предотвратяване на отпадане от училище, с акцент върху деца и ученици от уязвими групи.

Критериите за приоритизиране на образователната инфраструктура са предназначени да допринесат за три водещи цели:

1. Ефективност - по-голям брой студенти, използващи инфраструктурата и по-висока възвръщаемост на инвестициите в образованието на учениците.
2. Равен достъп до качествено образование - не само по отношение на физическия достъп, но и по отношение на качеството на образованието.
3. Балансирано териториално и регионално развитие - разпределението на инвестициите по региони, области и общини по NUTS 2 трябва да бъде съпоставимо с разпределението на децата и учениците (прогнозни демографски стойности до 2023 г.)

В съответствие с тези цели при приоритизацията са приложени следните критерии:

- Брой деца / ученици в детски градини / училища
- Промяна в броя на децата / учениците (ефективност)
- Единствената детска градина в общината
- Централна детска градина / централно училище
- Защитена детска градина или защитена част от детска градина / защитено училище
- Профил на приоритетно обучение и / или приоритетно професионално направление
- Брой ученици от повече от една административна област
- Брой области, от които идват учениците.

В програмния период 2021-2027 следва да продължи надграждането на постигнатото в предходните години в сферата на социалните дейности с цел гарантиране на равен достъп до качествени и ефективни социални услуги за всички лица, нуждаещи се от подкрепа при съблюдаване на принципите, залегнали в приетия на 1 юли 2020 г. Закон за социални услуги. Със средства от ПРП 2021-2027 ще се създават/реформират само услуги, които са включени в Националната карта на социалните услуги. Съгласно анализа на нуждите в сектора, със средства от ПРП 2021-2027 приоритетно ще бъдат подпомагани инвестиции, свързани с осигуряването на дългосрочна грижа за възрастни (в т.ч. реформиране на домовете за стари хора и изграждане на нови резидентни услуги и съпътстващи социални услуги за лица с увреждания от общността) и осигуряване на социални услуги за деца и семейства (в т.ч. разширяване на мрежата от услуги за ранно детско развитие и развитие на услуги за превенция и ранна интервенция на уврежданията за деца и др.). Тези инфраструктурни мерки ще бъдат допълнени с необходимите „меки“ мерки, свързани с предоставянето на социалните услуги, обучението на персонала, осигуряване на социалното включване на лицата и др., включително по линия на Програмата за развитие на човешките ресурси. В допълнение анализите, изготвени от Министерство на труда и социалната политика, сочат към необходимост от инвестиции за изграждане и оборудване на структури (регионални центрове) за подкрепа на социалната и солидарната икономика, в които да се осъществяват услуги за насърчаване, промотиране, консултиране и съдействие на процесите на работа на субектите на социалната и солидарна икономика. Въвеждането на нов регионален подход, основаващ се на идентифициране на

конкретни икономически дейности, социална добавена стойност и конкурентни дефицити на субектите на социалната и солидарна икономика по места ще позволи ограничаване на спорадичните ефекти, ще подобри средата, ще осигури видимост сред потенциалните партньори и потребители, трайност на пазарното присъствие и устойчиво социално въздействие. Създаването на мрежа с териториално покритие в шестте региона на страната ще се допълни с изграждането на изричен експертен капацитет за преодоляване дефицитите от специализирани, включително дигитални умения, знания и капацитет за подкрепа развитието на сектора.

Предвидените инвестиции по линия на ПРР 2021-2027 г. пряко ще допринесат за изпълнение на националните приоритетите, заложи в Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030, чрез изпълнение на инфраструктурни мерки свързани с: насърчаване на икономическата активност; зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства, вкл. изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи и създаване на достъпна архитектурна среда; оборудване за масов спорт, както и развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура.

Важен фактор по отношение на негативните демографски тенденции е достъпът до *адекватно жилищно настаняване*. Анализите в проекта на Национална жилищна стратегия 2018-2030 г. показват спешна нужда от мащабно обновяване на съществуващия жилищен фонд и повишаване на неговата използваемост, както и осигуряване на финансова достъпност на жилищата. Съотношението цена/доходи непрекъснато се повишава, което увеличава броя на хората, нуждаещи се от подкрепа за покупка или наем. Броят на необитаемите жилища е повече от 30% и в същото време има много млади семейства и уязвими групи, които не могат да си позволят нито собствен дом, нито дори да наемат такъв.

Съгласно приетата на 30 май 2018 г. Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета изменяща Директива 2010/31/ЕС държавите членки следва да разработят дългосрочна стратегия за саниране в подкрепа на санирането на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради, както обществени, така и частни, за постигане на високо енергийно ефективен и декарбонизиран сграден фонд до 2050 г., улеснявайки разходно ефективната трансформация на съществуващите сгради в сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. В тази връзка е разработена Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. (Приета от Министерския съвет с Протокол № 8 от 27.01.2021 г.), с която се определят:

- индикативни междинни цели за 2030 г., 2040 г. и 2050 г.;
- примерно описание на финансови средства за подпомагане на изпълнението на стратегията;
- ефективни механизми за насърчаване на инвестициите в санирането на сгради.

Обновяването на жилищните и обществени сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, с което пряко ще допринесе за нейното изпълнение и препоръките на Директива 2018/844 за подход, насочен към обновяване на сградите с най-лоши енергийни характеристики.

Намалената степен на възпроизводство на работещото население също допринася за неблагоприятните демографски тенденции и се отразява на *пазара на труда*. До началото на разпространението на COVID-19, България постига напредък в борбата с безработицата и постига целите, определени в европейските и националните документи за намаляване на безработицата сред младите хора, като общият процент на безработица към онзи момент е над 10% и над 25% в 43 общини в Северна България, което илюстрира вътрешнорегионалните и междурегионални различия. В разгара на пандемията COVID-19 и извънредното положение, обаче, има рязко увеличение на безработните лица. Статистиката показва, че за първото тримесечие на 2020 г. броят на безработните над 15-годишна възраст е 149 000 (4.6%) по данни на НСИ. Новорегистрираните безработни за периода 3 февруари - 31 май 2020 година са 180 185 души, а в края на посочения период общият брой регистрираните безработни са общо 295 453 лица (или равнището на регистрирана безработица към края на май 2020 г. е 9.0%). В периода юни - август се забелязва тенденция на намаляване на равнището на безработица, като към края на август 2020 г. Агенцията по заетостта отчита равнище от 7.5% през посочения месец. Най-високо е равнището на безработица в Северозападния район.

Българското правителството предприе редица антикризисни мерки с цел в подкрепа на работодатели и работниците (например мярка „60/40“, проект „Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията от COVID-19“, проект „Заетост за теб“). По данни на Агенцията за заетостта към август 2020 г., в резултат изпълнението на подкрепящите заетостта политики помощта е достигнала до близо 237 000 заети лица и повече от 10 000 работодатели, повече от 150 000 безработни са започнали работа в периода след извънредното положение, като 32,7% от тях са се върнали на старите си работни места, освободени поради кризата, а възможността за субсидиране на краткосрочна заетост дава възможност на близо 10 000 безработни да намерят новото си работно място в периода на възстановяване след COVID-19 кризата.

Анализът на показателите за *икономическо развитие* за периода 2010-2017 г. показва увеличение на брутния вътрешен продукт (БВП) с 35,1%, съответно и брутната добавена стойност (БДС), което води до увеличаване производителността на труда с най-бързи темпове в индустрията, а също и увеличение на броя на МСП с 10,8%. Придобиването на дълготрайни материални активи (ДМА) най-вече в сектора на услугите също се е увеличило след 2013 г. с 8,7%, главно по отношение на секторите хотелиерство и транспорт, а най-малко в сектора селското стопанство. Бавно се повишават *разходите за НИРД*, 70% от които са в производствената сфера, като чрез тях се очаква да бъде постигната необходимата иновативност и конкурентоспособност. Демографските проблеми, които се отразяват върху всички икономически показатели, имат пряко отражение и върху инвестиционната активност и чуждестранните преки инвестиции (ЧПИ). Макар и слабо и с колебания през годините обемът на ПЧИ с натрупване се повишава с 17,8 %. Те са най-малки в слабо населените територии с недостиг на кадри и по-специално на такива с необходимата квалификация и с проблеми в транспортната и инженерна инфраструктура. Дори и там, където са направени инвестиции за осигуряване на транспортна и индустриална инфраструктура, не се използва пълноценно потенциала на индустриалните зони и на т.нар. „свободни зони“. Това изисква целенасочени усилия с оглед на факта, че индустриалните паркове са важен елемент от регионалната екосистема в областта на трансфера на технологии, привличане на инвеститори, развитие на екологични и екологосъобразни производства и повишаване на конкурентоспособността.

Прилагането на интегрирани териториални инвестиции в новия програмен период следва да послужи като мощен инструмент за стимулиране създаването на партньорства между широк кръг заинтересовани страни (бизнес, публични власти, научни и образователни организации и др.) и за изграждане на нови, високотехнологични, иновативни и привлекателни за инвеститорите индустриални паркове, с което да се стимулира и регионалната икономика.

Запазват се междурегионалните различия по всички показатели, като най-силно са изразени различията в показателя БВП, които стават още по-отчетливи между областите на ниво NUTS 3.

Извънредното положение, обявено в средата на март 2020 г., наложи строги ограничения за пътуване и доведе до рязък спад на икономическата активност през март и април, което от своя страна даде значително отражение на описаните по-горе тенденции в развитието. Икономическата активност започна постепенно да се възстановява, макар и със забавени темпове, от месец май нататък. В своя „Доклад за регионалните икономически перспективи“ от септември 2020 г. Европейската банка за възстановяване и развитие посочва, че пълното въздействие на кризата се наблюдава през второто тримесечие, когато реалният БВП спадна с 8,7% на годишна база. Частното потребление е намаляло с 2,4% на годишна база през първата половина на 2020 г., докато инвестициите са намалели с над 8% на годишна база. Износът на стоки, който възлиза на около 50% от БВП и прави България умерено зависима от търговията, намалю с около 3% на годишна база през първата половина на 2020 г. В Докладът още се посочва, че се очаква БВП да спадне с 5,5% през 2020 г., а очакванията са за 3% темп на растеж през 2021 г.

Пролетната икономическа прогноза на Комисията, публикувана май 2020 г., дава опесимистична прогноза, а именно икономически спад за България от -7,2% за 2020 г.

Статистическите данни на национално ниво показват, че сигналите за забавяне на икономиката от първите три месеца прерастват в сериозен спад през второто тримесечие на фона на свиване на вътрешното потребление и срив при износа на стоки и услуги. Данните от НСИ посочват, че през второто тримесечие БВП намалява с 8,2% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 9,8% спрямо първото тримесечие на 2020 г. На годишна база в края на второто тримесечие БДС намалява със 7,4%.

Кризата, породена от разпространението на коронавирус не само в България, но и в световен план, подложи на безпрецедентен натиск здравната система. Проблемите в системата на здравеопазването и в наследената инфраструктура се подсилват от демографските процеси и застаряването на населението, неравномерното му разпределение на територията на страната, увеличаването на потребностите от здравна грижа поради увеличената заболяемост, високата смъртност и недостига на медицински кадри. Продължаващият процес на реформиране на системата все още не е дал необходимите резултати за повишаване на качеството на услугите и достъпа до тях, а мнозинството от тези проблеми следва да се решат до края на програмния период 2021-2027, за да се съсредоточи вниманието върху превенцията на основни заболявания за България, която заема водещите позиции сред държавите-членки на ЕС.

Болничната структура в България се характеризира със свръхкапацитет, фрагментарност и дисбаланси, които се отразяват негативно на икономическата ефикасност и не допринасят за подобряване на качеството на грижите. Неравномерното разпределение на болнична инфраструктура на територията на

страната е свързано със свръхконцентрация на болнични структури в най-големите градове и недостиг на капацитет за задоволяване на базови потребности от болнична помощ в малките населени места. Неефективната е и структурата на болничните легла, в която има превес на леглата за активно лечение и много ниска осигуреност с легла за дългосрочна грижа. За предоставяне на качествени медицински услуги, освен наличието на квалифициран медицински персонал, съществено значение за ефективността от лечението имат и съвременните битови условия и медицинска апаратура, за което е необходима модернизация на материално-техническата база на лечебните заведения за болнична помощ, които годишно обслужват пациентопоток, представляващ над 70% от населението на страната. От друга страна, първичната извънболнична медицинска помощ, включително специализираната и денталната помощ, все още не могат да изпълнят своята ключова роля за справяне с основните здравни предизвикателства и с рискове от лошото здраве. По отношение на дейността на общопрактикуващите лекари се наблюдават сериозни регионални дисбаланси, които водят до неравенства в достъпа, особено за хората в малките населени места. Капацитетът на специализираната извънболнична помощ също не е достатъчно развит, което задълбочава неравенствата в достъпа на населението особено в отдалечените райони. В допълнение, анализите на Министерство на здравеопазването показват, че са необходими инвестиции в специализирани болници и отделения, в които се извършват дейности за долекуване, продължително лечение и рехабилитация и хосписи за пациенти, които имат нужда от продължителен болничен престой и не могат да се обслужват сами в домашна обстановка. Нуждите в тази посока са свързани с реконструкция и преустройство на съществуващи сгради, строителство на нови сгради и дострояване, както и доставка на съвременно медицинско и немедицинско оборудване и транспортни средства, необходими за придвижването на пациенти.

Сериозен проблем в страната е необходимостта от по-ефективни интервенции и разширяване на мерките във връзка с промотиране на здравето и превенцията на болести, особено в отдалечените и труднодостъпни райони. Според данните, предоставени от Министерство на здравеопазването, сред населението в страната има недостиг на знанията, уменията и мотивацията за превенция и контрол на предотвратимите социалнозначими заболявания чрез намаляване на рисковите поведенчески фактори. Статистиката показва, че остава висок относителният дял на наднормено тегло (вкл. затлъстяване) сред населението в страната - 30,1% при децата от 5 до 19 годишна възраст и 58.3% при населението над 19 години, като затлъстяването е съответно 10.3% и 23.7%. Разпространението на тютюнопушенето сред българското население е най-високо в ЕС и е с почти седем процентни пункта над средното за ЕС. Продължава повишаването на консумацията на алкохолни напитки средно на лице от домакинство в страната (за периода 2001-2018 г. с 12.8 л). Употребата на наркотици и психотропни вещества също продължава да поддържа високи нива.

По отношение на превенцията, според анализите, има най-висока концентрация на нужди и потребности от подобряване на услугите по отношение на сърдечно-съдовите, онкологичните и неврологичните заболявания. Сърдечно-съдовите и онкологичните заболявания са водещите причини за умираанията в страната (със съответно 64.4% и 16.9% от умираанията през 2019 г.). Устойчивото продължаване на дейностите по профилактика и превенция на заболяванията е важна предпоставка за откриване на социално-значими заболявания в ранен стадий и съответно осигуряване на навременно лечение. В тази връзка е идентифицирана необходимост от обновяване на остарялото

медицинското оборудване на съществуващите кабинети и закупуване на нови допълнителни мобилни кабинети (в момента има 21 мобилни кабинета, но техният брой далеч не е достатъчен за покриване на нуждите), което да доведе до подобряване на достъпа до безплатни превантивни дейности (ехографски, мамографски, гинекологични, лабораторни и др. прегледи) сред уязвимите групи в цялата страна.

Реформите в здравеопазването трябва да се изпълняват в условия на продължаващо укрепване на системата в страната за справяне с възникнали кризи като тази, породена от COVID-19, което допълнително усложнява ситуацията. Целенасочените инвестиции за посрещане на предизвикателства в сферата на здравеопазването ще се осъществява на базата на картиране на нуждите на национално ниво от отговорното за политиката в здравния сектор ведомство – Министерство на здравеопазването.

Финансирането на проекти от национално и регионално значение в областта на *транспортната и инженерна/техническа инфраструктура* с приоритет ще помогне да сме подготвени за бъдещи извънредни ситуации и да смекчи последиците от кризата и ще окаже положително въздействие върху доброто пространствено интегриране на националната транспортна система в TEN-T мрежата и достъпност. От разширяването на транспортната мрежа зависи икономическият растеж на териториите. В това отношение България вече има сериозни регионални дисбаланси.

Комплексната оценка на обслужването с пътна мрежа на районите от ниво 2 в най-голяма степен се определя от структурата на пътната мрежа, което доказва необходимостта от разширяване на пътната мрежа от висок клас и поддържането ѝ в добро състояние. Особено важни са тези действия в областите и районите от Северна България.

В 17 от областите в страната относителният дял на автомагистралите и пътищата от първи клас е под средния показател за страната, което доказва високи териториални диспропорции. Въпреки че, в сравнение с миналия програмен период (2007-2013 г.), структурата на обслужващата пътна мрежа от висок клас определено се подобрява, преди всичко това се наблюдава в районите от Южна България.

Неблагоприятната структура на пътната мрежа за голяма част от областите (преобладаващо попадащи в Северна България) налага завишени изисквания към поддържането на съществуващата пътна мрежа в добро състояние. И това е допълнителен проблем, защото се установява, че за голяма част от областите в Северна България процентът на пътищата в добро състояние е под средния за страната, при това има области, където тенденцията за влошаване е постоянна.

По-ниската степен на изграденост на пътната мрежа от висок клас в северните, периферните и гранични части на страната ограничава възможностите за икономическо развитие на териториите, които са отдалечени от нея, понижава качеството на живота и инвестиционната им привлекателност. За периферните райони се наблюдава много ниска достъпност поради лоша пътна инфраструктура и липса на алтернативен транспорт. Незадоволителното състояние на участъци от републиканската пътна мрежа и особено на общинската пътна мрежа допълнително влошава условията за комуникации в и между общините, попадащи в посочените територии.

Една от трите стратегически цели на националната политика в областта на транспорта до 2030 г. (Интегрираната транспортна стратегия до 2030 г.) е „подобряване на транспортната свързаност и достъпност (вътрешна и външна)“. Тя включва два

приоритета, които имат пряко влияние върху националното пространство: подобряване на свързаността на българската транспортна система с европейското транспортно пространство и осигуряване на качествен и достъпен транспорт във всички региони на страната. В тази връзка, България трябва да продължи прилагането на мерки, свързани с повишаване на свързаността и достъпността, за да се увеличи икономическият потенциал на регионите и селищата.

Създаването на тол системата в България (стартирала през 2019 г. и започнала таксуване през март 2020 г.) дава нови възможности за по-строга ориентация на приходно-разходните елементи в транспортната мрежа. Въпреки това, секторът, и по-специално пътната мрежа от 2-ри, 3-ти и 4-ти клас, изпитва решаваща нужда от подкрепа във връзка с осигуряването на предпоставки за икономическите оператори за установяване на икономическа дейност чрез транспортна свързаност в периферните райони.

Пандемията от COVID-19 подлага на безпрецедентен натиск *туристическия сектор* в целия ЕС. Тя доведе до значително намаляване на вътрешни и международни пътувания, което предизвика значителен спад в приходите и създаде проблеми с ликвидността за всички туристически фирми. В условията на пандемия, българското правителство предприе редица антикризисни мерки с цел подпомагане на сектора и работещите с него в търсене на най-добрите решения за бизнеса и хората.

До момента на настъпване на кризата, статистиката показва, че туристическият сектор формира над 10% от БВП на страната. Съгласно SWOT матрицата на дестинацията, представена в Актуализираната национална стратегия за устойчив туризъм (2014-2030 г.), България разполага с всички предпоставки да се развива успешно като туристическа дестинация - голямо разнообразие от природни ресурси и културно наследство (материално и нематериално), изградени сравнително добри условия за функционирането на всички видове транспорт, активни генериращи пазари с увеличаващи се туристопотоци и значителен нереализиран потенциал. България е една от страните в Европа с най-богато културно наследство. В списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО са включени 7 културни и 3 природни обекта, които се намират в България. Регистрирани са около 40 000 недвижими културни ценности, от които над 1500 с национално значение, а в музеите и художествените галерии са над 7 млн. експоната. В България функционират над 160 музея (по данни на НСИ за 2019 г.), чиято дейност е свързана с издирването, изучаването, с физическото опазване и представяне на движимите културни ценности. Културните институти са равномерно разположени на територията на страната и са обвързани с административното ѝ деление, което гарантира институционалния обхват на културното наследство и неговата защита.

Същевременно, като основни предизвикателства пред туристическия сектор са отчетени непълноценно функциониране на туристическите райони, ниска ефективност на управлението на ресурсите, както и необходимост от адаптация на туристическия сектор към климатичните промени, липса на добра транспортна достъпност до туристическите забележителности на страната, на регистрираните дефицити по отношение на опазването, социализацията, популяризирането на културата и културното наследство и природни забележителности, нематериално културно наследство, които се използват като ресурс за развитието на туризма, недостатъчно добре развита на инфраструктура, имаща отношение към развитието на туризма (ВиК мрежа, свързаност с пречиствателни станции за питейни и отпадни води и др.),

недостатъчно добре развит маркетинг, непълноценно използване на потенциала на туристическите продукти и културното наследство, недостатъчно и неефективно промотиране на продукти и др.

Добавяйки към съществуващите преди пандемията предизвикателства и сериозните последници върху сектора от разпространението на COVID-19, се налага спешна нужда от предприемането на колективни действия, както и мобилизация на всички нива и ресурси за съвместно търсене и прилагане на решения и за пълноценно използване на потенциалите.

Анализът на състоянието *на околната среда*, най-важните компоненти и фактори, защитените природни територии и дейностите по адаптиране към изменението на климата, управлението на риска от природни бедствия и намаляване на вредните последици от човешката дейност показва, че въпреки прилагането на пълния набор от мерки за постигане на екологичните цели на страната, все още има проблеми, които очакват адекватни решения. Предвид прилагането на Европейската зелена сделка и по-специално създаването на Фонд за справедлив преход, България е една от държавите-членки на ЕС, които ще бъдат най-силно засегнати от декарбонизацията на икономиката на ЕС, предвид факта, че страната ни добива и преработва 7% от въглищата и формира 8% от работните места във въгледобивния сектор в ЕС. Целите на политиката на ЕС до 2050 г. за модерна, ресурсно-ефективна, конкурентоспособна и климатично неутрална икономика ще окажат силно влияние върху развитието на въгледобивната промишленост и съответния енергиен капацитет, фокусиран главно в три района от ниво NUTS 2 в страната - Южен централен, Югоизточен и Югозападен райони.

През 2019 г. Европейската комисия публикува стратегически насоки и действия за нова политика на растеж на Европа, която има за цел да превърне ЕС в справедливо и проспериращо общество, с модерно, ефективно използване на ресурсите и конкурентна икономика, където няма нетни емисии на парникови газове през 2050 г. и където икономическият растеж е отделен от използването на ресурси. Постигането на тази цел е предизвикателство и ще изисква значителни публични и частни инвестиции с активен принос на всички сектори в икономиката.

Т. нар. Зелена сделка се основава на следните елементи:

- Увеличаване на амбицията на ЕС за климата за 2030 г. и постигане на климатичен неутралитет до 2050 г.;
- Доставка на чиста, достъпна и сигурна енергия;
- Мобилизиране на индустрията за чиста и кръгова икономика;
- Изграждане и обновяване по енергийно и ресурсно ефективен начин;
- Ускоряване на преминаването към устойчива и интелигентна мобилност;
- От „Farm to Fork“: проектиране на справедлива, здравословна и екологична хранителна система;
- Запазване и възстановяване на екосистемите и биоразнообразието;
- Нулева амбиция за замърсяване за безтоксична среда.

В съответствие с целите за постигане на климатичен неутралитет до 2050 г. по ефективен и справедлив начин, Европейската зелена сделка предлага също създаването на механизъм за справедлив преход, фокусиран върху регионите и

секторите, които ще бъдат най-засегнати от прехода, предвид тяхната зависимост върху изкопаеми горива, включително въглища, торф и петролни шисти или индустриални процеси, интензивни за парникови газове.

С помощта на този документ България представя своята позиция относно идентифицирането на най-засегнатите региони и сектори с оглед ефективното разрешаване на целите на Европейската Зелена сделка, механизъм за справедлив преход и по-специално, използването на средства от Фонда за справедлив преход (ФСП). ФСП ще допринесе за постигане на целта да се даде възможност на регионите и хората да се справят със социалните, икономическите и екологичните въздействия от прехода към целта на Съюза за климата и климатично неутралната икономика до 2050 г.

Въпреки факта, че през последните 2 години в нито един от регионите в страната не са надвишени нормите за съдържанието на тежки метали, арсен, въглероден оксид и бензен във въздуха, качеството на атмосферния въздух все още се влошава в 35 общини, попадащи в общо 23 области. Основен проблем за тях е замърсяването с фини прахови частици (ФПЧ), което влияе както на материалната среда, така и на човешкото здраве. През последните години общественият транспорт и градският фонов шум / замърсявания от градския транспорт са най-пренебрегвани. Влошаването на качеството на атмосферния въздух в Пловдив и София е под учестен мониторинг, главно поради увеличениния трафик, мащабното строителство и характера на сухоземния терен, създавайки условия за инверсии и лоша вентилация на съответните градски зони.

Качеството на атмосферния въздух остава най-тежкият проблем за България, особено в големите градове, независимо от предприетите мерки за намаляване на източниците на замърсяване, за въвеждане на системи за интегриран градски транспорт и интелигентна мобилност. Това директно рефлектира върху човешкото здраве, поради което показателите за вредните емисии се следят и от световни и европейски здравни организации. Замърсяването с финни прахови частици ФПЧ10 е най-сериозният проблем на национално ниво по отношение постигане на необходимото качество на атмосферния въздух. Проблемът е свързан най-вече с използването на твърди горива за битово отопление през зимния сезон от повече от половината от населението на страната в резултат на „енергийната бедност“. За енергийната бедност допринася остарелият жилищен фонд с ниско ниво на енергийна ефективност. Друг основен източник на финни частици и замърсяване на въздуха са градският и междуселищният транспорт. По този показател България е на едно от първите места в Европа.

В заключение на представения по-горе анализ може да се обобщи, че е необходимо да се осигури по-добро развитие на икономически потенциали, мобилност и привлекателна среда за живот с възможности за достъп до адекватно жилищно настаняване, качествени и достъпни здравни, образователни и социални услуги, култура, забавления, спорт, работа и отдих, за да се повиши стандартът на живот и да се помогне на справяне с проблема, свързан с демографските дисбаланси, както и със сериозните последствия от кризата, предизвикана от разпространението на COVID-19. Всичко това е залегнало в основата на програмната стратегия на PPP 2021-2027.

Програма за развитие на регионите е фокусирана върху териториалната цел на политиката „Европа по-близо до гражданите“, но тъй като интервенциите в рамките на

тази цел могат да включват мерки, адресиращи всички останали цели на политиката, програмата ще допринесе и за тяхното осъществяване, особено по отношение на предвидените мерки, свързани с индустриалните зони, енергийната ефективност и устойчивата мобилност, инфраструктурата за секторните политики, свързани с цел на политиката 4 и т.н.

В съответствие с член 22 от проекта на POP , ПРР ще се изпълнява чрез прилагането на инструменти за интегрирано териториално развитие, включително ИТИ, с цел постигане на по-добър инвестиционен фокус, по-ефективни и ефикасни интервенции, засилен междусекторен диалог между различни заинтересовани страни и подхода за интегрирано териториално развитие. Програмата ще включва 2 специфични приоритети - един за интегрирано градско развитие и друг за интегрирано териториално развитие на регионите на ниво NUTS 2. Предвиден е и приоритет за техническа помощ, за да се улесни прилагането на новия териториален подход. Интегрираният териториален подход в България ще бъде изпълнен на базата на интегрирани териториални стратегии, съгласно член 23 от POP и националното законодателство, свързано с политиката за регионално развитие:

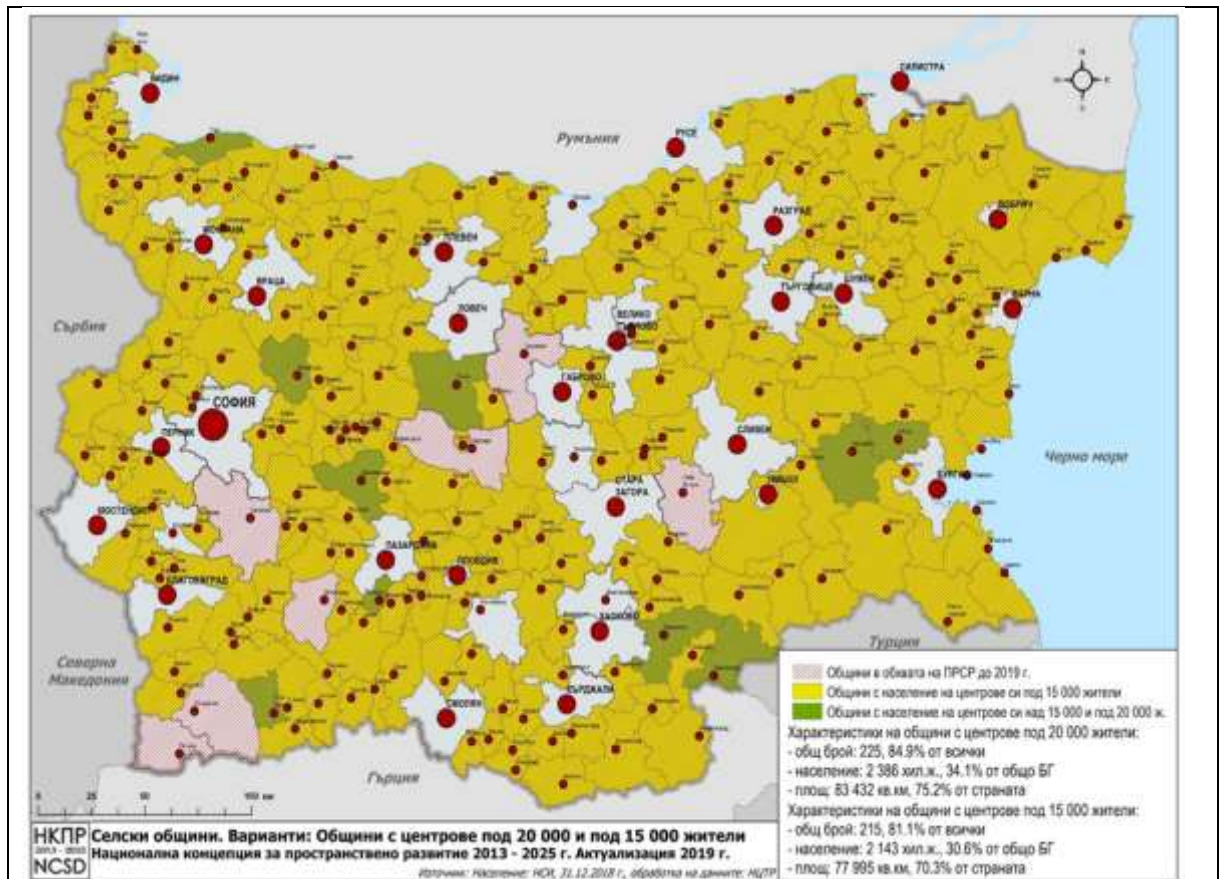
□ *За градско развитие:* планове за интегрирано развитие на община за целевите градски общини. Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Подкрепените операции ще бъдат избирани от съответните отговорни териториални органи.

□ *За териториалното развитие на регионите от NUTS 2:* интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво NUTS 2. Планираният период на действието им е 2021-2027 г. Регионалните съвети за развитие ще функционират като териториални органи, отговорни за прилагането на тези стратегии и за предварителния подбор на проекти и мерки, които да бъдат финансирани.

В обхвата на ПРР 2021-2027 попадат всички градски общини на територията на България. Десетте големи градски общини ще бъдат подпомагани по Приоритет 1 за интегрирано градско развитие, а всички останали 40² градски общини ще бъдат подпомагани по Приоритет 2 за интегрирано териториално развитие на регионите.

² В процес на изменение: в момента тече процес на промяна в определението за селска община (предвидено е намаляване на броя на населението в административния център от 30 000 на 15 000 жители). След приемането на предложената промяна общият брой на градските общини в България ще бъде 50 от общо 265.

В рамките на интегрирания териториален подход на регионално ниво (6-те региона от NUTS 2) ще се подкрепят концепции за ИТИ, финансирани от различни източници. Всяка концепция ще включва набор от взаимосвързани и допълващи се (интегрирани) проекти/проектни идеи, насочени към територии с общи характеристики и/или потенциал за развитие, включващи най-подходящата комбинация от ресурси и мерки, които да бъдат използвани за постигане на конкретна цел или приоритет на интегрирана териториална стратегия. Видът на проектите може да се различава в зависимост от типа инвестиции, бенефициентите или източниците на финансиране. Поне един от проектите трябва да бъде икономически ориентиран или реализиран от икономически оператор(и) и да доведе до икономически ползи и резултати за целевата област. Изключения от това правило ще се правят в случай на важни секторни инфраструктурни проекти със социално измерение. Предвижда се повечето от секторните програми да допринесат с най-малко 10% от своите бюджети за прилагането на този подход. В тази връзка, ще бъде осигурена съгласуваност и допълняемост между различните видове инвестиции.

Следва да се има предвид, че цел на политиката „Европа по-близо до гражданите“ дава възможност за прилагане на подхода „отдолу-нагоре“, при който инициативата за мерките, които да се подпомагат идва от местните заинтересовани страни, а решенията се взимат от съответните териториални органи. Насочването на средствата по програмата към ЦП 5 ще им осигури по-голяма гъвкавост и свобода при подбора на приоритетни инвестиции. По-голяма гъвкавост ще се осигури и за общинските власти, които ще имат ключова роля при определяне на приоритетните интервенции предвид отговорностите и функциите, които изпълняват по отношение на инфраструктурата,

предмет на интервенции по програмата. Така например общинските власти носят основна отговорност по отношение на организацията на обществения градски транспорт на територията на съответните общини и именно по тази причина е най-подходящо интервенциите за устойчива градска мобилност да се осъществяват в рамките на ЦП 5, още повече, че интегрираните териториални стратегии на общинско или регионално ниво следва да зададат основните приоритети в тази насока, така че те да бъдат интегрирани и изпълнени в координация с останалите мерки, насочени към целевите територии. Аналогично интервенциите за енергийна ефективност би следвало също да се осъществяват в съответствие с териториалните стратегии и с решенията на местните власти. По отношение на инвестициите в пътища, те трябва да бъдат избирани с водещата роля на териториалните органи на регионално ниво, предвид факта, че интегрираните териториални стратегии на регионите за планиране от ниво 2 анализират пространствените и функционални връзки между отделните населени места, общини и области на територията на региона и дават насоки за тяхното развитие. С оглед на това свързаността вътре в регионите и между тях, която е основна цел на инвестициите в пътна инфраструктура, следва да бъде адресирана именно чрез инвестиции в рамките ЦП 5.

Във фокуса на инвестициите ще бъде развитието на функционални зони на база на идентифицираните възможности в интегрираните териториални стратегии и в тази връзка приоритетно ще се насърчават интервенции, допринасящи за засилване на функционалните връзки между отделните територии и населени места.

За да се гарантира изпълнението на националните приоритети на отделните секторни политики се предвижда подходът „отдолу-нагоре“ да се осъществява в координация с подхода „отгоре-надолу“, при който се изисква съответствие на всички подпомагани интервенции с целите на съответните секторни политики. В тази връзка отговорност на компетентните национални органи е да разработят карти на услугите и инфраструктурата и да очертаят приоритетите за инвестиции в конкретните сектори, а именно пътна инфраструктура, образование, здравеопазване, социална политика и култура. Пресечната точка между двата подхода ще се осигури на етапа на подбор на операциите чрез предварително определени критерии за подбор, които ще дават приоритет на концепции и проекти, съответстващи на секторните стратегии и картите на услугите, отразени в съответните териториални стратегии на ниво NUTS 2.

Основна характеристика на интегрирания териториален подход е прилагането на **принципа на партньорство**: сътрудничество между различни заинтересовани страни и участници в социално-икономическия живот на определена територия. В допълнение към изискването за сътрудничество между различни организации за целите на подготовката и изпълнението на проекти, принципът на партньорство отразява и широката обществена подкрепа за финансирани проекти. Целите на проекта, целевите нужди и очакваните резултати трябва да бъдат припознати от възможно най-голям брой заинтересовани страни и обсъдени с широката общественост. Принципът на партньорство се прилага при изпълнението и на двата приоритета: при Приоритет 1 за интегрирано градско развитие той отразява партньорството в рамките на една градска община или между отделните градските общини (включително местните заинтересовани страни), включени в градски клъстери с общи бюджетни пакети, и по Приоритет 2 за интегрирано териториално развитие на регионите между различните заинтересовани страни в съответния регион от ниво NUTS 2. Партньорството между различните общини не е задължително условие, но е необходимост и ще се прилага по отношение на проекти, насочени към територии с по-широк обхват. Същевременно,

партньорството между различни видове организации (бенефициенти) ще бъде задължително изискване по Приоритет 2, предвид спецификата на инструмента ИТИ. В тази връзка, **допустими бенефициенти** в рамките на ПРР 2021-2027 са партньорства, включително някои или всички от изброените по-долу (списъкът не е изчерпателен):

- държавни органи, областни администрации и общински власти;
- представители на гражданското общество - неправителствени организации, организации на работодатели и на синдикати, фондации;
- бизнес - представители на големи предприятия, представители на малки и средни предприятия и др.;
- научна общност - представители на университети, Българска академия на науката, Селскостопанската академия и др.;
- сдруженията на собствениците на жилища в многофамилни жилищни сгради.

Изискването за партньорство също ще гарантира изпълнението на националните секторни политики. Така например, по отношение на концепциите и проектите в здравния сектор се предвижда Министерството на здравеопазването да играе водеща роля и да търси партньорство с релевантните заинтересовани страни на местно ниво за разработването на проекти и концепции с най-висок принос и съответствие с приоритетите в сектора. Същата роля, но на местно ниво, предвид най-доброто познаване на спецификите и приоритети на конкретните територии, се очаква да изпълняват и общините в ролята им на принципали на общински лечебни заведения.

За да се осигури гореописаният интегриран подход, при **подготовката на програмния период 2021-2027 г.** са изпълнени следните действия:

1. Законодателни промени.

С цел да насърчи подход, основан на спецификите на територията и включването на широк кръг заинтересовани страни за прилагането на политиката за регионално развитие и за засилване на координацията между регионалното развитие и политиката на сближаване в България, Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) инициира промени в политиката със значително влияние както върху националното законодателство, така и върху изпълнението на програмния период 2021-2027. Основните промени в законодателството са, както следва:

1. Изменения в Закона за регионално развитие (в сила от март 2020 г.) в две основни направления:

а) Оптимизация на системата на стратегическите документи за изпълнение на политиката за регионално и пространствено развитие: сега тя включва 3 нива на стратегическо планиране на регионалната политика - национално, регионално и общинско - Национална концепция за регионално и пространствено развитие, интегрирани териториални стратегии за развитието на 6-те региона от ниво NUTS 2 и планове за интегрирано развитие на община. В съответствие с чл. 22 и чл. 23 от проекта за РОР се предвижда документите на регионално и общинско ниво да играят ролята на териториални стратегии за прилагане на интегрирано териториално развитие. Съдържанието им отразява необходимите задължителни елементи, съгласно чл. 23 от проекта за РОР.

б) Засилено включване на регионалното ниво в изпълнението на политиките: съгласно промените, реструктурираните регионални съвети за развитие ще представляват

териториалните власти, отговорни за изпълнението на интегрирани териториални инвестиции и за подбора на операции, които да бъдат финансирани от различни финансови източници, включително ЕСИФ.

2. Предвидено изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕСИФ (Закон за управление на средства от ЕСИФ): изменението ще бъде свързано със създаването на координационен орган и механизъм за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции в програмния период 2021 - 2027 г. Стартирана е и работа по подготовката на подзаконов нормативен акт към ЗУСЕСИФ, в който ще се съдържат детайлните правила за подготовката и изпълнението на ИТИ.

II. Подготовка на необходимите стратегически документи:

1. Актуализация на действащата Национална концепция за пространствено развитие: актуализираният документ е пряко свързан с ПРР 2021-2027 и предлага териториалната основа за определяне на нейните приоритети и мерки. Във връзка с програмирането на ПРР, ключови елементи на концепцията са: а) резюме на заключения и препоръки, насочени към ПРР, включително идентифициране на ключовите градски общини, които да получат подкрепа по приоритета за интегрираното градско развитие (Приоритет 1) от ПРР 2021-2027; б) насоки за разработване на интегрираните териториални стратегии за развитие на 6-те региона от ниво NUTS 2.

2. Разработване на интегрирани териториални стратегии за шестте региона за планиране на ниво NUTS 2: Шестте стратегически документа са основа за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции по Приоритет 2 на ПРР 2021-2027.

3. Разработване на плановете за интегрирано за развитие на общините: през март 2019 г. МРРБ публикува насоки към общините за подготовката на техните плановете за интегрирано развитие. Насоките бяха в съответствие с (предвидените) изменения в Закона за регионално развитие и с проекта на РОР. Такива общински стратегически документи трябва да бъдат подготвени от всички общини, като плановете за интегрирано развитие на големите 10 общини ще бъдат основа за прилагане на интегрирания териториален подход по Приоритет 1 на ПРР 2021-2027.

Предвидените в рамките на ПРР 2021-2027 интервенции ще допринесат за изпълнението на следните **глобални цели за устойчиво развитие** (или отделни аспекти от тях), включени в Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации „Да преобразим света“:

Цел 1 „Изкореняване на бедността във всичките ѝ форми и навсякъде“

Цел 3 „Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст“

Цел 4 „Осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за учене през целия живот за всички“

Цел 7 „Осигуряване на достъп до финансово достъпна, надеждна, устойчива и съвременна енергия за всички“

Цел 8 „Стимулиране на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички“

Цел 9 „Изграждане на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и стимулиране на иновациите“

Цел 10 „Намаляване на неравенството между и в рамките на държавите“

Цел 11 „Превръщане на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене“

Цел 12 „Осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство“

Цел 13 „Предприемане на спешни действия за борба с изменението на климата и неговите последици“

Изпълнението на ПРР 2021 - 2027 ще бъде в пълно съответствие и ще отразява всички действия на европейско и национално ниво по отношение на ключовите мерки и срокове, предвидени в пътната карта за прилагането на **Европейската зелена сделка** както и с новата **Инвестиционна инициатива за реагиране срещу коронавируса**.

ПРР 2021-2027 г. ще подкрепя изпълнението на принципите на **Европейския стълб на социалните права**, обявен на 17 ноември 2017 г. от Европейския парламент, Съвета и Европейската комисия, като в основната си част интервенциите по програмата ще са насочени към прилагането на принцип 20 „Достъп до основни услуги“.

Изпълнението на мерките, свързани най-вече с осигуряването на достъп до качествени услуги в сферата на образованието, здравеопазването, социалната политика, културата, спорта, общинско жилищно настаняване ще допринесат за изпълнението и на **Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020-2030 г.**

ПРР 2021-2027 г. ще се изпълнява в съответствие с **Общият Дневен ред за Черно море, официално поставен на обсъждане на 17 февруари 2020 г. и Морския пространствен план на Република България 2021-2035** при отчитане и подкрепа за осъществяване на поставените цели за устойчив растеж на морската икономика и постигане на стабилно развитие на българския черноморски регион.

ПРР 2021-2027 г. ще се изпълнява в съответствие с **Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.**, като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, с което пряко ще допринесе за нейното изпълнение и препоръките на Директива 2018/844 за подход, насочен към обновяване на сградите с най-лоши енергийни характеристики.

ПРР 2021-2027 г. ще подкрепя изпълнението на националните приоритетите, заложи в **Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030**, в която са заложи за утвърждаване на интегриран подход за превенция на явлението бедност, както и овладяване на последиците от нейното разпространение, и която ще допринесе за постигане на съответствие и взаимно допълване между секторните политики и стратегии, които спомагат за насърчаване на социалното включване.

Предвижда се по-голямата част от инвестициите по програмата да се подпомагат чрез предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Изборът на този подход се обуславя от естеството на предвидените за подкрепа мерки, които в преобладаващата си част са неикономически и нямат потенциал за директно генериране на приходи. Въпреки че за много мерки се предвижда и използването на финансови инструменти, включително комбиниране на БФП с финансов инструмент, се предвижда преобладаващо подпомагане с БФП за всяка от отделните групи дейности поради следните причини:

- ✓ Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност: Мерките, свързани с изграждане и модернизиране на общинска техническа инфраструктура (например улици) могат да бъдат финансирани единствено чрез БФП, тъй като нямат потенциал за възвращаемост на инвестициите. Само инфраструктурата, свързана с производствени и търговски дейности от тази група може да бъде подкрепена чрез финансови инструменти.
- ✓ Мерки за енергийна ефективност на жилищни и публични сгради: Като се вземат предвид нагласите, инвестиционната ситуация и промените по отношение на използването на БФП за проекти в сферата на ЕЕ, към момента не е възможно да се премине от 100% безвъзмездно финансиране към 100% търговско кредитиране. Отчитайки текущата икономическа ситуация, състоянието на сградния фонд, последиците от пандемията и енергийната бедност сред голяма част от населението, за да може да има програмата съществен принос към целите за енергийна ефективност се налага да продължи подкрепата с БФП, като се предвижда комбиниране с ФИ и диференцирано третиране според доходите или степента на енергийни спестявания, които ще бъдат постигнати.
- ✓ Устойчива мобилност: Голяма част от мерките в тази група нямат потенциал за генериране на приходи – например улична мрежа, техническа инфраструктура, велоалеи, ИТС. От друга страна, опитът от последните два периода показва, че в проектите за градски транспорт обикновено са със 100% финансов дефицит.
- ✓ Пътна инфраструктура: От използването на пътищата в обхвата на програмата не се генерират приходи, а същевременно те осигуряват свързаност и достъп до основни услуги.
- ✓ Зелена градска среда и сигурност в обществените пространства: предвид естеството на мерките и собствеността на активите, тази група мерки няма потенциал за генериране на приходи и инвестициите в по-голямата си част са невъзвръщаеми.
- ✓ Общинско жилищно настаняване: Опитът с този тип проекти от последния програмен период показва необходимост от изцяло безвъзмездно финансиране.
- ✓ Образователна, здравна и социална инфраструктура – безплатният достъп до образователни, здравни и социални услуги налага безвъзмездно финансиране на инфраструктурата за предоставянето им.
- ✓ Туризм, култура и културно наследство: Много голяма част от мерките в тази група са свързани с обновяване на пространства, които са публична собственост и са със свободен достъп. Културни институции като библиотеки и читалища не могат да генерират достатъчно приходи и за тях е необходимо безвъзмездно финансиране. Опитът от последния програмен период показва, че същото се отнася за обектите на културното наследство – тяхната модернизация се наложи да се подпомага изцяло с безвъзмездна помощ, като само отделни дребномащабни приходогенериращи дейности по проектите имаха потенциал за възвръщаемост.

Текстово поле [30 000]

За целта „Инвестиции за растеж и работни места“:

Таблица 1

Цел на политиката или Специфична цел на ФСП	Специфична цел или специален приоритет*	Обосновка (резюме)
<p>5 „Европа по-близо до гражданите“</p>	<p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p>	<p>В подкрепа на избрания полицентричен модел за развитие на националната територия и в съответствие с чл. 9 от проекторегламента за ЕФРР, ПРР ще подкрепя устойчивото и интегрирано градско развитие. По отношение на тази специфична цел в Приложение Г от Доклада за България в рамките на Европейския семестър за 2019 г. са набелязани нужди от инвестиции с висок приоритет с цел насърчаване на интегрираното социално-икономическо развитие в големите градски райони на градовете, които показват потенциал да бъдат местните двигатели за икономическо развитие. В тази връзка градските общини за подкрепа са определени на базата на АНКПР, която определя основните полюси на растеж и съответните балансъри на тези полюси.</p> <p>Предвижда се да продължи подкрепата за Столична община, в т.ч. и град София като метрополен град в съчетание с развитието на ограничен брой общини на центрове от II-ро йерархично ниво с национално значение. Това са Варна, Пловдив, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен. Това са основните полюси на растеж и балансъри на столицата, съгласно АНКПР.</p> <p>Същевременно група средни градове показват потенциали да се присъединят към второ йерархично ниво и да изпълняват ролята на балансъри.</p> <p>Предвид факта, че София доминира над всички останали градове и в цяла Западна България няма изявен балансър от второ или трето ниво, се предвижда целенасочена подкрепа за развитието на две от градските общини с потенциал да преминат в по-горно ниво, а именно – Видин и Благоевград. Те са избрани във връзка със стратегическото им положение и конкретните потенциали на територията им, а според АНКПР заслужават специално стимулиране, за да могат да организират по-успешно територията на най-отдалечените северна и южна части на Западна България.</p> <p>В Северна България, съгласно АНКПР, ще доминират двата големи града от 2-ро ниво Русе и Плевен, но като техен равностоен партньор ще се развива Велико Търново, който показва възможности и тенденции да премине от 3-то към 2-ро йерархично ниво.</p> <p>За да се насърчи балансираното развитие на националната територия в съответствие с препоръчания в АНКПР модел, се предвижда в рамките на тази специфична цел ПРР да подкрепя и</p>

		<p>общините на споменатите три града – Благоевград, Видин и Велико Търново, които имат съществена роля за предоставяне на основни услуги за населението, за привличане на инвеститори и създаване на възможности за работа.</p> <p>В основата на всички действия, които трябва да бъдат подкрепени в рамките на градските общини, основни центрове на растеж в България през програмния период 2021 - 2027 г., стои необходимостта от адекватно справяне с най-големите предизвикателства пред устойчивото градско развитие, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> • замърсяване на околната среда и лошо качество на въздуха • затруднен достъп до обществени услуги, незадоволително състояние на жилищата и социални неравенства • интензивен градски трафик • липса на подходяща техническа инфраструктура
<p>5 „Европа по-близо до гражданите“</p>	<p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>	<p>Опитът от двата програмни периода показва, че подходът, използван за определяне на финансирането от ЕС въз основа на секторни приоритети и за разграничаване на градските и селските райони, доведе до нездравословна конкуренция между общините и до задълбочаване на междурегионалните, вътрешно-регионалните и дори общинските различия и дисбаланси. Следователно, цялостното отношение, възгледи и перспективи за регионалното развитие трябва да бъдат преразгледани, както по отношение на синергиите между интервенциите на различните програми, така и на нивото, на което ще бъдат реализирани инвестициите (община, област, регион). Необходими са повече политики, базирани на конкретните територии, съответстващи на местните нужди и специфични потенциали на всяка територия.</p> <p>Както е посочено в доклада за Европейския семестър за 2019 г., по-малките градове и околните територии са изправени пред предизвикателства, подобни на тези в селските райони и способността им да задържат или привличат хора много зависи от връзките между тях и големите центрове.</p> <p>В тази връзка, за да се насърчи балансираното развитие на територията и в съответствие с препоръките на доклада, ще се подкрепят по-малките икономически центрове и техните връзки с големите центрове на икономическа дейност въз основа на интегрирани териториални стратегии за развитие на територията на шестте региона от ниво NUTS 2. Това ще насърчи развитието на функционални зони и мрежи на градовете, както и тяхната по-добра свързаност, за да се намали разделението между градските и селските райони.</p>

		<p>Фокусът ще бъде насочен към засилване на икономическото развитие на българските региони с цел увеличаване на техния икономически потенциал и използване на местните ресурси и възможности по интегриран начин.</p> <p>Способността на регионите да задържат населението и да привличат хора зависи от тяхната свързаност, но също така зависи от стандарта на живот и предоставянето на основни услуги. Следователно ще бъдат насърчавани мерки за развиване на икономически потенциал, мобилност и привлекателна жизнена среда с възможности за образование, забавление, култура, спорт, работа и свободно време, за да се повиши жизненият стандарт и да се помогне за справяне с проблема на демографския дисбаланс. Освен това, и в съответствие с препоръките на доклада на Европейския семестър, ще се предприемат действия за подобряване на достъпа до образование, заетост, здравеопазване и социална уязвимост в най-нуждаещите се и в най-уязвимите региони.</p>
<p>Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение</p>		<p>Националният план за енергетика и климат за 2021-2030 на България съответства на препоръките на ЕК и въвежда ангажимент за постигане на дял от 27,09% от възобновяемата енергия в брунтното крайно потребление на енергия и цел от 27,89% за намаляване на потреблението на първична енергия.</p> <p>Нивата на парникови газове в енергийния сектор ще намалеят с около 19% до 2030 г. в сравнение с изходното ниво 2015 г. Това може да се обясни с големия спад в потребление на първичната енергия от твърди горива, продължаващата роля на производството на първична енергия от ядрено гориво, използването на природен газ и увеличаването на възобновяемите енергийни източници / ВЕИ / (като слънчева енергия, вятърна енергия и биомаса), съчетано с повишена енергийна ефективност в жилищния, промишления и енергийния сектор.</p> <p>Според прогнозите, чрез политиките и мерките заложи в Националният план за енергетика и климат за 2021-2030, и чрез прилагането на допълнителни мерки България ще постигне намаляване на парниковите газове с 49% през 2030 г. в сравнение с 1990 г., като по този начин значително ще допринесе за общата европейска цел по пътя към декарбонизация. Планът прави оценка на социалните и икономическите предизвикателства, които декарбонизацията включва във въглеродните интензивни сектори и региони. Тези региони са изложени на риск да загубят своя просперитет и заетост и ще се нуждаят от целенасочени интервенции за тяхната трансформация. Що се отнася до регионите на ниво NUTS3, в момента</p>

		въглищният сектор е концентриран в три региона (области), а именно Стара Загора, Кюстендил и Перник, като се има предвид тясната интеграция на съседните региони (области) Хасково, Сливен и Ямбол по отношение на ангажираната работна сила. Освен това преходът към неутрална към климата икономика ще засегне и индустриалните центрове в България.
--	--	--

* *Специални приоритети според Регламента за ЕСФ+

Таблица 1

Цел на политиката	Приоритет	SWOT анализ (за всеки приоритет)	Обосновка (резюме)
		Силни страни [10 000 за всеки приоритет]	[20 000 за всеки приоритет]
		Слаби страни [10 000 за всеки приоритет]	
		Възможности [10 000 за всеки приоритет]	
		Заплахи [10 000 за всеки приоритет]	
		Установяване на потребностите въз основа на SWOT анализ и при отчитане на елементите, посочени в член 9, параграф 5 от Регламента за ЕФМДРА [10 000 за всеки приоритет]	

2. Приоритети

Позоваване: член 22, параграф 2 и член 22, параграф 3, буква в)

2.1. Приоритети, различни от техническа помощ

2.1.1. Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“

☐ Това е приоритет, насочен към младежката заетост
☐ Това е приоритет, насочен към иновативните действия
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, подточка х) от Регламента за ЕСФ + *

Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ³

Това е приоритет, предназначен за специфичната цел за градска мобилност, посочена в член 3, параграф 1, буква б), подточка viii) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.

Това е приоритет, предназначен за специфичната цел за свързаност на ИКТ, посочена в член 3, параграф 1, буква а), подточка v) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.

* Ако е маркирано, преминете към раздел 2.1.1.2

2.1.1.1. Специфична цел⁴ **1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони**

2.1.1.1.1. Интервенции по линия на фондовете

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточки i), iii), iv), v), vi), vii) от РОР;

Съответни видове действия — член 22, параграф 3, буква г), подточка i) от РОР;
Член 6, параграф 2 от Регламента за ЕСФ+

В рамките на Приоритет 1 ще бъдат подкрепени 10 градски общини в България, основните центрове на растеж, съгласно актуализираната НКПР. Това са следните градски общини: Видин, Плевен, Русе, Велико Търново, Варна, Бургас, Стара Загора, Пловдив, Столична община и Благоевград. Всички 10 градски общини образуват общо 4 градски клъстера, разпределени по региони за планиране от ниво NUTS 2. Всеки градски клъстер разполага с отделен бюджет, в рамките на който включените градски общини изпълняват съвместни проекти и се кооперират, за да постигнат по-големи резултати и ефект на съответната територия. С цел развитие на функционални зони и засилване на функционалните връзки между големите градски общини и граничещите с тях селски общини инвестициите, насочени към индустриални зони/паркове, пътна инфраструктура и устойчива мобилност ще се финансират и за съседни селски територии, когато са включени в интегрирани проекти на градските общини.

Мерките, които ще бъдат финансирани по Приоритет 1, трябва да отговарят на следните две основни изисквания:

1. Видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат предварително идентифицирани в плановете за интегрирано развитие на общините, разработени от местните общински власти (подход „отдолу-нагоре“).

2. Мерките, свързани със секторите пътна инфраструктура, образование, здравеопазване, социална политика и култура трябва да се основават на

³ В случай че средствата по специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+, са взети предвид за целите на член 7, параграф 4 от Регламента за ЕСФ+.

⁴ С изключение на специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

предварително картиране на нуждите на национално ниво от държавните институции и агенции, отговорни за разработването на тези политики и надлежно отразени в плановете за интегрирано развитие на общините (подход „отгоре-надолу“).

Съответствието на планираните за реализация мерки с релевантната териториална стратегия на местно ниво (ПИРО), както и с национални стратегии и картирането в съответните сектори, към които мерките са насочени, ще бъде проверявано от териториалните органи на общинско ниво, осъществяващи предварителния подбор на проектни идеи, които да бъдат изпълнени на територията на съответната градската община. Наличието на съответствие ще бъде част от критериите за допустимост на проектните предложения, съгласно Насоки за кандидатстване, които ще бъдат утвърдени за всяка една конкретна процедура.

Основните видове интервенции представляват подходяща синергийна комбинация между изброените по-долу области. Трябва да се има предвид, че посоченият списък от действия е ориентировъчен и неизчерпателен, имайки предвид възможните мерки, които могат да бъдат определени посредством подхода „отдолу-нагоре“:

• **Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност:**

- техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество;
- инфраструктура (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални паркове.

ВАЖНО: Финансирането на мерки за насърчаване на икономическа активност ще бъде осъществявано при демаркация и допълняемост както с мерките, които ще бъдат финансирани в рамките на други програми по политиката за сближаване (Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията, Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация), така и с мерките, подкрепени по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост.

• **Енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради:**

Обновяването на жилищните и обществени сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Република България с хоризонт до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, включително:

- Изпълнение на мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност на сградите, в т.ч.:

- По външните сградни ограждащи елементи: подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.), топлинно изолиране на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.);
- По системите за поддържане на микроклимата: основен ремонт, модернизация или подмяна на локални източници на топлина/котелни стопанства или прилежащите им съоръжения; изграждане на системи

за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници за енергийните потребности на сградата, ако това е технически възможно и икономически целесъобразно; ремонт или подмяна на системите за отопление, охлаждане и вентилация на сградата за повишаване на енергийната ефективност; реконструкция на вертикалната система за отопление; ремонт или подмяна на електрическата инсталация и изпълнение на енергоспестяващо осветление; инсталиране на система за автоматично централизирано управление на топлоподаването при локални източници; инсталиране на система за автоматизирано централизирано управление на осветлението; мерки за повишаване на енергийната ефективност на асансьорите.

ВАЖНО: Програмата за развитие на регионите ще финансира мерки, свързани с ремонт или подмяна на системи за отопление и климатизация **с изключение на такива, които са на твърдо гориво** в общини с нарушено качество на атмосферния въздух. Програмата за околна среда ще финансира подмяната на отоплителни уреди и системи за отопление **на твърдо гориво** само в общини с нарушено качество на атмосферния въздух (включително в сградите, за които мерки за енергийна ефективност се финансират от Програмата за развитие на регионите). Демаркацията е на базата на фокуса на инвестициите по двете програми, а именно: Програмата за развитие на регионите се фокусира върху повишаване на енергийната ефективност на сградите, докато Програмата за околна среда съсредоточава усилия върху постигане на целите за намаляване замърсяването с фини прахови частици.

- Дейности по конструктивно възстановяване/усилване, които са предписани като задължителни в техническото обследване на сградите.

- СМР по сградите, които обхващат: ремонт на покрив; подмяна на асансьори; ремонт на стълбищна клетка, площадки, коридори, асансьори и др.;

- Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и възстановяване на първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването.

- Обследвания за енергийна ефективност и технически обследвания на съществуващи сгради.

- Подобряване достъпа за лица с увреждания до гореспоменатите сгради.

- В допълнение към останалите мерки могат да се подкрепят и инвестиции в:

- интегрирани инсталации за възобновяема енергия на място, генерираща електричество и / или топлина;
- оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталациите за възобновяема енергия на място;
- оборудване, вградено в сградите за зареждане на електрически превозни средства на ползвателите на сградата;
- инвестиции за цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната интелигентна готовност.

ВАЖНО: Проекти, финансирани чрез подкрепа с финансови инструменти могат да се комбинират с техническа подкрепа за подготовка на проекта и

обследвания за енергийна ефективност и технически обследвания на съществуващи сгради.

ВАЖНО: Изпълнението на мерки за енергийна ефективност ще бъде осъществявано при спазване на демаркация между различните фондове и инструменти, подкрепящи подобен тип мерки на национално ниво – Механизма за възстановяване и устойчивост на базата на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и ЕФРР. НПВУ има хоризонтален характер и се фокусира върху енергийната реформа и постигането на глобалните цели на Зелената сделка. Мерките за енергийна ефективност, които ще бъдат изпълнени по ФСП, стъпват изцяло на териториален подход, основавайки се на местните специфики и нужди и отразени в съответните териториални планове за справедлив преход, като мерките ще се фокусират върху възобновяеми източници, надграждане на съществуващите инвестиции за постигане на висок енергиен клас и използване на зелени технологии. Мерките за енергийна ефективност, финансирани в рамките на ПРР 2021-2027 през ЕФРР, ще включват проекти, идентифицирани на базата на подход „отдолу-нагоре“ и отразени в релевантните териториални стратегии на общинско и регионално ниво – ПИРО и ИТС за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

• Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност:

ВАЖНО: Мерки за насърчаване на устойчива градска мобилност ще бъдат финансирани от ПРР само при наличие на ясно идентифицирани стратегия и мерки за развитие на устойчивата градска мобилност в съответните Планове за интегрирано развитие на общините, съдържащи всички елементи на плановете за устойчива градска мобилност. Същите следва да бъдат в съответствие с Пакета за устойчива градска мобилност на ЕК, съгласно Концепцията за планове за устойчива градска мобилност (Приложението към Съобщение на Комисията COM(2013) 913).

- Разработване на планове за управление на движението и въвеждане на Интелигентни транспортни системи (ИТС), включващи автоматизирани системи за управление и контрол на движението, за откриване на МПС и за локализация и осигуряване на предимство на МПС от обществения градски транспорт, системи за информация на пътниците в реално време, автоматизирани системи за продажба на билети, подсистеми за връзка, системи за видеонаблюдение за централите за градска мобилност и др.

- Подобряване на достъпността на спирките на обществения градски транспорт и довеждащата до тях инфраструктура (подлези и надлези);

- Обновяване на транспортната инфраструктура, включително инфраструктура за алтернативни горива за нуждите на обществения градски транспорт, в т.ч. гнездовата и контактна мрежа, подобряване на спирки, депа, бази за ремонт, поддръжка и оборудване, зарядни станции;

ВАЖНО: Програмата за развитие на регионите ще финансира мерки за изграждане на зарядни станции като елемент на устойчивата градска мобилност на териториите на градските общини в страната в съответствие с ПИРО. Всички останали мерки, свързани с изграждането на зарядни станции,

включително за електромобили, ще се финансират от Програмата за транспортна свързаност.

- Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони и населени места, попадащи в обхвата на градската община с цел развитие на функционални връзки и зони;

- Осигуряване на системи за защита от шума;

- Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, в това число закупуване на нов, екологично чист подвижен състав за нуждите на градския транспорт в съответствие с разпоредбите на ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1161 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 20 юни 2019 година за изменение на Директива 2009/33/ЕО за насърчаването на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства.

- Изграждане/обновяване/реконструкция на улични мрежи и транспортна инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези и др. елементи на техническата инфраструктура съгласно националното законодателство в сферата на устройството на територията) във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт;

- Инфраструктура за развитие на велосипеден транспорт – велосипедни алеи, паркинги за велосипеди, специализирани пътни знаци, сигнализация и др.

- Изграждане/обновяване/реконструкция на пешеходни алеи и тротоари, пешеходни зони, подлези, надлези, транспортна инфраструктура, включително свързани дейности, като поставяне на пътни знаци, информационни табели, маркировка и др., като част от интегрираната система за градски транспорт;

- Подобряване на връзките между интегрирания градски транспорт, междуградския автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози — обновяване на общински автогари и съответните предгарови пространства общинска собственост, автобусни спирки на градския транспорт, осигуряващи лесен трансфер към следващия по вид транспорт и логични връзки между елементите на инфраструктурата и други;

- Изграждане/обновяване/реконструкция на зони за паркиране и други мерки по организация на паркирането в близост до ключови възли на обществения градски транспорт извън градския център.

• **Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност:**

- пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа на територията на 10-те градски общини извън TEN-T мрежата;

- пътища IV клас на територията на 10-те градските общини (на базата на подход „отдолу-нагоре“, при солидна обосновка и при доказана нужда за постигане целите на социално включване и икономическо развитие);

- всички видове мерки за пътна безопасност, включително интелигентни транспортни системи, превенция и повишаване на осведомеността.

ВАЖНО: Финансирането на пътната инфраструктура в страната ще се осъществява при следната демаркация между Програмата за развитие на регионите, Програмата за транспортна свързаност и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони: ПРР ще финансира пътища I, II, III и IV клас на територията на градските общини в страната **извън Трансевропейската пътна мрежа**, ПТС ще финансира проекти за развитие на пътната инфраструктура **по протежение на Трансевропейската пътна мрежа**, а по линия на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони ще се финансират мерки за поддържане и изграждане на общинска пътна инфраструктура в селските общини в страната.

ВАЖНО: Мерките за пътна безопасност трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с европейската и национална стратегическа рамка в сектора, а именно Работен документ на службите на Комисията „Политическата рамка на ЕС за пътна безопасност 2021-2030 – Следващи стъпки към „Визия нула“, както и Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021 – 2030 г. и Плана за действие 2021 – 2023 г.

• **Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства, вкл.:**

- изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради;

- мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, включително пътна безопасност и подобряването на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти;

- обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики;

- създаване на достъпна архитектурна среда.

• **Образователна инфраструктура:**

- инфраструктура за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини;

- доставка и монтаж на специфични и иновативни инструменти и оборудване за подкрепената инфраструктура.

Инвестициите в обекти на образователни институции от предучилищното и училищното образование следва да отговарят на изискванията, регламентирани в националното законодателство и да включват следните мерки:

- Осигуряване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания;
- Изграждане на площадки за безопасност на движението по пътищата;
- Изграждане на открита спортна площадка в детските градини за ползване от всички групи и по една самостоятелна открита площадка за игри за всяка група, както и изграждане на спортни площадки в училищата;
- Оборудване и обзавеждане на кътове и кабинети в детските градини и училищата;

- Доставка на дидактически материали за детските градини при отглеждане, възпитание, социализация и обучение на децата;
- Доставка на уреди за пречистване на въздуха.

• **Общинско жилищно настаняване:**

- Подкрепа за осигуряването на модерни и достъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от население и други групи в неравностойно положение, включително роми, чрез изграждане, реконструкция, ремонт и разширяването на достъпни жилища за настаняване на представители на целевите групи и рехабилитация на прилежащите пространства;
- подкрепа за прилагане на иновативни подходи за финансиране на жилищната политика в общините, включително експериментиране и връзки с устойчивото градско развитие;
- насърчаване на архитектурния дизайн и изграждането на жилища, прилагащи принципи за устойчивост на околната среда, със специално внимание към смекчаването и адаптирането на изменението на климата;
- обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики като част от мерките по общинско жилищно настаняване.

• **Здравна и социална инфраструктура:**

- развитие на здравна и социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи, възрастни хора, хора с увреждания или деца, включително детски ясли;

• **Култура и спорт:**

- инфраструктура и оборудване за масов спорт;
- инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради, включително за създаване на ключови регистри и дигитализация на културни ценности;
- разработване на планове за опазване и управление на обектите на недвижимото културно наследство.

• **Туризм:**

- мерки, свързани с развитието, подобряването, разширяването и социализацията на туристическите зони и свързаната с тях инфраструктура.

Хоризонтална и задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство. В допълнение, в случай на ново строителство или обновяване на сграда, изпълнението на всички необходими мерки за енергийна ефективност също ще бъде задължително изискване.

ВАЖНО: При проекти, финансирани чрез подкрепа с финансови инструменти посочените дейности по групи дейности: Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства; Култура и спорт и Туризм могат да

се комбинират с дребномащабни, приходогенериращи инвестиции, свързани с подкрепената инфраструктура.

ВАЖНО: Хоризонтално изискване към всички инфраструктурни инвестиции е осигуряването на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания. Хоризонтално изискване към всички инвестиции в сгради по ПРР е изпълнението на мерки за енергийна ефективност с цел постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква г), подточка iii) от POP:

- Населението, живеещо на територията на 10-те градски общини – градските центрове и населените места, попадащи в обхвата на общината;
- Населението на други населени места от съседни общини;
- Уязвими социални групи като деца, възрастни хора, хора с увреждания, бедни хора, безработни, неграмотни, нискоквалифицирани и нискообразовани хора в трудоспособна възраст, бездомни, многодетни семейства, самотни родители, маргинализирани групи, включително роми; други уязвими социални групи от населението, посочени в законодателни документи на общинско или държавно ниво;
- Ученици и студенти, получаващи образование в подкрепените градове;
- Посетители и гости на подкрепените градски общини;
- Потенциални инвеститори и икономически оператори;
- Областни администрации, общински администрации и държавни институции;
- Други целеви групи, идентифицирани от местните власти в разработените от тях териториални стратегии.

Текстово поле [1 000]

Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация — член 22, параграф 3, буква г), подточка iv) от POP

За да се гарантира, че нуждите на най-нуждаещите се лица и общности са удовлетворени, проектите, насочени към уязвими групи, лишени райони и основни услуги, ще получат приоритет по време на процеса на подбор чрез специфични критерии и по-високи точки.

Текстово поле [2 000]

Посочване на специфичните целеви територии, включително планирано използване на териториални инструменти — член 22, параграф 3, буква г), подточка v) от POP

Подкрепата за интегрирано градско развитие се осъществява чрез друг териториален инструмент, реализиран по цел на политиката 5 „Европа по-

близо до гражданите“, съгласно член 22 от проекта за РОР, а именно интегрирана приоритетна ос за територията на предварително определени 10 градски общини в България, основните центрове на растеж, съгласно актуализираната НКПР. Финансирането на мерки на териториите на целевите общини ще се извършва въз основа на териториални стратегии (планове за интегрирано развитие на общината), разработени под отговорността на съответните териториални органи (общинските администрации на 10-те общини), които ще изпълняват функции, свързани с предварителния подбор и оценка на проекти и мерки.

Според проекта на Регламент за ЕФРР и за КФ за периода 2021-2027, най-малко 8% от средствата на ЕФРР на национално ниво по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, различни от техническата помощ, се разпределят за устойчиво градско развитие под форма на териториални инструменти в рамките на целта на политиката 5. Разпределението на наличните ресурси се основава на специално разработена методология, която включва следните показатели, като всеки от тях има различна тежест: 1. Население - тежест 15%; 2. Територия - 15%; 3. Брутна добавена стойност - 20% и 4. Инфраструктура - 50%.

10-те градски общини, подпомогнати по Приоритет 1, формират 4 градски клъстера в районите от ниво 2, а именно:

1. Северозападен район - Видин и Плевен;
2. Северен централен и Североизточен район - Русе, Велико Търново, Варна;
3. Югоизточен и Южен централни район - Бургас, Стара Загора и Пловдив;
4. Югозападен район - София и Благоевград.

Всеки градски клъстер получава отделен индикативен бюджет, изчислен въз основа на гореописаните четири показателя.

Индикативно разпределение на ресурсите за интегрирано градско развитие на градските клъстери (в %):

<i>Регион за планиране ресурса (%)</i>	<i>Градски клъстер</i>	<i>Дял на</i>
СЗР	Видин и Плевен	21.82%
СЦР и СИР	Русе, В. Търново, Варна	23.53%
ОБЩО СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ		45.35%
ЮИР и ЮЦР	Бургас, Ст. Загора и Пловдив	21.63%
ЮЗР	София и Благоевград	33.02%
ОБЩО ЮЖНА БЪЛГАРИЯ		54.65%

В рамките на определения бюджет на градския клъстер, възможностите за кандидатстване пред потенциалните бенефициенти по Приоритет 1 са няколко, като на тяхна база се определят следните типове проекти:

1. ПРОЕКТИ ТИП 1 с обхват територията на една градска община:

1.1. Самостоятелен проект на един потенциален бенефициент (градска община или заинтересована страна);

1.2. Партньорство между различни потенциални бенефициенти (градската община със заинтересована/и страна/и или между заинтересовани страни).

2. ПРОЕКТИ ТИП 2 с обхват територията на един градски клъстер:

Партньорство на различни потенциални бенефициенти от територията на градските общини, включени в клъстера (градски общини и/или заинтересовани страни).

3. ПРОЕКТИ ТИП 3 с обхват територията на цялата страна:

Партньорство между потенциални бенефициенти по Приоритет 1 (градски общини или заинтересовани страни) и потенциални бенефициенти по Приоритет 2 (градски общини или заинтересовани страни) за изпълнението на концепции за ИТИ.

За изпълнението на проекти тип 1 и тип 2 (на територията на една градска община или на територията на градския клъстер), потенциалните бенефициенти по Приоритет 1 ще могат да разходват до 70% от средствата на градския клъстер. При тези типове проекти подборът ще се извършва на две фази: предварителен подбор на проекти в съответния териториален орган (в случай на проектен тип 2 – съответните два или три териториални органа на градските общини в клъстера) и оценка от УО на ПРР.

Независимо от факта, че програмата допуска подаването на самостоятелни проекти от един потенциален бенефициент (проектен тип 1.1), важно е да се има предвид необходимостта от интегриран характер на инвестициите, като това ще бъде основен елемент от оценката при подбора на проектни идеи от съответните териториални органи на общинско ниво. Съответствието с изискванията за интегриран проект, съгласно дефиницията на ЕК, ще бъде част от оценката на качество на проектните идеи, а именно:

1) проектът интегрира няколко типа заинтересовани страни (държавни органи, частни заинтересовани страни, неправителствен сектор),

2) обхваща различни административни територии (например общини) и

3) включва интервенции от различни сектори.

При подбора на проектни идеи приоритет ще се дава на такива, които в последствие могат да се реализират като интегрирани проекти. Това означава, че проектните идеи трябва да изпълняват поне една от гореизброените характеристики на интегрираните проекти.

С оглед на необходимостта от създаване на условия за взаимодействие и постигане на по-голяма добавена стойност от инвестициите, ще се изисква от по-развитите големи градски агломерации да осъществяват подкрепа и съвместни проекти с други (съседни) територии извън общинските административни граници. В тази връзка, останалите 30% от средствата във всеки клъстер са заделени за участие на потенциалните бенефициенти от 10-те градски общини в концепции за ИТИ на територията на цялата страна в рамките на изпълнение на Приоритет 2 на ПРР (проекти тип 3). Така например, инвестициите за здравеопазване и пътища могат да бъдат осъществявани със

средства от този заделен бюджет, предвид че те обикновено са с надобщинско значение и принос към развитието на целия регион.

В случай на участие на потенциален бенефициент от 10-те градски общини в концепция за ИТИ, подборът ще се извършва по реда на процедурата за подбор на концепции за ИТИ, включваща предварителен подбор от РСР на първа фаза и оценка от съответните финансиращи институции/органи на фаза 2, като по отношение на проекти, финансирани със средства от бюджета на градския клъстер, процесът ще включва една допълнителна стъпка. За да бъде допустимо участието им като партньор в концепция за ИТИ (проекти тип 3), потенциалните бенефициенти от 10-те градски общини трябва да заявят и получат писмо за подкрепа от съответния териториален орган на общинско ниво. Писмото за подкрепа служи като документ, удостоверяващ съответствието на проектната идея, която ще бъде изпълнявана от потенциалния бенефициент от 10-те градски общини, с респективната териториална стратегия на общинско ниво (план за интегрирано развитие на общината по Закона за регионалното развитие).

Освен посочената възможност за включване на потенциалните бенефициенти от 10-те градски общини в концепция за ИТИ в рамките на 30% от бюджета на градския клъстер, съществуват и други варианти за участието им в партньорство за изпълнение на концепции за ИТИ. Една от тях е като партньор по проект, отговорен за изпълнението на "меки" мерки, свързани с обмен на опит, добри практики, трансфер на знания и други. Други възможности са да участват в концепция за ИТИ с проект, финансиран със собствен принос, с финансови инструменти или други източници на финансиране.

ВАЖНО: В рамките на Приоритет 2, ПРР няма да предоставя безвъзмездни финансови средства за инвестиции в инфраструктура в 10 градски общини, попадащи в обхвата на Приоритет 1.

Текстово поле [2 000]

Междурегионални, трансгранични и транснационални действия — член 22, параграф 3, буква г), подточка vi) от РОР

Текстово поле [2 000]

Планирано използване на финансови инструменти — член 22, параграф 3, буква г), подточка vii) от РОР

През програмния период 2021-2027 г. се предвижда използване на финансови инструменти за планираните интервенции, които ще стимулират реализирането на приходогенериращи инвестиции и предоставянето на дългосрочни заеми с ниска лихва при благоприятни условия. Използването на финансови инструменти ще се основава на опростените разпоредби в проекта за РОР, за да се гарантира по-добро и по-лесно прилагане и по-бързо стартиране през новия програмен период.

УО на ПРР планира да използва финансови инструменти за мерки, за които е идентифицирана нужда (пазарен провал) или пазарен интерес в рамките на

предварителната оценка на финансовите инструменти. На база на предварителни резултати от оценката се предвижда използването на финансови инструменти за следните групи мерки:

- Мерки за насърчаване на икономическата активност – инвестиции в индустриални паркове чрез дългово финансиране, включително преференциални заеми, съчетани с безвъзмездна помощ, определена така че да се осигури достатъчна подкрепа, но също така да се предложат нива на възвръщаемост, които са в съответствие с разходите за експлоатация на инфраструктурата.

- Енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради – комбинирано финансиране от безвъзмездна помощ в размер до 95% от стойността на допустимите разходи и техническа помощ в комбинация с финансов инструмент. Предвиждат се и възможности под формата на кредитни линии и портфейлни гаранции на компании, изпълняващи проекти за ЕЕ в жилищния и обществен сектор с цел да се стимулира пазара за изпълнение на ЕСКО договори.

- Устойчива мобилност – ФИ под формата на фонд за финансиране на собствено участие по проекти, одобрени с БФП, както и самостоятелни заеми, за да се разшири кръга на потенциалните получатели.

- Туризъм, култура и културно наследство - комбинирана подкрепа на БФП с ФИ под формата основно на заемно финансиране, представено на крайните получатели при облекчени условия, с изгодни лихвени проценти, както и чрез осигуряване на гаранции

- Образователна инфраструктура - заемно финансиране, представено на крайните получатели при облекчени условия, с изгодни лихвени проценти, както и чрез осигуряване на гаранции. Предвижда се комбиниране на ФИ с БФП за частни детски градини и училища.

Подкрепа с ФИ под формата на заеми и гаранции е възможна също за мерки, свързани със зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства, здравна и социална инфраструктура и за Спортна инфраструктура.

В допълнение, през програмния период 2021-2027 г. се предвижда разширяване на обхвата и по-голяма гъвкавост при прилагането на финансовите инструменти, като се взема под внимание идентифицираните нови дейности, основани на подхода „отдолу-нагоре“. Предвижда се структурирането на ФИ за целите на провеждане на мерки за ЕЕ в сграден фонд да бъде синхронизирано с реформата, предвидена в Националния план за възстановяване и устойчивост, определяща създаването на устойчив фонд за инвестиции в изпълнение на целите на Европейската Зелена сделка - Национален фонд за декарбонизация.

Подкрепа чрез финансови инструменти ще се предоставя включително в комбинация с безвъзмездна финансова помощ в една операция в съответствие с чл.52, ал.4 и ал.5 от проекта на POP.

Окончателното решение на УО за финансиране на мерки за подпомагане чрез финансови инструменти ще се основава на резултатите от предварителната

оценка в съответствие с чл. 52 от РОР. Предварителната оценка е в процес на подготовка и се предвижда тя да бъде готова преди УО да даде своя принос към изпълнението на финансови инструменти. Финансовите инструменти, идентифицирани в предварителната оценка, ще бъдат изпълнени под отговорността на УО.

Фондът на фондовете, управляван от Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, е структурата на национално ниво, която ще продължи да бъде отговорен орган за структурирането и управлението на финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през програмния период 2021 - 2027.

Текстово поле [1 000]

2.1.1.1.2. Показатели

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточка ii), член 8 от ЕФРР, член 23, параграф 2 от Регламента за ЕСФ +

Таблица 1: Показатели за крайните продукти

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Етапна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO18	Жилища подобрени енергийни характеристики	с жилища	0	2 058
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO19	Обществени сгради подобрени енергийни характеристики	с кв. м.	0	98 549
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO69	Капацитет на нови или модернизирани лечебни заведения	лица/година	0	446 788

Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO74	Население, обхванато от проекти в рамките на стратегиите за интегрирано териториално развитие	лица	0	2 008 188
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO76	Интегрирани проекти за териториално развитие	проекти	0	37
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO77	Брой подкрепени културни и туристически обекти	Културни и туристически обекти	0	23
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие,	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO113	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони	кв. м.	0	321 064

	култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточка ii) и член 23, параграф 2 от Регламента за ЕСФ +

Таблица 2: Показатели за резултатите

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Базова линия или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR26	Годишно първично потребление на енергия (от които: жилища, обществени сгради, предприятия и други)	MWh /год.	123 239,59	2020	55 066,51	ИСУН, бенефициен ти	
Приоритет 1	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR29	Очаквани емисии на парникови газове	тона CO2 екв./ година	26,665.98	2020	12,815.60	ИСУН, бенефициен ти	

	градските райони										
Приоритет 1	<p>СЦ 1</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p>	ЕФРР	<p>Региони в преход</p> <p>По-слабо развити региони</p>	RCR73	Годишен брой на ползвателите на здравни услуги	потребители / година	0		453 282	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 1	<p>СЦ 1</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони</p>	ЕФРР	<p>Региони в преход</p> <p>По-слабо развити региони</p>	RCR77	Посетители на подкрепените културни и туристически обекти	Посетители / годишно	0	2021	348 151	ИСУН, бенефициенти	

2.1.1.1.3. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция (не е приложимо за ЕФМДРА)

Позоваване: Член 22, параграф 3, букви г), подточка viii)

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	013 Услуги и приложения за електронно здравеопазване (включително e-Care, интернет на нещата за физическа активност и интелигентна заобикаляща среда)	9 185 616
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	025 Обновяване на наличния жилищен фонд с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и спомагателни мерки	41 335 272
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	026 Обновяване на обществената инфраструктура с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и подкрепящи мерки	27 556 848

1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	046 Рехабилитация на промишлени площадки и замърсени терени	91 856 160
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	048 Мерки за намаляване на шума и за качеството на въздуха	8 267 054,40
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	059 Новопостроени други национални, регионални и местни пътища за достъп	18 371 232,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм	062 Други реконструирани или ремонтирани пътища (магистрала, национален, регионален или местен път)	13 778 424,00

			и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	073 Инфраструктура за чист градски транспорт	11 022 739,20
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	074 Подвижен състав за чист градски транспорт	11 022 739,20
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	075 Велосипедна инфраструктура	8 267 054,40
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно	076 Цифровизация на градския транспорт	8 267 054,40

			наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	077 Инфраструктура за алтернативни горива	8 267 054,40
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	084 Цифровизация на транспорта: други видове транспорт	13 778 424,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	085 Инфраструктура в областта на образованието и грижите в ранна детска възраст	17 223 030,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично	086 Инфраструктура за начално и средно образование	17 223 030,00

			развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	087 Инфраструктура за висше образование	17 223 030,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	088 Инфраструктура за професионално образование и обучение и учене за възрастни	17 223 030,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	090 Жилищна инфраструктура (различна от тази за мигранти, бежанци и лица под международна закрила или кандидатстващи за такава)	6 889 212,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално,	091 Друга инфраструктура, която допринася за социалното приобщаване в общността	16 074 828,00

			икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	092 Инфраструктура за здравеопазването	9 185 616,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	093 Оборудване за здравеопазване	9 185 616,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	094 Мобилни активи в областта на здравеопазването	9 185 616,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1	095 Цифровизация в областта на здравеопазването	9 185 616,00

			Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони		
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	128 Опазване, развитие и популяризиране на публични туристически активи и свързани с тях туристически услуги	8 267 054,40
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	129 Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги	13 778 424,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	130 Опазване, развитие и популяризиране на природното наследство и екотуризъм	5 511 369,60

1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	131 Физическо обновление и сигурност на обществените пространства	32 149 656,00
---	------	--	--	---	---------------

Таблица 2: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	01. Безвъзмездни средства	436 316 760,00
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	05. Подпомагане чрез финансови инструменти: Съпътстващо подпомагане	22 964 040,00

Таблица 3: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
1	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони	33 Функционални градски райони	459 280 800,00

Таблица 4: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

Таблица 5: Измерение 7 — измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

2.1.1.1.4. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция за ЕФМДРА

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква в) от РОР

Таблица 1

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.1.2. Специфична цел, насочена към материалните лишения¹

Позоваване: Член 22, параграф 3 от РОР; Член 18 от Регламента за ЕСФ +

Видове подпомагане

Текстово поле [2 000]

Основни целеви групи

Текстово поле [2 000]

Декриптиране на национални или регионални схеми за подпомагане

Текстово поле [2 000]

Критерии за подбор на операциите²

Текстово поле [4 000]

¹ Член 22, параграф 3, буква г) от РОР не се прилага за специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

² Само за програми, ограничени до специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

2.1.2. **Приоритет 2 Интегрирано териториално развитие на регионите**

☐ Това е приоритет, насочен към младежката заетост
☐ Това е приоритет, насочен към иновативните действия
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, подточка х) от Регламента за ЕСФ + *
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+ ³
☐ Това е приоритет, предназначен за специфичната цел за градска мобилност, посочена в член 3, параграф 1, буква б), подточка viii) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.
☐ Това е приоритет, предназначен за специфичната цел за свързаност на ИКТ, посочена в член 3, параграф 1, буква а), подточка v) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.

* Ако е маркирано, преминете към раздел 2.1.1.2

2.1.2.1. Специфична цел⁴ **2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони**

2.1.2.1.1. Интервенции по линия на фондовете

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточки i), iii), iv), v), vi), vii) от РОР;

Съответни видове действия — член 22, параграф 3, буква г), подточка i) от РОР;
Член 6, параграф 2 от Регламента за ЕСФ+

Всички градски общини на територията на България, с изключение на 10-те градски общини, целеви територии по Приоритет 1, ще имат възможност да получат подкрепа по ПРР 2021 - 2027. В момента тече процес по промяна на дефиницията за селска община (предвидено намаляване на броя на населението в административния център от 30 000 на 15 000 жители). След приемането на предложените промени, общо 40 градски общини ще бъдат включени в обхвата на Приоритет 2 на ПРР. С цел развитие на функционални зони и засилване на функционалните връзки между градски общини и граничещите с тях селски общини инвестициите, насочени към индустриални зони/паркове, пътна инфраструктура и устойчива мобилност ще се финансират и за съседни селски територии, когато са включени в интегрирани проекти на градските общини. Поради спецификата на политиката в здравния

³ В случай че средствата по специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+, са взети предвид за целите на член 7, параграф 4 от Регламента за ЕСФ+.

⁴ С изключение на специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

сектор и с оглед на невъзможността ЕЗФРСР да финансира здравна инфраструктура, обекти на здравната инфраструктура могат да бъдат финансирани по линия на Приоритет 2 на ПРР на територията на цялата страна, в т.ч. и в селски райони.

Мерките, които ще бъдат финансирани по Приоритет 2, трябва да отговарят на следните две основни изисквания:

1. Видовете дейности, които ще се подкрепят, трябва да бъдат предварително идентифицирани в интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите от ниво NUTS 2 (подход „отдолу-нагоре“).

2. Мерките, свързани със секторите пътна инфраструктура, образование, здравеопазване, социална политика и култура трябва да се основават на предварително картиране на нуждите на национално и регионално ниво, изготвено от държавните институции и агенции, отговорни за тези политики, и надлежно отразени и включени в интегрираните териториални стратегии за развитие от регионите от ниво NUTS 2 (подход „отгоре-надолу“).

В рамките на интегрирания подход за териториално развитие, инвестициите за интегрирано териториално развитие на регионите от ниво 2 в България в периода 2021 - 2027 г. ще бъдат подпомагани чрез прилагане на концепции на ИТИ с комбинираното финансиране на различни програми, Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони и други източници на финансиране, включително рециклирани средства от прилагането на финансовите инструменти от предишните програмни периоди (където е приложимо). ПРР ще подкрепя мерки, допустими за финансиране от ЕФРР, в съответствие със специфичните нужди и потенциали на територията и които не могат да бъдат финансирани по секторните програми.

Съответствието на планираните за реализация проекти, част от концепцията на ИТИ, с релевантната териториална стратегия на регионално ниво (ИТСРРП ниво 2), както и с национални стратегии и картирането в съответните сектори, към които проектите и мерките са насочени, ще бъде проверявано от териториалните органи на регионално ниво, осъществяващи подбор на концепции за ИТИ, които да бъдат изпълнени на територията на съответната регион от ниво NUTS 2. Наличието на съответствие ще бъде част от критериите за допустимост, съгласно Насоки за кандидатстване, които ще бъдат утвърждавани за всяка една конкретна процедура.

Видовете мерки, които могат да бъдат подкрепени по линия на ПРР, са в следните области:

- **Здравна и социална инфраструктура**, включително детски ясли
- **Образователна инфраструктура** за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини и професионално обучение, включително и обучение по изкуства и култура

Инвестициите в обекти на образователни институции от предучилищното и училищното образование следва да отговарят на изискванията, регламентирани в националното законодателство и да включват следните мерки:

- Осигуряване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания;

- Изграждане на площадки за безопасност на движението по пътищата;
- Изграждане на открита спортна площадка в детските градини за ползване от всички групи и по една самостоятелна открита площадка за игри за всяка група, както и изграждане на спортни площадки в училищата;
- Оборудване и обзавеждане на кътове и кабинети в детските градини и училищата;
- Доставка на дидактически материали за детските градини при отглеждане, възпитание, социализация и обучение на децата;
- Доставка на уреди за пречистване на въздуха.

• **Културна инфраструктура**

• **Спортна инфраструктура**

• **Жилищно настаняване**, включително обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики;

• **Енергийна ефективност и кръгова икономика**, в т.ч.:

Обновяването на жилищните и обществени сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Република България с хоризонт до 2050 г., като ще се финансират всички видове мерки за енергийна ефективност в сградите, включително:

- Изпълнение на мерки за енергийна ефективност, които са предписани като задължителни за сградата в обследването за енергийна ефективност на сградите, в т.ч.:

- ✓ По външните сградни ограждащи елементи: подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.), топлинно изолиране на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.);
- ✓ По системите за поддържане на микроклимата: основен ремонт, модернизация или подмяна на локални източници на топлина/котелни стопанства или прилежащите им съоръжения; изграждане на системи за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници за енергийните потребности на сградата, ако това е технически възможно и икономически целесъобразно; ремонт или подмяна на системите за отопление, охлаждане и вентилация на сградата за повишаване на енергийната ефективност; реконструкция на вертикалната система за отопление; ремонт или подмяна на електрическата инсталация и изпълнение на енергоспестяващо осветление; инсталиране на система за автоматично централизирано управление на топлоподаването при локални източници; инсталиране на система за автоматизирано централизирано управление на осветлението; мерки за повишаване на енергийната ефективност на асансьорите.

ВАЖНО: Програмата за развитие на регионите ще финансира мерки, свързани с ремонт или подмяна на системи за отопление и климатизация с **изключение на такива, които са на твърдо гориво** в общини с нарушено качество на атмосферния въздух. Програмата за околна среда ще финансира подмяната на отоплителни уреди и системи за отопление **на твърдо гориво** само в общини с нарушено качество на атмосферния въздух (включително в

сградите, за които мерки за енергийна ефективност се финансират от Програмата за развитие на регионите). Демаркацията е на базата на фокусът на инвестициите по двете програми, а именно: Програмата за развитие на регионите се фокусира върху повишаване на енергийната ефективност на сградите, докато Програмата за околна среда съсредоточава усилия върху постигане на целите за намаляване замърсяването с фини прахови частици.

- Дейности по конструктивно възстановяване/усилване, които са предписани като задължителни в техническото обследване на сградите.

- СМР по сградите, които обхващат: ремонт на покрив; подмяна на асансьори; ремонт на стълбищна клетка, площадки, коридори, асансьори и др.;

- Съпътстващи строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност и възстановяване на първоначалното състояние, нарушено в резултат на обновяването.

- Обследвания за енергийна ефективност и технически обследвания на съществуващи сгради.

- Подобряване достъпа за лица с увреждания до гореспоменатите сгради.

- В допълнение към останалите мерки могат да се подкрепят и инвестиции в:

- интегрирани инсталации за възобновяема енергия на място, генерираща електричество и / или топлина;
- оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталациите за възобновяема енергия на място;
- оборудване, вградено в сградите за зареждане на електрически превозни средства на ползвателите на сградата;
- инвестиции за цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната интелигентна готовност.

ВАЖНО: Проекти, финансирани чрез подкрепа с финансови инструменти могат да се комбинират с техническа подкрепа за подготовка на проекта и обследвания за енергийна ефективност и технически обследвания на съществуващи сгради.

ВАЖНО: Изпълнението на мерки за енергийна ефективност ще бъде осъществявано при спазване на демаркация между различните фондове и инструменти, подкрепящи подобен тип мерки на национално ниво – Механизма за възстановяване и устойчивост на базата на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и ЕФРР. НПВУ има хоризонтален характер и се фокусира върху енергийната реформа и постигането на глобалните цели на Зелената сделка. Мерките за енергийна ефективност, които ще бъдат изпълнени по ФСП, стъпват изцяло на териториален подход, основавайки се на местните специфики и нужди и отразени в съответните териториални планове за справедлив преход, като мерките ще се фокусират върху възобновяеми източници, надграждане на съществуващите инвестиции за постигане на висок енергиен клас и използване на зелени технологии. Мерките за енергийна ефективност, финансирани в рамките на ПРР 2021-2027 през ЕФРР, ще включват само такива, идентифицирани на базата на подход „отдолу-нагоре“ и отразени в

релевантните териториални стратегии на общинско и регионално ниво – ПИРО и ИТС за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

• **Инвестиции за устойчива мобилност, вкл. градска мобилност:**

ВАЖНО: Мерки за насърчаване на устойчива градска мобилност ще бъдат финансирани от ПРР само при наличие на ясно идентифицирани стратегия и мерки за развитие на устойчивата градска мобилност в съответните Планове за интегрирано развитие на общините /ИТСР на регионите от ниво 2/, съдържащи всички елементи на плановете за устойчива градска мобилност. Същите следва да бъдат в съответствие с Пакета за устойчива градска мобилност на ЕК, съгласно Концепцията за плановете за устойчива градска мобилност (Приложението към Съобщение на Комисията СОМ(2013) 913).

- Разработване на плановете за управление на движението и въвеждане на Интелигентни транспортни системи (ИТС), включващи автоматизирани системи за управление и контрол на движението, за откриване на МПС и за локализация и осигуряване на предимство на МПС от обществения градски транспорт, системи за информация на пътниците в реално време, автоматизирани системи за продажба на билети, подсистеми за връзка, системи за видеонаблюдение за централите за градска мобилност и др.

- Подобряване на достъпността на спирките на обществения градски транспорт и довеждащата до тях инфраструктура (подлези и надлези);

- Обновяване на транспортната инфраструктура, включително инфраструктура за алтернативни горива за нуждите на обществения градски транспорт, в т.ч. гнездовата и контактна мрежа, подобряване на спирки, депа, бази за ремонт, поддръжка и оборудване, зарядни станции;

ВАЖНО: Програмата за развитие на регионите ще финансира мерки за изграждане на зарядни станции като елемент на устойчивата градска мобилност на териториите на градските общини в страната в съответствие с териториалните стратегии. Всички останали мерки, свързани с изграждането на зарядни станции, включително за електромобили, ще се финансират от Програмата за транспортна свързаност.

- Развитие на инфраструктурна маршрутна мрежа с нови дестинации до по-отдалечени жилищни райони и населени места, попадащи в обхвата на градската община с цел развитие на функционални връзки и зони;

- Осигуряване на системи за защита от шума;

- Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, в това число закупуване на нов, екологично чист подвижен състав за нуждите на градския транспорт в съответствие с разпоредбите в с разпоредбите на ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1161 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 20 юни 2019 година за изменение на Директива 2009/33/ЕО за насърчаването на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства.

- Изграждане/обновяване/реконструкция на улични мрежи и транспортна инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези и др. елементи на техническата инфраструктура съгласно националното

законодателство в сферата на устройство на територията) във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт;

- Инфраструктура за развитие на велосипеден транспорт – велосипедни алеи, паркинги за велосипеди, специализирани пътни знаци, сигнализация и др.

- Изграждане/обновяване/реконструкция на пешеходни алеи и тротоари, пешеходни зони, подлези, надлези, транспортна инфраструктура, включително свързани дейности, като поставяне на пътни знаци, информационни табели, маркировка и др., като част от интегрираната система за градски транспорт;

- Подобряване на връзките между интегрирания градски транспорт, междуградския автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози — обновяване на общински автогари и съответните предгарови пространства общинска собственост, автобусни спирки на градския транспорт, осигуряващи лесен трансфер към следващия по вид транспорт и логични връзки между елементите на инфраструктурата и други;

- Изграждане/обновяване/реконструкция на зони за паркиране и други мерки по организация на паркирането в близост до ключови възли на обществения транспорт извън градския център.

• **Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност:**

- пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа извън TEN-T мрежата на територията на цялата страна;

- пътища IV клас на територията на градските общини (на базата на подход „отдолу-нагоре“, при покриване на определени критерии и обосновка за необходимост);

- всички видове мерки за пътна безопасност, включително интелигентни транспортни системи, превенция и повишаване на осведомеността и др.

ВАЖНО: Финансирането на пътната инфраструктура в страната ще се осъществява при следната демаркация между Програмата за развитие на регионите, Програмата за транспортна свързаност и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони: ПРР ще финансира пътища I, II, III и IV клас на територията на градските общини в страната **извън Трансевропейската пътна мрежа**, ПТС ще финансира проекти за развитие на пътната инфраструктура **по протежение на Трансевропейската пътна мрежа**, а по линия на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони ще се финансират мерки за поддържане и изграждане на общинска пътна инфраструктура в селските общини в страната.

ВАЖНО: Мерките за пътна безопасност трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с европейската и национална стратегическа рамка в сектора, а именно Работен документ на службите на Комисията „Политическата рамка на ЕС за пътна безопасност 2021-2030 – Следващи стъпки към „Визия нула“, както и Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021 – 2030 г. и Плана за действие 2021 – 2023 г.

- **Качествена и безопасна среда**, включително зелена инфраструктура
- **Мерки за насърчаване на икономическата активност** (включително инвестиции в индустриални зони/паркове или друга инфраструктура за развитие на икономически дейности и подкрепа за иновации и развитие на МСП).

ВАЖНО: Финансирането на мерки за насърчаване на икономическа активност ще бъде осъществявано при демаркация и допълняемост с мерките, които ще бъдат финансирани в рамките на други програми по политиката за сближаване (Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията, Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация), така и с мерките, подкрепени по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост.

- **Туризм**
- **Културно наследство**
- **Други действия, допустими по ЕФРР и идентифицирани въз основа на подхода „отдолу-нагоре“**, при спазване на ясна процедура за демаркация с други програми.

Хоризонтална и задължителна мярка за всички изброени по-горе видове интервенции ще бъде осигуряване на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство. В допълнение, в случай на ново строителство или обновяване на сграда, изпълнението на всички необходими мерки за енергийна ефективност също ще бъде задължително изискване.

Подходящата демаркация и допълняемост между програмите и липсата на двойно финансиране ще бъде подсигурано на нивото на предварителен подбор на концепциите за ИТИ в регионалните съвети за развитие и допълнително по време на процеса на подбор на проекти, изпълняван от всеки един УО преди подписване на договорите за безвъзмездна финансова помощ с бенефициентите.

ВАЖНО: При проекти, финансирани чрез подкрепа с финансови инструменти посочените дейности по групи дейности: Качествена и безопасна среда, включително зелена инфраструктура; Културна инфраструктура; Спортна инфраструктура; Културно-историческо наследство и Туризм могат да се комбинират с дребномащабни, приходогенериращи инвестиции, свързани с подкрепената инфраструктура.

ВАЖНО: Хоризонтално изискване към всички инфраструктурни инвестиции е осигуряването на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания. Хоризонтално изискване към всички инвестиции в сгради по ПРР е изпълнението на мерки за енергийна ефективност с цел постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква г), подточка iii) от POP:

Основната целева група е населението на всички 40 градски общини, които ще бъдат подпомогнати в рамките на Приоритет 2 на ПРР. Освен това, имайки предвид спецификите на прилагането на териториални мерки с комбинирано финансиране от повече от един програма/източник на финансиране, целевите групи включват цялото население на всички региони от ниво NUTS 2.

Текстово поле [1 000]

Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация — член 22, параграф 3, буква г), подточка iv) от РОР

За да се гарантира, че нуждите на най-нуждаещите се лица и общности са удовлетворени, концепциите за ИТИ, насочени към уязвими групи, лишени райони и основни услуги, ще получат приоритет по време на процеса на подбор чрез специфични критерии и по-високи точки.

Текстово поле [2 000]

Посочване на специфичните целеви територии, включително планирано използване на териториални инструменти — член 22, параграф 3, буква г), подточка v) от РОР

Приоритет 2 за интегрирано териториално развитие ще бъде изпълнен чрез инструмента Интегрирани териториални инвестиции, в съответствие с чл. 22 от проекта за РОР за територията на 6-те региона от ниво NUTS 2.

Стъпките за подготовката и изпълнението на интегрираните териториални инвестиции включват:

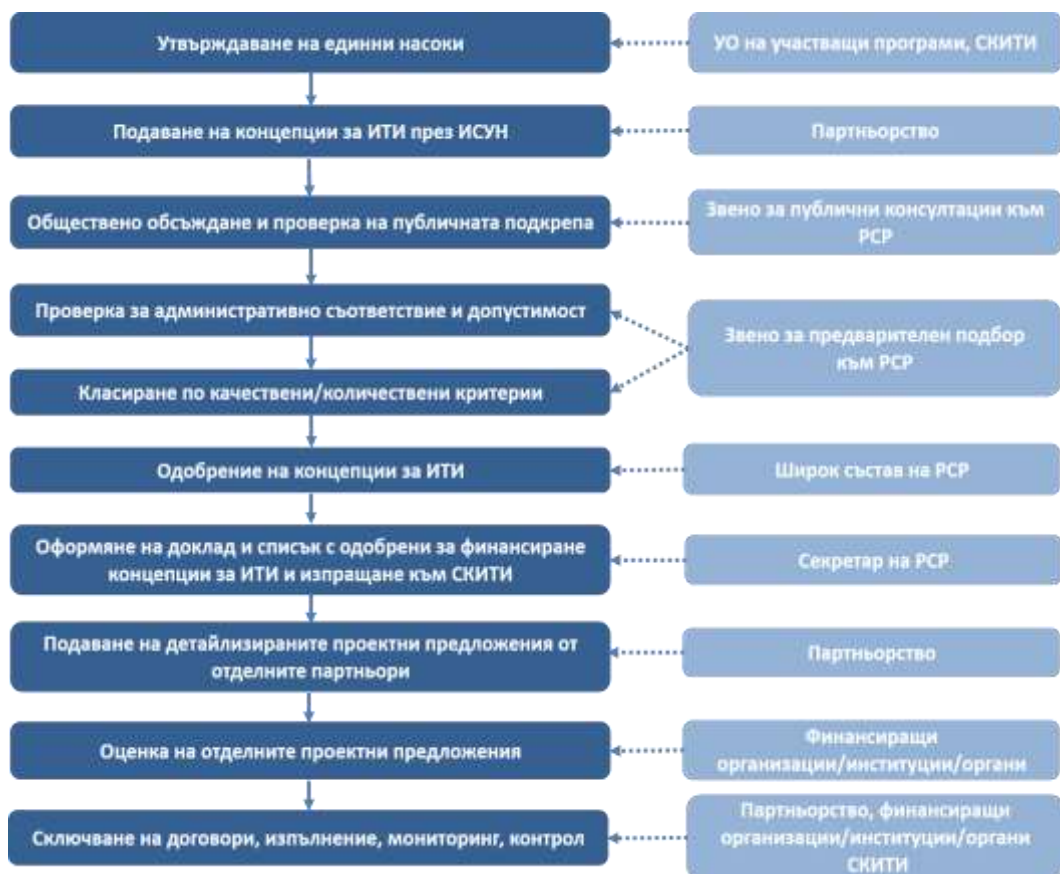
1. Приемане на специализиран подзаконов нормативен акт (Постановление на Министерски съвет към Закона за управление на средствата от ЕСИФ), в който да бъдат регулирани процедурите по прилагане на инструмента ИТИ.
2. Одобрене на интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите от ниво NUTS 2 от регионалните съвети за развитие и приемането им от Министерски съвет.

Процедурата по подаване, подбор, оценка и изпълнение на концепциите за ИТИ и проектите, които са част от тях, включва следните стъпки:

1. Подготовка, утвърждаване и публикуване на единни Насоки за кандидатстване с концепции за ИТИ.
2. Сформиране на партньорство, подписване на партньорско споразумение и подаване на концепция за ИТИ в ИСУН.
3. Публични обсъждания за осигуряване на обществена подкрепа и повишаване на осведомеността на обществеността относно планираните дейности в рамките на представените концепции за ИТИ.
4. Проверка за административно съответствие и допустимост.
5. Класиране по качествени/количествени критерии.

6. Одобрение на концепции за ИТИ от РСР.
7. Оформяне на окончателен списък с одобрени за финансиране концепции за ИТИ.
8. Подаване на детайлизираните проектни предложения от бенефициентите и оценка от съответните финансиращи организации/институции/органи – УО на програми, организации, прилагачи финансови инструменти и други (всяка финансираща организация/институция/орган оценява съответния проект, част от концепцията за ИТИ, попадащ в обхвата на нейните отговорности).
9. Подписване на договори и изпълнение на проектите, които са част от концепцията за ИТИ (всяка финансираща организация/институция/орган подписва отделен договор за съответния проект).
10. Цялостна координация, мониторинг и контрол на изпълнението на концепцията за ИТИ и включените в нея проекти.

По-долу в схематичен вид са представени най-общо отделните стъпки от процеса, както и отговорните органи за тяхното изпълнение. Детайлите относно отделните стъпки, сроковете и правилата за изпълнение, ще бъдат разписани в ПМС за определяне на правила за подготовка, подбор и изпълнение на концепции за ИТИ за периода 2021 - 2027 г.

За всеки от регионите от ниво NUTS 2 се предвижда отделен индикативен бюджетен пакет. Всички програми, участващи в интегрирания териториален подход, ще допринесат за отделните пакети и в тази връзка ще бъде приложена специфична методология за разпределение на наличните средства между

регионите. Методиката включва 4 индикатора - 3 общи и 1 конкретен индикатор, който отчита естеството на подкрепата по съответната програма. Трите общи показателя са: 1. Население - тежест 15%; 2. Територия - тежест 15% и 3. Брутна добавена стойност - тежест 20%. Използваните специфични индикатори (индикатор 4) с тежест 50% за различните програми са:

- „инфраструктура“ (компонент на Европейския индекс на регионална конкурентоспособност);
- „иновации“ (компонент на Европейския индекс на регионална конкурентоспособност);
- „висше образование и обучение през целия живот“ (компонент на Европейския индекс на регионална конкурентоспособност);
- „ефективност на пазара на труда“ (компонент на Европейския индекс на регионална конкурентоспособност);
- „технологична готовност“ (компонент на Европейския индекс на регионална конкурентоспособност);
- „дял на населението (%), свързано със системите за събиране и пречистване на отпадни води“ (Евростат).

Дяловете от индикативните регионални пакети въз основа на гореописаната методология за всеки от региони ниво NUTS 2 като процент от общия ресурс (ППР + други програми) са както следва:

<i>Регион ниво NUTS 2</i>	<i>Дял от общия ресурс (%)</i>
СЗР	20,16%
СЦР	18,51%
СИР	15,63%
ОБЩО СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ	54,30%
ЮИР	16,20%
ЮЦР	16,05%
ЮЗР (без град София)	13,46%
ОБЩО ЮЖНА БЪЛГАРИЯ	45,70%

Методиката осигурява сравнително балансирано разпределение на финансовите ресурси на национална територия, като отчитайки социално-икономическото развитие на всеки регион, се осигурява по-висок относителен дял на финансирането за северните райони на България.

Текстово поле [2 000]

Междурегионални, трансгранични и транснационални действия — член 22, параграф 3, буква г), подточка vi) от POP

Текстово поле [2 000]

Планирано използване на финансови инструменти — член 22, параграф 3, буква г), подточка vii) от POP

През програмния период 2021-2027 г. се предвижда използване на финансови инструменти за планираните интервенции, които ще стимулират реализирането на приходогенериращи инвестиции и предоставянето на дългосрочни заеми с ниска лихва при благоприятни условия. Използването на финансови инструменти ще се основава на опростените разпоредби в проекта за POP, за да се гарантира по-добро и по-лесно прилагане и по-бързо стартиране през новия програмен период.

УО на ПРР планира да използва финансови инструменти за мерки, за които е идентифицирана нужда (пазарен провал) или пазарен интерес в рамките на предварителната оценка на финансовите инструменти. На база на предварителни резултати от оценката се предвижда използването на финансови инструменти за следните групи мерки:

- Мерки за насърчаване на икономическата активност – инвестиции в индустриални паркове чрез дългово финансиране, включително преференциални заеми, съчетани с безвъзмездна помощ, определена така че да се осигури достатъчна подкрепа, но също така да се предложат нива на възвръщаемост, които са в съответствие с разходите за експлоатация на инфраструктурата.

- Енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради – комбинирано финансиране от безвъзмездна помощ в размер до 95% от стойността на допустимите разходи и техническа помощ в комбинация с финансов инструмент. Предвиждат се и възможности под формата на кредитни линии и портфейлни гаранции на компании, изпълняващи проекти за ЕЕ в жилищния и обществен сектор с цел да се стимулира пазара за изпълнение на ЕСКО договори.

- Устойчива мобилност – ФИ под формата на фонд за финансиране на собствено участие по проекти, одобрени с БФП, както и самостоятелни заеми, за да се разшири кръга на потенциалните получатели.

- Туризъм, култура и културно наследство - комбинирана подкрепа на БФП с ФИ под формата основно на заемно финансиране, представено на крайните получатели при облекчени условия, с изгодни лихвени проценти, както и чрез осигуряване на гаранции

- Образователна инфраструктура - заемно финансиране, представено на крайните получатели при облекчени условия, с изгодни лихвени проценти, както и чрез осигуряване на гаранции. Предвижда се комбиниране на ФИ с БФП за частни детски градини и училища.

Подкрепа с ФИ под формата на заеми и гаранции е възможна също за мерки, свързани със зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства, здравна и социална инфраструктура и за Спортна инфраструктура.

В допълнение, през програмния период 2021-2027 г. се предвижда разширяване на обхвата и по-голяма гъвкавост при прилагането на финансовите инструменти, като се взима под внимание идентифицираните

нови дейности, основани на подхода „отдолу-нагоре“. Предвижда се структурирането на ФИ за целите на провеждане на мерки за ЕЕ в сграден фонд да бъде синхронизирано с реформата, предвидена в Националния план за възстановяване и устойчивост, определяща създаването на устойчив фонд за инвестиции в изпълнение на целите на Европейската Зелена сделка - Национален фонд за декарбонизация.

Подкрепа чрез финансови инструменти ще се предоставя включително в комбинация с безвъзмездна финансова помощ в една операция в съответствие с чл.52, ал.4 и ал.5 от проекта на РОР.

Окончателното решение на УО за финансиране на мерки за подпомагане чрез финансови инструменти ще се основава на резултатите от предварителната оценка в съответствие с чл. 52 от РОР. Предварителната оценка е в процес на подготовка и се предвижда тя да бъде готова преди УО да даде своя принос към изпълнението на финансови инструменти. Финансовите инструменти, идентифицирани в предварителната оценка, ще бъдат изпълнени под отговорността на УО.

Фондът на фондовете, управляван от Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, е структурата на национално ниво, която ще продължи да бъде отговорен орган за структурирането и управлението на финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през програмния период 2021 - 2027.

Текстово поле [1 000]

2.1.2.1.2. Показатели

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточка ii), член 8 от ЕФРР, член 23, параграф 2 от Регламента за ЕСФ +

Таблица 1: Показатели за крайните продукти

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Етапна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO18	Жилища подобрени енергийни характеристики	с жилища	0	3 328
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO19	Обществени сгради подобрени енергийни характеристики	с кв. м.	0	159 334
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално,	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO69	Капацитет на нови или модернизирани лечебни заведения	лица/година	0	212 621

	икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони							
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO74	Население, обхванато от проекти в рамките на стратегиите за интегрирано териториално развитие	лица	0	1 084 076
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO76	Интегрирани проекти за териториално развитие	проекти	0	24
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO77	Брой подкрепено културни и туристически обекти	Културни и туристически обекти	0	49

	в различни от градските райони							
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCO113	Незастроени площи, създадени или рехабилитирани в градските райони	кв. м.	0	726 733

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточка ii) и член 23, параграф 2 от Регламента за ЕСФ +

Таблица 2: Показатели за резултатите

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Базова линия или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR26	Годишно първично потребление на енергия (от които: жилища, обществени сгради, предприятия и други)	MWh /год.	278 954,72	2020	124 643,89	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 2	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство,	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	RCR29	Очаквани емисии на парникови газове	тона CO2 екв. / година	60 358,86	2020	29 008,31	ИСУН, бенефициенти	

	устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони										
Приоритет 2	<p>СЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>	ЕФРР	<p>Региони в преход</p> <p>По-слабо развити региони</p>	RCR73	Годишен брой на ползвателите на здравни услуги	потребители / година	0		217 151	ИСУН, бенефициенти	
Приоритет 2	<p>СЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>	ЕФРР	<p>Региони в преход</p> <p>По-слабо развити региони</p>	RCR77	Посетители на подкрепените културни и туристически обекти	Посетители / годишно	0	2021	131 837	ИСУН, бенефициенти	

2.1.2.1.3. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция (не е приложимо за ЕФМДРА)

Позоваване: Член 22, параграф 3, букви г), подточка viii)

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	013 Услуги и приложения за електронно здравеопазване (включително e-Care, интернет на нещата за физическа активност и интелигентна заобикаляща среда)	20 791 784,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	025 Обновяване на наличния жилищен фонд с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и спомагателни мерки	93 563 028,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	026 Обновяване на обществената инфраструктура с цел повишаване на енергийната ефективност, демонстрационни проекти и подкрепящи мерки	62 375 352,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура,	046 Рехабилитация на промишлени площадки и замърсени терени	166 334 272,00

			природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	048 Мерки за намаляване на шума и за качеството на въздуха	15 593 838,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	059 Новопостроени други национални, регионални и местни пътища за достъп	45 741 924,80
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	062 Други реконструирани или ремонтирани пътища (магистрала, национален, регионален или местен път)	34 306 443,60
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	073 Инфраструктура за чист градски транспорт	20 791 784,00

2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	074 Подвижен състав за чист градски транспорт	20 791 784,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	075 Велосипедна инфраструктура	15 593 838,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	076 Цифровизация на градския транспорт	15 593 838,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	077 Инфраструктура за алтернативни горива	15 593 838,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	084 Цифровизация на транспорта: други видове транспорт	34 306 443,60

			туризъм и сигурността в различни от градските райони		
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	085 Инфраструктура в областта на образованието и грижите в ранна детска възраст	49 380 487,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	086 Инфраструктура за начално и средно образование	49 380 487,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	087 Инфраструктура за висше образование	49 380 487,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	088 Инфраструктура за професионално образование и обучение и учене за възрастни	49 380 487,00
2	ЕФРР	Региони в преход	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо	090 Жилищна инфраструктура (различна	15 593 838,00

		По-слабо развити региони	социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	от тази за мигранти, бежанци и лица под международна закрила или кандидатстващи за такава)	
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	091 Друга инфраструктура, която допринася за социалното приобщаване в общността	36 385 622,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	092 Инфраструктура за здравеопазването	20 791 784,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	093 Оборудване за здравеопазване	20 791 784,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	094 Мобилни активи в областта на здравеопазването	20 791 784,00

2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	095 Цифровизация в областта на здравеопазването	20 791 784,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	128 Опазване, развитие и популяризиране на публични туристически активи и свързани с тях туристически услуги	21 831 373,20
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	129 Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги	36 385 622,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	130 Опазване, развитие и популяризиране на природното наследство и екотуризм	14 554 248,80
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив	131 Физическо обновление и сигурност на обществените пространства	72 771 244,00

			туризъм и сигурността в различни от градските райони		
--	--	--	---	--	--

Таблица 2: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	01. Безвъзмездни средства	987 609 740,00
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	05. Подпомагане чрез финансови инструменти: Съпътстващо подпомагане	51 979 460,00

Таблица 3: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
2	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити региони	СЦ 2 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони	17 Други видове целеви територии	1 039 589 200,00

Таблица 4: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

Таблица 5: Измерение 7 — измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

2.1.2.1.4. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция за ЕФМДРА

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква в) от РОР

Таблица 1

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.2.2. Специфична цел, насочена към материалните лишения¹

Позоваване: Член 22, параграф 3 от РОР; Член 18 от Регламента за ЕСФ +

Видове подпомагане

Текстово поле [2 000]

Основни целеви групи

Текстово поле [2 000]

Декриптиране на национални или регионални схеми за подпомагане

Текстово поле [2 000]

Критерии за подбор на операциите²

Текстово поле [4 000]

¹ Член 22, параграф 3, буква г) от РОР не се прилага за специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

² Само за програми, ограничени до специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

2.1.3. Приоритет 3 „Справедлив енергиен преход“

☐ Това е приоритет, насочен към младежката заетост
☐ Това е приоритет, насочен към иновативните действия
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, подточка х) от Регламента за ЕСФ + *
☐ Това е приоритет, насочен към подкрепата за най-нуждаещите се лица съгласно специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+ ³
☐ Това е приоритет, предназначен за специфичната цел за градска мобилност, посочена в член 3, параграф 1, буква б), подточка viii) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.
☐ Това е приоритет, предназначен за специфичната цел за свързаност на ИКТ, посочена в член 3, параграф 1, буква а), подточка v) от Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд.

* Ако е маркирано, преминете към раздел 2.1.1.2

2.1.3.1. Специфична цел⁴ **Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение**

2.1.3.1.1. Интервенции по линия на фондовете

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточки i), iii), iv), v), vi), vii) от POP;

Съответни видове действия — член 22, параграф 3, буква г), подточка i) от POP;
Член 6, параграф 2 от Регламента за ЕСФ+

Приоритетът ще се изпълнява по линия на Фонда за справедлив преход (ФСП) и при условие, че разработените за целите на неговата реализация териториални планове за справедлив преход на засегнатите райони, бъдат одобрени като част от Програмата за развитие на регионите 2021-2027.

С публикуването на Европейската зелена сделка Европейската комисия се ангажира да пренасочи процеса на Европейския семестър към целите на устойчивото развитие. В тази връзка Докладът за България за 2020 г. обръща специално внимание на въпросите, свързани със справедливия преход, като включва общ анализ на основните екологични предизвикателства от макроикономическо значение в България и специално за регионите за добив на въглища в преход. Анализът на ЕК показва, че българската икономика е

³ В случай че средствата по специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква л) от Регламента за ЕСФ+, са взети предвид за целите на член 7, параграф 4 от Регламента за ЕСФ+.

⁴ С изключение на специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

една от икономиките в ЕС с най-висока енергийна и въглеродна интензивност. Данните показват, че през 2017 г. България се е нуждала от 3,8 пъти повече енергия и е имала 4,4 пъти повече емисии на въглерод на единица БВП от средното за ЕС. През 2017 г. около 48% от електроенергията е произведена от електроцентрали, работещи с въглища, главно използващи лигнитни въглища, но също така е установено, че България е сред държавите-членки с най-висок дял на твърдите изкопаеми горива в крайното енергийно потребление на домакинствата. Освен тези фактори за висока въглеродна интензивност, България е изправена пред трудности при догонването на страните от ЕС и всъщност се отдалечава от средните стойности на ЕС по отношение на отделянето на растежа на БВП от потреблението на енергия и емисиите на парникови газове. Ефектите от Европейската зелена сделка не се ограничават само до декарбонизацията на енергията. Сектори като промишлеността, транспорта, земеделието и околната среда също се очаква да бъдат силно засегнати и всеки от тях ще бъде обект на трансформация.

Във времена на глобална пандемия COVID-19, Европейската зелена сделка е създадена като стратегия за приобщаващ и устойчив растеж и всъщност ефективно свързва икономическото възстановяване със своите цели, за да се избегне инвестирането два пъти - веднъж в процеса на възстановяване и по-късно - в зелена трансформация.

Свързването на Фонда за справедлив преход с възстановяването от кризата изисква отчитане на по-широк социално-икономически обхват в сравнение с първоначалната концепция, с оглед осигуряване на необходимия висок темп на изпълнение на предвидените инструменти и постигане на бързо икономическо възстановяване.

Докладът за България за 2020 г. представя насоки за инвестиции от Фонд за справедлив преход по отношение на двата най-засегнати региона на ниво NUTS3 по отношение на добива на въглища и производството на енергия от въглища - района на Марица в област Стара Загора и района на община Бобов дол в област Кюстендил, които са разположени съответно в Югоизточния регион и Югозападния район на ниво NUTS2 на България. Смята се, че повечето от въглищните мощности и минните дейности в България се намират в тези два региона, поради което за тях се предлага пълният набор от допустими операции по Фонда за справедлив преход, включително продуктивни инвестиции в големи предприятия за Старозагорския регион.

Анализите показват, че преходът към климатична неутралност няма да се ограничи до конкретните региони, а по-скоро ще има национално въздействие, което ще изисква дълбока трансформация на цялата икономика, с огромни нужди от инвестиции и преквалификация на работни места във всички региони на страната. В резултат на направените анализи се установи, че за да може да се справи с предизвикателствата на прехода, всички региони в страната ще трябва да диверсифицират икономиките си до продукти, характеризирани с висока технологична и научноизследователска и развойна дейност. Това ще позволи на страната да създава продукти с висока добавена стойност, в съответствие с визията, целите и приоритетите на Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ до 2030 г. Дейностите ще бъдат особено фокусирани върху разработването и внедряването на

иновативни продукти, процеси и бизнес модели, насочени към повишаване на ресурсната ефективност на икономиката, както и подкрепа и внедряване на иновации, насочени към високата въглеродна интензивност на икономиката.

В съответствие с политиката на България за декарбонизация се предвижда постепенно намаляване на производството на електроенергия от лигнитни въглища от 18,7 TWh през 2020 г. на 14 TWh през 2030 г., 7 TWh през 2035 г. и под 1 TWh през 2040 г. Машабът на икономическото и социалното въздействие на този преход ще бъде най-висока в регионите, където икономиката се основава на добив на въглища и производство на електроенергия - Стара Загора, Кюстендил и Перник. Тези три региона/области ще бъдат изправени пред дълбока икономическа трансформация през следващите десетилетия и ако не бъдат разработени подходящи планове за диверсификация, растеж и работни места, те ще бъдат изложени на риск от задълбочаване на икономическия спад, безработицата, включително прехвърляне на безработица от закриване на мини, обезлюдяване и бедност. В тази връзка мерките по Приоритет 3 ще се определят от идентифицираните нужди от Териториалните планове за справедлив преход, които са в процес на разработване.

Въз основа на икономически модели на междусекторни отношения, общият ефект върху пряката, непряката и индуцирана заетост в секторите на въгледобив и производство на електроенергия възлиза на приблизително 56 000 души. Като се има предвид, че доходите в засегнатите сектори са сред най-високите в икономиката, ефектът върху служителите вероятно ще засегне техните семейства, което означава, че броят на засегнатите лица в домакинствата ще достигне 123,6 хиляди души.

Два от регионите, Стара Загора и Кюстендил, вече са идентифицирани от ЕК в Доклада за страната за България. Област Стара Загора, където се намира енергийният комплекс „Марица-изток“, е един от най-големите въгледобивни региони в ЕС, както в абсолютно, така и в относително изражение. Този комплекс произвежда между 26 и 30 милиона тона лигнитни въглища годишно, а електричеството, което те генерират, е водещият конвенционален енергиен източник в страната. Местното производство допринася за по-ниска степен на зависимост на производството на енергия в България в сравнение с други страни от ЕС. Минната дейност е съсредоточена на територията на област Стара Загора, но концесионната зона включва и територии в Сливенска и Хасковска област. По отношение на заетостта, въглищната компания и съществуващите ТЕЦ в комплекс „Марица Изток“ са най-големите работодатели в региона.

Двата региона, които са съседни един на друг - Кюстендил и Перник, са част от Югозападния район за добив на въглища, където голям брой мини доставят суровини за два ТЕЦ. Вътрешното разпределение на доставките варира през годините, като данните за добива на въглища през 2019 г. показват 900 хиляди тона в област Кюстендил, 527 хиляди тона в област Перник, 335 хиляди тона в област София (общини Драгомани и Годеч) и 4 хиляди тона в Благоевград Регион (община Гърмен). Особено в Пернишка област, зависимостта от изкопаеми горива е много ясна, тъй като градът разполага с най-голямата централна топлофикационна централа, работеща на въглища, а прилагането

на политиките за декарбонизация ще бъде предизвикателство за другия основен стълб на местния икономика - най-голямото предприятие за производство на стомана в България. Предвид тези характеристики, област Перник е включена в обхвата на техническото задание за подкрепа при изготвянето на планове за териториален справедлив преход по Програмата за структурни реформи на ЕС.

Мерките по Приоритет 3 ще се реализират на територията на областите, които бъдат одобрени от ЕК. Към момента това са Перник, Кюстендил и Стара Загора, но е възможно приложението да бъде разширено с още 8 области на ниво NUTS 3.

Допустимите дейности по Приоритет 3 са в следните направления:

- Продуктивни инвестиции в МСП, включително микропредприятия и стартиращи предприятия, водещи до икономическа диверсификация, модернизация и реконверсия;
- Инвестиции в създаването на нови фирми, включително чрез бизнес инкубатори и консултантски услуги, водещи до създаване на работни места;
- Научноизследователски и иновационни дейности, включително от университети и публични изследователски институции, и насърчаване на трансфера на съвременни технологии;
- Внедряване на технологии, както и системи и инфраструктури за достъпна чиста енергия, включително технологии за съхранение на енергия, и в намаляване на емисиите на парникови газове;
- Инвестиции във възобновяема енергия в съответствие с Директивата за възобновяемите енергийни източници (ЕС) 2018/20016, включително критериите за устойчивост, посочени в нея, и в енергийна ефективност, включително за целите на намаляването на енергийната бедност;
- Инвестиции в интелигентна и устойчива местна мобилност, включително декарбонизация на местния транспортен сектор и неговата инфраструктура;
- Рехабилитация и модернизация на топлофикационни мрежи с оглед подобряване на енергийната ефективност на централните отоплителни системи и инвестиции в производството на топлинна енергия, при условие че те се доставят изключително от възобновяеми енергийни източници;
- Инвестиции в цифровизация, цифрови иновации и цифрова свързаност;
- Инвестиции в регенериране и обеззаразяване на изоставени терени, възстановяване на земи и включително, когато е необходимо, зелена инфраструктура и проекти за пренастройка, като се отчита принципът „замърсителят плаща“;
- Повишаване на квалификацията и преквалификация на работници и търсещи работа;
- Подобряване на кръговата икономика чрез предотвратяване на отпадъци, намаляване, ефективно използване на ресурсите, повторно използване, ремонт и рециклиране;

- Помощ при търсене на работа на търсещите работа, подкрепа за активно стареене и подкрепа за доходите на работниците в преход между работни места;
- Активно включване на търсещите работа, особено на жените, хората с увреждания и уязвимите групи;
- Техническа помощ.
- Други дейности в областта на образованието и социалното приобщаване, включително, когато това е надлежно обосновано, инфраструктура за целите на центрове за обучение, заведения за грижа за деца и възрастни хора, както е посочено в териториалните планове за преход.
- Освен това ФСП може да подпомага в области, определени като подпомагани области в съответствие с член 107, параграф 3, букви а) и в) от ДФЕС, производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП, при условие че такива инвестиции са одобрени като част от териториалния план за справедлив преход. Такива инвестиции са допустими само когато са необходими за изпълнението на териториалния план за справедлив преход, когато те допринасят за прехода към климатично неутрална икономика до 2050 г. и свързаните с тях екологични цели и когато тяхната подкрепа е необходима за създаване на работни места в идентифицираната територия;
- ФСП може също да подкрепя инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета, при условие че такива инвестиции са одобрени като част от териториалния справедлив преход план. Такива инвестиции са допустими само когато са необходими за изпълнението на териториалния план за справедлив преход.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква г), подточка iii) от POP:

Населението на областите на подкрепа – Перник, Кюстендил и Стара Загора;
 Населението на други населени места от съседни области;
 Посетители и гости на подкрепените области; Потенциални инвеститори, икономически оператори и МСП; Други целеви групи, идентифицирани в разработените териториални планове за справедлив преход.
 Министерство на енергетиката е определено като отговорно ведомство за изпълнение на необходимите дейности, свързани с изготвянето на териториални планове за справедлив преход във връзка с реализацията на инвестициите от Механизма за справедлив преход. **(Решение № 211 на МС от 26 март 2020 г.)**
 Министерство на регионалното развитие и благоустройството е определено за отговорно ведомство за осигуряване изпълнение на териториалните планове за справедлив преход чрез ФСП по „Програмата за развитие на регионите“ (2021-2027 г.). **(Решение № 634 на МС от 8 септември 2020 г.)**

Текстово поле [1 000]

Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация — член 22, параграф 3, буква г), подточка iv) от POP

За да се гарантира, че нуждите на най-нуждаещите се лица и общности са удовлетворени, проектите, насочени към уязвими групи, лишени райони и основни услуги, ще получат приоритет по време на процеса на подбор чрез специфични критерии и по-високи точки.

Текстово поле [2 000]

Посочване на специфичните целеви територии, включително планирано използване на териториални инструменти — член 22, параграф 3, буква г), подточка v) от POP

За мобилизиране на средства за мерки по ФСП следва да бъдат изготвени териториални планове за справедлив преход за идентифицираните като най-засегнати територии, в диалог с ЕК. Плановете трябва да съответстват на Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата и да бъдат одобрени от ЕК. В плановете следва да бъдат изложени социалните, икономическите и екологични предизвикателства и да бъдат предоставени подробности относно нуждите от икономическа диверсификация, преквалификация и възстановяване на околната среда. България получи подкрепа за изготвяне на планове за справедлив преход по Програмата на ЕС за подкрепа на структурни реформи на ЕК за трите региона с активен въгледобивен сектор – Стара Загора, Кюстендил и Перник. Към момента работата по изготвяне на териториалните планове е в начална фаза, като се очаква да бъдат финализирани през втората половина на 2021 г. Мерките, включени в тях, ще бъдат подкрепени в рамките на настоящия Приоритет 3 на ПРР 2021-2027.

Допълнителни региони на ниво NUTS 3 (области), идентифицирани като силно засегнати, са Сливен, Ямбол, Хасково, Бургас, Варна, Ловеч, Габрово, Търговище. За подготовката на териториални планове за справедлив преход за тях е сключено споразумение с Международната банка за възстановяване и развитие. В случай, че тези области бъдат одобрени за включване в обхвата на ФСП, мерките, включени в тях ще бъдат подкрепени също в рамките на Приоритет 3 на ПРР 2021-2027.

Текстово поле [2 000]

Междурегионални, трансгранични и транснационални действия — член 22, параграф 3, буква г), подточка vi) от POP

Текстово поле [2 000]

Планирано използване на финансови инструменти — член 22, параграф 3, буква г), подточка vii) от POP

При изпълнение на мерките по приоритета се предвижда използване на финансови инструменти за някои от планираните интервенции, идентифицирани в териториалните планове, които ще стимулират реализирането на приходогенериращи инвестиции и предоставянето на дългосрочни заеми с ниска лихва при благоприятни условия. Подкрепа чрез финансови инструменти ще се предоставя включително в комбинация с безвъзмездна финансова помощ в една операция.

Фондът на фондовете, управляван от Фонд Мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, е структурата на национално ниво, която ще продължи да бъде отговорен орган за структурирането и управлението на финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през програмния период 2021 - 2027.

Текстово поле [1 000]

2.1.3.1.2. Показатели

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточка ii), член 8 от ЕФРР, член 23, параграф 2 от Регламента за ЕСФ +

Таблица 1: Показатели за крайните продукти

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Етапна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)
3	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони					

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква г), подточка ii) и член 23, параграф 2 от Регламента за ЕСФ +

Таблица 2: Показатели за резултатите

Приоритет	Специфична цел	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Базова линия или референтна стойност	Референтна година	Целева стойност (2029 г.)	Източник на данните [200]	Коментари [200]
3	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална	ФСП									

	икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумени е										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.1.3.1.3. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция (не е приложимо за ЕФМДРА)

Позоваване: Член 22, параграф 3, букви г), подточка viii)

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
3	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение		1 178 000 000,00

Таблица 2: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
3	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение		1 178 000 000,00

Таблица 3: Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)
3	ФСП	Региони в преход По-слабо развити региони	Предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение		1 178 000 000,00

Таблица 4: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

Таблица 5: Измерение 7 — измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Специфична цел	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

2.1.3.1.4. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция за ЕФМДРА

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква в) от РОР

Таблица 1

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.3.2. Специфична цел, насочена към материалните лишения¹

Позоваване: Член 22, параграф 3 от РОР; Член 18 от Регламента за ЕСФ +

Видове подпомагане

Текстово поле [2 000]

Основни целеви групи

Текстово поле [2 000]

Декриптиране на национални или регионални схеми за подпомагане

Текстово поле [2 000]

Критерии за подбор на операциите²

Текстово поле [4 000]

¹ Член 22, параграф 3, буква г) от РОР не се прилага за специфичната цел, определена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

² Само за програми, ограничени до специфичната цел, посочена в член 4, параграф 1, буква м) от Регламента за ЕСФ+.

2.2. Приоритет за техническа помощ

2.2.1. Приоритет за техническа помощ съгласно член 36, параграф 4 (повтаря се за всеки такъв приоритет за ТП)

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква д) от РОР

2.2.1.1. Интервенции от фондовете

Съответни видове действия — член 22, параграф 3, буква д), подточка i) от РОР

В съответствие с член 36 на проекта за РОР за програмния период 2021-2027 г., България планира да използва техническа помощ за ефективно управление и администриране на подкрепата за регионално развитие по ЕФРР.

УО на ПРР предвижда да подкрепя мерки във всяка една област на интервенция, съгласно Приложение I към проекта на РОР, като предвижда следния индикативен списък от дейности за подкрепа:

- Информация и комуникация: подобряване на обмена на информация, включително чрез иновативни инструменти и уеб-базирана платформа с цел достигане до по-широк кръг хора и до по-голям брой целеви групи; организиране на информационни събития (конференции, информационни дни, и т.н.), посветени на възможности за финансиране, постигнати резултати от програмата, предстоящи събития и процедури за кандидатстване; прилагане на мерки за подобряване на видимостта на подкрепата от ЕСИФ, в т.ч. мерки за публичност, изпълнявани от регионалните съвети за развитие.

- Подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол – дейности, насочени към подобряване на контрола, одита и юридическите и представителните услуги; дейности по оценка на административния процес.

- Оценка и проучвания, събиране на данни - оценки на ефективността и ефикасността на изпълнение на програмата, включително събиране на данни; извършване на проучвания, анализи, включително за нуждите на подготовката за програмния период след 2027 г.; въпросници за получаване на обратна връзка от бенефициентите.

- Укрепване на капацитета на органите на държавите членки, бенефициентите и съответните партньори: дейности, насочени към обезпечаване на ефективен работен процес за прилагане на регионалната политика; разработване на практически насоки и семинари за бенефициенти, членове на РСР, партньори; семинари и обучения за служителите на УО, РСР, градските власти, участващи в изпълнението на програмата, други бенефициенти, членове на Комитета за наблюдение; участие в обучения и форуми, ръководени от ЕС; организиране и участие в съвместни семинари от други УО; стимулиране на служителите; техническо оборудване.

Управляващият орган планира да заделить по-голямата част от средствата за дейностите, свързани с укрепване на капацитета на органите на държавата-членка, бенефициентите и съответните партньори. Мотивите за това решение се основават на факта, че е необходимо достатъчно финансиране за успешната реализация на подхода „отдолу-нагоре“, който ще бъде приложен в програмния период 2021-2027 г.

Управляващият орган на ПРР е създад стройна система за проверка (контрол), установяване на нередности и измами, докладване и проследяване. В Наръчника за управление и изпълнение на ОПРР (НУИОПРР) са включени детайлни процедури за установяване, регистриране, докладване и последващо проследяване на нередности, които се прилагат на централно и на регионално ниво на УО. При установяване на нередности в НУИОПРР са описани корективните действия, които УО следва да предприеме и начините за възстановяване на недължимо платени средства.

При администрирането на получените сигнали за нередности УО на ОПРР прилага тези мерки, на база на подобрените системи за управление и контрол и съгласно разпоредбите на Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ) и Наредба за администриране на нередности по европейските структурни и инвестиционни фондове.

Проверката за законосъобразност на разходите по изпълнение на проектите по ОПРР включва задължителна проверка в системата за борба с нередностите и измамите – АРАХНЕ на всички тръжни процедури при провеждането на последващ контрол за законосъобразност/предварителен контрол преди верификация на искането за плащане (раздел 9 от НУИОПРР), като извършената проверка се документира с извлечение на доклад от системата АРАХНЕ и се прилага към електронния контролен лист в ИСУН 2020 за гарантиране на одитна пътека. Установените процедури са в съответствие с Националната стратегия за борба с измамите и в синхрон с националното и европейското законодателство и препоръките на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и националния АФКОС (МВР).

Като член на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на европейския съюз в национален мащаб, УО на ОПРР изпълнява поетите ангажименти и задачи във взаимодействие с други национални институции и осъществява докладване на изпълнението на задачите от предварително утвърдения План за действие за съответната година, на тримесечна база.

По случаите на установените нередности, за които приложимите разпоредби предвиждат задължение за докладване на същите на национално и европейско ниво, УО осъществява активно сътрудничество с дирекция „АФКОС“ на МВР и докладва нередности на всяко тримесечие.

Така установената система за изпълнение на контролните функции на УО на ОПРР ще бъде запазена и доразвивана и за новия програмен период 2021-2027 г.

Текстово поле [8 000]

Основни целеви групи — член 22, параграф 3, буква д), подточка iii) от POP:

Основните целеви групи са Управляващият орган на ПРР, потенциалните бенефициенти, териториалните органи. Мерки по линия на техническа помощ са планирани и в подкрепа на широката общественост, с оглед постигане на прозрачност и публичност на изпълнението на програмата.

Текстово поле [1 000]

2.1.1.2. Показатели

Показатели за крайния продукт със съответните междинни цели и целеви стойности

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква д), подточка ii) от POP

Таблица 1: Показатели за крайните продукти

Приоритет	Фонд	Категория региони	Идентификационен код [5]	Показател [255]	Мерна единица	Етапна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)

2.1.1.3. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция

Член 22, параграф 3, буква д), подточка iv) от POP

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)
4	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	140 Информация и комуникация	10 000 000
4	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	141 Подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол	20 000 000
4	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	142 Оценка и проучвания, събиране на данни	15 000 000
4	ЕФРР	Региони в преход По-слабо развити райони	143 Укрепване на капацитета на органите на държавите членки, бенефициерите	15 000 000

			и съответните партньори	
--	--	--	-------------------------	--

Таблица 2: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 3: Измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ +/ЕФРР/КФ/ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

Таблица 4 — ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

2.1.2. Приоритет за техническа помощ съгласно член 37 (повтаря се за всеки такъв приоритет за ТП)

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква е) от РОР

2.1.2.1. Описание на техническата помощ по финансиране, което не е свързано с разходите — член 37

УО на ПРР възнамерява да използва възможността, предвидена в чл. 32 от проекта за РОР и да допълни техническата помощ с целеви мерки за изграждане на административен капацитет чрез финансиране, което не е свързано с разходи с цел укрепване капацитета и ефективността на публичните власти и органи.

Предвидените мерки ще се базират на резултатите от пилотен проект за укрепване на административния капацитет на УО на ПРР за подготовка за програмния период след 2020 г., който се изпълнява с подкрепата на ЕК и ОИСР. Изготвена е Пътна карта, включваща поредица от действия, които са взаимно свързани и целят цялостно въздействие и промяна. Пътната карта е структурирана около три области – 1. Управление на хората и организацията, 2. Укрепване на интегрираното стратегическо планиране на ОП и изпълнение на подхода „отдолу-нагоре“; и 3. Яснота и устойчивост на нормативната рамка. Всяка зона за подобряване включва набор от цели, общо 7 цели за трите зони, придружени от препоръчани действия или дейности, които УО може да предприеме:

1. Повишаване на ангажираността и мотивацията на служителите на УО - периодични проучвания на удовлетвореността сред служителите, изготвяне на пилотна схема за вътрешна мобилност за улесняване на кратковременни командировки в рамките на УО.

2. Разгръщане на организационна култура на учене и развитие, в т.ч. и на териториалните органи за селекция на проекти чрез анализиране на нуждите от обучения; подобряване на координация с други УО за обмен на успешни практики и решения на общи проблеми, разработване на практически наръчници, организиране на семинари за бенефициенти, териториални органи за селекция на проекти и регионални отдели.

3. Подобряване на синхронизацията на работния процес и организационната структура, придружено от ефективна вътрешна комуникация, изготвяне на план за действие, насочен към компетенциите и пропуските на служителите на база на преглед на нуждите, укрепване на комуникационния капацитет в УО.

4. Осигуряване на регионална и местна перспектива в дизайна на стратегията на ОП: поредица от семинари/среци за РСР и регионалните отдели за

представяне на концепцията за прилагане на интегриран регионален подход за периода 2021 – 2027; поредица от образователни или практически семинари за бенефициенти и други заинтересовани страни за стратегическото планиране и избор на приоритетите за следващата ОП, механизми за финансиране от ЕС, инвестиционно бюджетирание, дизайн на проекти и изисквания за кандидатстване и други.

5. Актуализиране на отговорностите и ролите на УО и териториалните органи за селекция на проекти и подобряване на обмена на информация за по-ефективно управление и изпълнение на ОП: разработване и инициране на вътрешен и външен консултативен процес със заинтересовани страни (напр. фокус групи, допълнени от въпросници) за идентифициране на потребностите от подобряване на капацитета на териториалните органи за селекция на проекти; създаване на редовни възможности за двустранна комуникация с бенефициентите, с териториалните органи за селекция на проекти и с регионалните отдели; създаване на вътрешна работна група/мрежа на РСР, и други.

6. Развиване на стратегическо проектиране и оптимизиране на процесите на мониторинг и контрол – въвеждане на подходяща система от индикатори за измерване на изпълнението на програмата за градския и териториален приоритети на ПРР 2021-2027, което да допринесе за събирането на данни, необходима за структуриране на подробния дизайн на ОП; разработване на възможности за информационно и статистическо докладване на показатели на общинско и регионално ниво, обучения на членовете на КН с цел повишаване на техния капацитет.

7. Намаляване на несигурността и сложността на регламентите и регулираните процеси - провеждане на редовни и достъпни обучения, изграждане на механизъм за обмен на знания за служители на УО – експерти и технически персонал, за разбирането и прилагането на новите правила и наредби.

В допълнение, в подкрепа на целта за повишаване на административния капацитет, УО на ПРР ще се възползва от достъпната подкрепа и по други проекти и дейности, които са изпълнявани или предстоят да стартират със съдействието и в партньорство с ОИСР, Европейската комисия и Международната банка за възстановяване и развитие, а именно:

- Препоръки и заключения, предоставени от екипа на Международната банка за възстановяване и развитие в разработените от тях доклади в рамките на изпълнение на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги между МРРБ и Международната банка за възстановяване и развитие.

- Пилотна инициатива на ЕК и ОИСР „Преход към кръгова икономика на регионално ниво - актуално състояние и потенциални регионални пилотни проекти за кръгова икономика за подкрепа на политиката на сближаване през 2021-2027 г. в България“.

- Пилотна инициатива на ЕК и ОИСР „Разпространение на иновации в градовете и регионите: Набор от инструменти за националните, регионалните и местните власти“.

- „Преглед на многостепенното управление и децентрализация в България:, изготвен от ОИСР.

Всичко това ще послужи като основа за подготовката и изпълнението на Информационна и обучителна програма от страна на УО, която да включва широк набор от традиционни и иновативни мерки както за повишаване на административния капацитет, така и за информиране на потенциалните бенефициенти и широката общественост относно планирането, текущото изпълнение, постигнатите резултати и ефекти върху териториите. Във фокуса на действията по повишаване на административния капацитет ще бъдат регионалните съвети за развитие предвид факта, че до 2020 г. тези органи са имали основно представителна функция, а със законодателните промени от 2020 г. са им вменени нови функции и отговорности, включително по отношение на вземането на решения относно инвестициите, които да бъдат реализирани на регионално ниво по линия на средствата от европейските фондове. Специфично внимание ще бъде отделено както на членовете и наблюдателите в съветите, така и на експертните звена към РСР, като изборът на методи, подходи и формат на обученията ще се предопределя от конкретните нужди на всяка една целева група. Програмата ще бъде изготвяне на годишна база, като ще подлежи на регулярна ревизия и при необходимост ще бъде адаптирана и надграждана в зависимост от идентифицираните в процеса на изпълнение на новия подход нужди.

Текстово поле [3 000]

2.1.2.2. Примерна разбивка на програмираните средства (ЕС) в зависимост от вида интервенция

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква е) от РОР

Таблица 1: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 2: Измерение 6 — Вторични тематични области по ЕСФ+

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

Таблица 3: Измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ +/ЕФРР/КФ/ФСП

Приоритет №	Фонд	Категория региони	Код	Сума (EUR)

* По принцип 40 % за ЕСФ + допринасят за проследяването на равенството между половете. 100 % се прилагат, когато държавата членка избере да използва член 6 от Регламента за ЕСФ +, както и специфични за програмата действия в областта на равенството между половете.

Таблица 4 — ЕФМДРА

Приоритет №	Специфична цел	Вид интервенция	Код	Сума (EUR)

3. Финансов план

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква ж), подточки i)–iii); Член 112, параграфи 1–3, член 14; Член 26 от РОР

3.1. Прехвърляния и принос³

Позоваване: Член 14 Член 26 и член 27 от РОР

Изменение на програмата, свързано с:	☐ принос към InvestEU
	☐ прехвърляния към инструменти при пряко или непряко управление
	☐ прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ +, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове

³ Приложимо само за изменения на програми в съответствие с членове 14 и 26 от РОР, с изключение на допълнителните прехвърляния към ФСП в съответствие с член 27. Прехвърлянията не засягат годишното разпределение на финансовите кредити на равнището на МФР за дадена държава членка.

Таблица 1: Принос към InvestEU (разбивка по години)

Принос от		Принос към	Разбивка по години							
Фонд	Категория региони	Компонент(и) на InvestEU	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
ЕФРР	По-силно развити региони									
	Региони в преход									
	По-слабо развити региони									
ЕСФ+	По-силно развити региони									
	Региони в преход									
	По-слабо развити региони									
КФ	Не е приложимо									

ЕФМДРА	Не е приложимо									
--------	----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* За всяко ново искане за принос в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

Таблица 2: Принос към InvestEU* (резюме)

	Категория региони	Компонент Устойчива инфраструктура 1 а)	Компонент Научни изследвания, иновации цифровизиране 2 и б)	Компонент МСП 3 в)	Компонент Социални инвестиции и умения 4 г)	Общо е) е)=а)+б)+в)+г)
ЕФРР	По-силно развити региони					
	По-слабо развити региони					
	Региони в преход					
ЕСФ+	По-силно развити региони					
	По-слабо развити региони					
	Региони в преход					

	Категория региони	Компонент Устойчива инфраструктура 1 а)	Компонент Научни изследвания, инновации и цифровизиране 2 б)	Компонент МСП 3 в)	Компонент Социални инвестиции и умения 4 г)	Общо е) е)=(а)+б)+в)+г)
КФ						
ЕФМДРА						
ФСП						
Общо						

* Кумулативни суми за всички вноски, направени чрез изменения на програмата през програмния период. Към всяко ново искане за принос в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

Текстово поле [3 500] (обосновка), като се вземе предвид как тези суми допринасят за постигането на целите на политиката, избрани в споразумението за партньорство в съответствие с член 10, параграф 1 от Регламента за InvestEU)

Таблица 3: Прехвърляния към инструменти при пряко или непряко управление

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години										
Фонд	Категория региони		Инструмент	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
		Финансов и бюджетни кредити без сумата за гъвкавост							Сума за гъвкавост	Финансов и бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ЕФРР	По-силно развити региони												
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Инструмент	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
								Финансов и бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	Финансов и бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	
ЕСФ+	По-силно развити региони											
	Региони в преход											
	По-слабо развити региони											
КФ	Не е приложимо											
ЕФМДР А	Не е приложимо											

Таблица 4: Прехвърляния към инструменти при пряко или непряко управление* (резюме)

Фонд	Категория региони	Инструмент 1	Инструмент 2	Инструмент 3	Инструмент 4	Инструмент 5**	Общо е)=а)+б)+в)+г)+д)
		а)	б)	в)	г)	д)	
ЕФРР	По-силно развити региони						
	Региони в преход						
	По-слабо развити региони						
ЕСФ+	По-силно развити региони						
	Региони в преход						
	По-слабо развити региони						

Фонд	Категория региони	Инструмент 1	Инструмент 2	Инструмент 3	Инструмент 4	Инструмент 5**	Общо е)=а)+б)+в)+г)+д)
		а)	б)	в)	г)	д)	
КФ							
ЕФМДРА							
ФСП							
Общо							

* Кумулативни суми за всички прехвърляния, направени чрез изменения на програмата през програмния период. Към всяко ново искане за прехвърляне в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

** Прехвърлянията могат да се извършват към всеки друг инструмент при пряко или непряко управление, когато такава възможност е предвидена в основния акт. Съответно ще бъдат посочени броят и наименованията на съответните инструменти на ЕС.

Текстово поле [3 500] (обосновка)

Таблица 5: Прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ +, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове (разбивка по години)

Прехвърляния от		Прехвърляния към		Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Фонд	Категория региони (когато е от значение)	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
									Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	
ЕФРР	По-силно развити региони	ЕФРР, ЕСФ + или КФ, ЕФМДР А, ФУМИ, ФВС, ИУГВ											
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												
ЕСФ+	По-силно развити региони												
	Региони в преход												

Прехвърляния от		Прехвърляния към		Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Фонд	Категория региони (когато е от значение)	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
									Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	
	По-слабо развити региони												

Прехвърляния от		Прехвърляния към		Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Фонд	Категория региони (когато е от значение)	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
									Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	
КФ	Не е приложимо												
ЕФМДР А	Не е приложимо												

* Прехвърляния към други програми. Прехвърленията между ЕФРР и ЕСФ + могат да се извършват само в рамките на една и съща категория региони.

Таблица 6: Прехвърляния между ЕФРР, ЕСФ +, Кохезионния фонд или друг фонд или фондове (резюме)

		ЕФРР			ЕСФ+			К Ф	ЕФМДР А	ФУМ И	ФВ С	ИУГ В	Общ о
		По- силно развити регион и	Регион и в преход	По- слабо развити регион и	По- силно развити регион и	Регион и в преход	По- слабо развити регион и						
ЕФРР	По- силно развити регион и												
	Регион и в преход												
	По- слабо развити регион и												
ЕСФ+	По- силно развити регион и												

	Регион и в преход													
	По- слабо развити регион и													
КФ														
ЕФМДР А														
Общо														

* Кумулативни суми за всички прехвърляния, направени чрез изменения на програмата през програмния период - прехвърляне на до 5% общо от първоначалното национално разпределение за всеки фонд към друг фонд или фондове и на допълнителни трансфери до 5% общо от първоначалното национално разпределение по фонд между ЕФРР, ЕСФ+ или Кохезионния фонд в рамките на общите ресурси на държавата членка по целта за Инвестиции в растеж и работни места. Към всяко ново искане за прехвърляне в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

Текстово поле [3 500] (обосновка)

3.2. Фонд за справедлив преход: разпределение в програмата и прехвърляния¹

3.2.1. Отпуснати по ФСП средства за програмата преди прехвърлянията по приоритети (когато е от значение)²

Позоваване: Член 27

Таблица 1: Отпуснати по ФСП средства за програмата в съответствие с член 3 от Регламента за ФСП, преди прехвърлянията

Приоритет 1 по ФСП	
Приоритет 2 по ФСП	
	Общо

¹ Прехвърлянията не засягат годишното разпределение на финансовите кредити на равнището на МФР за дадена държава членка.

² Приложимо за първото приемане на програми с отпуснати по ФСП средства.

3.2.2. Прехвърляния към Фонда за справедлив преход като допълнителна подкрепа:¹ (когато е от значение)

Прехвърляне към ФСП	☐ отнася се до вътрешни прехвърляния в рамките на програмата с отпуснати по ФСП средства	
	☐ отнася се до прехвърляния от други програми към програмата с отпуснати по ФСП средства	

¹ Разделът се попълва от получаващата програма. В случай че програма, подпомагана по линия на ФСП, получи допълнително подпомагане (вж. член 27) в рамките на програмата и от други програми, всички таблици в настоящия раздел трябва да бъдат попълнени. При първото приемане със средства, отпуснати по ФСП, настоящият раздел трябва да потвърди или коригира предварителните прехвърляния, предложени в споразумението за партньорство.

Таблица 1: Прехвърляния към ФСП в рамките на програмата (разбивка по години)

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години									
Фонд	Категория региони	Приоритет по ФСП*	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
								Финансови бюджетни кредити без сума за гъвкавост	Сума за гъвкавост	Финансови бюджетни кредити без сума за гъвкавост	Сума за гъвкавост	
ЕФРР	Посилно развити региони	Приоритет 1 по ФСП										
	Региони в преход											
	Послабо развити региони											
ЕСФ+	Посилно развити региони	Приоритет 2 по ФСП										
	Региони в преход											
	Послабо развити											

	регио ни									
--	-------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Средствата по ФСП следва да бъдат допълнени със средства от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Таблица 2: Прехвърляне на средства от ЕФРР и ЕСФ + към Фонда за справедлив преход (ФСП) в рамките на програмата

		Отпуснати по ФСП средства в програмата *, разбити по категория региони, в коя територия се намира ** (по приоритети на ФСП)	
		Приоритет по ФСП (за всеки приоритет по ФСП)	Сума
Прехвърляне в рамките на програмата * (допълнително подпомагане) по категории региони			
ЕФРР	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
ЕСФ+	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
Общо	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		

* Програма с разпределени по линия на ФСП средства.

** Средствата по ФСП следва да бъдат допълнени със средства от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Таблица 3: Прехвърляния към ФСП от друга(и) програм(и) (разбивка по години)

Прехвърляне от		Прехвърляне към	Разбивка по години									
Фонд	Категория регионни	Приоритет по ФСП*	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2027 г.		Общо
								Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост	
ЕФРР	Посилно развити региони	Приоритет 1 по ФСП										
	Региони в преход											
	Послабо развити региони											
ЕСФ+	Посилно развити региони	Приоритет 2 по ФСП										
	Региони в преход											
	Послабо развити											

	регио ни											
--	-------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Средствата по ФСП следва да бъдат допълнени със средства от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Таблица 4: Прехвърляне на средства от ЕФРР и ЕСФ + от други програми към Фонда за справедлив преход (ФСП) в рамките на тази програма

		Допълнително подпомагане за ФСП в настоящата програма* за територията, разположена*** в дадена категория региони (по приоритети):	
		Приоритет по ФСП	Сума
Прехвърляне(ия) от друга(и) програма(и)** по категории региони			
ЕФРР	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
ЕСФ+	По-силно развити региони		
	Региони в преход		
	По-слабо развити региони		
Общо			

* Програма с отпуснати по ФСП средства, която получава допълнително подпомагане от ЕФРР и ЕСФ+.

** Програма, предоставяща допълнително подпомагане от ЕФРР и ЕСФ + (източник).

*** Средствата по ФСП следва да бъдат допълнени със средства от ЕФРР или ЕСФ + от категорията региони, в които се намира съответната територия.

Текстово поле [3 000] Обосновка за допълнителното прехвърляне от ЕФРР и ЕСФ+ въз основа на планираните видове интервенции — член 22, параграф 3, буква г), подточка viii)

3.3. Прехвърляния между категории региони в резултат на междинния преглед

Таблица 1: Прехвърляния между категории региони в резултат на междинния преглед в рамките на програмата (разбивка по години)

Прехвърляне от	Прехвърляне към	Разбивка по години			
		2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
Категория региони	Категория региони				
По-силно развити региони	По-силно развити региони/ Региони в преход/ По-слабо развити региони				
Региони в преход					
По-слабо развити региони					

* Прилага се само за ЕФРР и ЕСФ+.

Таблица 2: Прехвърляния към други програми между категории региони в резултат на междинния преглед (разбивка по години)

Прехвърляне от	Прехвърляне към	Разбивка по години			
		2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
Категория региони	Категория региони				
По-силно развити региони	По-силно развити региони/ Региони в преход/ По-слабо развити региони				
Региони в преход					
По-слабо развити региони					

* Прилага се само за ЕФРР и ЕСФ+.

3.4. Обратни прехвърляния¹

Таблица 1 Обратни прехвърляния (разбивка по години)

Прехвърляне от	Прехвърляне към		Разбивка по години							
	Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
InvestEU или друг инструмент на ЕС Програма InvestEU Прозорец 1 Прозорец 2 Прозорец 3 Прозорец 4 Инструмент 1 на ЕС Инструмент 2 на ЕС [...]	ЕФРР	По-силно развити региони								
		Региони в преход								
		По-слабо развити региони								
	ЕСФ+	По-силно развити региони								
		Региони в преход								
		По-слабо развити региони								
	КФ									
	ЕФМД РА									

¹ Приложимо само за изменения на програми за ресурси, прехвърлени обратно от други инструменти на ЕС, включително елементи на ФУМИ, ФВС и ИУГВ, при пряко или непряко управление, или от InvestEU.

Таблица 2 Обратни прехвърляния* (резюме)

От/До	ЕФРР			ЕСФ+			КФ	ЕФМДРА
	По-силно развити региони	Региони в преход	По-слабо развити региони	По-силно развити региони	Региони в преход	По-слабо развити региони		
Програма InvestEU								
Прозорец 1								
Прозорец 2								
Прозорец 3								
Прозорец 4								
Инструмент 1								
Инструмент 2								
Инструмент 3								
Инструмент 4**								

* Кумулативни суми за всички прехвърляния, направени чрез изменения на програмата през програмния период. Към всяко ново искане за прехвърляне в изменение на програмата се определят общите суми, прехвърлени за всяка година по фондове и по категории региони.

** Прехвърлянията могат да се извършват към всеки друг инструмент при пряко или непряко управление, когато такава възможност е предвидена в основния акт. Съответно ще бъдат посочени броят и наименованията на съответните инструменти на ЕС.

3.5. Финансови бюджетни кредити по години

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква ж, подточка i) от POP и членове 3, 4 и 7 от Регламента за ФСП

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години													
Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ЕФРР*	По-силно развити региони												
	Региони в преход	400 000	18 575 400	35 000 000	50 000 000	60 000 000	25 000 000	25 000 000		39 205 237,00	39 205 237		292 385 874
	По-слабо развити региони	10 100 000	82 801 600	148 500 000	308 500 000	308 500 000	154 250 000	154 250 000		49 791 263	49 791 263		1 266 484 126
	Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони												

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
Общо		10 500 000	101 377 000	183 500 000	358 500 000	368 500 000	179 250 000	179 250 000		88 996 500	88 996 500		1 558 870 000

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ЕСФ+*	По-силно развити региони												
	Региони в преход												
	По-слабо развити региони												
	Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони												
Общо													

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
ФСП*	Член 3 Ресурси от ФСП		589 000 000	589 000 000									1 178 000 000
	Член 4 Ресурси от ФСП												
	Член 7 Ресурси по ФСП (свързани с член 3 — ресурси по ФСП)												

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години

Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДРА	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДРА	Общо
							Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни и кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		
Член 7 Ресурси по ФСП (свързани с член 4 — ресурси по ФСП)													
Общо													
Кохезионен фонд	Не е приложено												
ЕФМДРА	Не е приложено												
Общо		10 500 000	690 377 000	772 500 000	358 500 000	368 500 000	179 250 000	179 250 000		88 996 500	88 996 500		2 736 870 000

Таблица 1: Финансови бюджетни кредити по години													
Фонд	Категория региони	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.		2026 г. само за ЕФМДР А	2027 г.		2027 г. само за ЕФМДР А	Общо
							Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		Финансови бюджетни кредити без сумата за гъвкавост	Сума за гъвкавост		

* Суми след допълнителното прехвърляне към ФСП.

3.6. Общо бюджетни кредити по фонд и национално съфинансиране

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква ж), подточка ii), член 22, параграф 6 и член 36 от РОР

За програми по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, при които е бил направен избор за техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 4 от РОР в споразумението за партньорство.

Таблица 1: Общо бюджетни кредити по фонд и национално съфинансиране

Цел на политиката/Специфична цел на ФСП Не или ТП	Приоритет	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо допустими разходи или публичен принос)	Фонд	Категория региони*	Принос на Съюза (а)=ж)+з)	Разбивка на приноса на Съюза		Национален принос (б) = в) + г)	Ориентировъчно разпределение на националния принос		Общо д) = а) + б)	Процент на съфинансиране е)=а)/д)**
						Принос на Съюза без сумата за гъвкавост г) ж)	Сума за гъвкавост з)		публично в)	частно г)		
	Приоритет 1	публично/общо	ЕФРР	По-силно развити региони								
Региони в преход				151 669 863	118 364 562	33 305 301	65 001 370	65 001 370	0	216 671 233	70%	
По-слабо развити региони				307 610 937	257 818 547	49 792 390	54 284 283	54 284 283	0	361 895 220	85%	
Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони												

	Приоритет 2		ЕСФ+	По-силно развити региони								
				Региони в преход	140 716 012	109 816 076	30 899 936	60 306 862	60 306 862	0	201 022 874	70%
				По-слабо развити региони	898 873 188	753 374 316	145 498 872	158 624 680	158 624 680	0	1 057 497 868	85%
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони								
	Приоритет 3		ФСП** *	Член 3 Ресурси	1 178 000 000	0		406 855 462	406 855 462	0	1 584 855 462	79%
				Член 4 Ресурси								
ТП	Приоритет 4 ТП съгласно член 36, параграф 4		ЕФРР или ЕСФ+, или ФСП, или КФ		60 000 000	51 250 000	8 750 000	10 588 235	10 588 235	0	70 588 235	85%

ТП	Приоритет 6 ТП съгласно член 37		ЕФРР или ЕСФ+, или ФСП, или КФ									
			Общо ЕФРР	По-силно развити региони								
				Региони в преход								
				По-слабо развити региони								
				Най-отдалечен и региони и северни слабо населени региони								
			Общо ЕСФ+	По-силно развити региони								
				Региони в преход								
				По-слабо развити региони								
				Най-отдалечен и региони и северни слабо населени региони								

		ФСП** *	Член 3 Ресурс и									
			Член 4 Ресурс и									
		Общо КФ										
		Всичко общо										

* За ЕФРР: по-слабо развитите региони, регионите в преход, по-силно развитите региони и, когато е приложимо, специално разпределени средства за най-отдалечените и северните слабо населени региони. За ЕСФ+: по-слабо развитите региони, регионите в преход, по-силно развитите региони и, когато е приложимо, допълнително разпределени средства за най-отдалечените региони. За КФ: не е приложимо. Що се отнася до техническата помощ, прилагането на категориите региони зависи от избора на фонд.

** Посочете общия размер на средствата по ФСП, включително допълнителното подпомагане, прехвърлено от ЕФРР и ЕСФ+. Таблицата не включва сумите в съответствие с член 7 от ФСП. В случай на техническа помощ, финансирана от ФСП, средствата по ФСП следва да бъдат разделени на средства, свързани с член 3 и член 4 от Регламента за ФСП. По отношение на член 4 от Регламента за ФСП няма сума за гъвкавост.

За цел „Инвестиции за растеж и работни места“: програми, които използват техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 5, в зависимост от избора, направен в споразумението за партньорство.

Таблица 2: Общо разпределени финансови средства по фонд и национален принос

Цел на политиката/Специфична цел на ФСП Не или ТП	Приоритет	Основа за изчисляване на подкрепата от ЕС (общо допустими разходи или публичен принос)	Фонд	Категория региони *	Принос на Съюза а)=б)+в)+и)+й)	Разбивка на приноса на Съюза				Национален принос г)=д)+е)	Ориентировъчно разпределение на националния принос		Общо ж)=а)+г) **	Процент на съфинансиране з)=а)/ж)
						Принос на Съюза		Сума за гъвкавост			публично д)	частно е)		
						без ТП съгласно член 36, параграф 5	за ТП съгласно член 36, параграф 5	без ТП съгласно член 36, параграф 5	за ТП съгласно член 36, параграф 5 ***					
						б)	в)	и)	й)					
	Приоритет 1	публично/общо	ЕФРР	Посилно развити региони										
				Региони в преход										
				Послабо развити региони										
				Най-отдалечени региони и северни слабо										

				населени региони										
--	--	--	--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	Приоритет 2		ЕСФ+		По-сильно развити региони										
					Региони в преход										
					По-слабо развити региони										
					Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони										
	Приоритет 3		ФСР **	Член 3 Ресурси											
				Член 4 Ресурси											
	Приоритет 4		КФ												

ТП	Приоритет 5 ТП съгласно член 37		ЕФРР или ЕСФ+, или ФСП, или КФ												
			Общо ЕФРР	По-силно развити региони											
				Региони в преход											
				По-слабо развити региони											
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони											
			Общо ЕСФ+	По-силно развити региони											
				Региони в преход											
				По-слабо развити региони											
				Най-отдалечени региони и северни слабо населени региони											

		ФСП **	Член 3 Ресур си											
			Член 4 Ресур си											
		Общо КФ												
Всичко общо														

* За ЕФРР и ЕСФ+: по-слабо развитите региони, регионите в преход, по-силно развитите региони и, когато е приложимо, специално разпределени средства за най-отдалечените и северните слабо населени региони. За КФ: не е приложимо. Що се отнася до техническата помощ, прилагането на категориите региони зависи от избора на фонд.

** Посочете общия размер на средствата по ФСП, включително допълнителното подпомагане, прехвърлено от ЕФРР и ЕСФ +. Таблицата не включва сумите в съответствие с член 7 от ФСП. В случай на техническа помощ, финансирана от ФСП, средствата по ФСП следва да бъдат разделени на средства, свързани с член 3 и член 4 от Регламента за ФСП. По отношение на член 4 от Регламента за ФСП няма сума за гъвкавост.

За ЕФМДРА:

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква ж), подточка iii) от РОР

Програми по ЕФМДРА, които използват техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 4, в зависимост от избора, направен в споразумението за партньорство.

Таблица 3: Общо разпределени финансови средства по фонд и национален принос

Приоритет	Специфична цел (номенклатура, изложена в Регламента за ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подпомагането от ЕС	Принос на Съюза	Национален публичен принос	Общо	Процент на съфинансиране
Приоритет 1	1.1.1	Публично				
	1.1.2	Публично				
	1.2	Публично				
	1.3	Публично				
	1.4	Публично				
	1.5	Публично				
	1.6	Публично				
Приоритет 2	2.1	Публично				
	2.2	Публично				
Приоритет 3	3.1	Публично				

Приоритет	Специфична цел (номенклатура, изложена в Регламента за ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подпомагането от ЕС	Принос на Съюза	Национален публичен принос	Общо	Процент на съфинансиране
Приоритет 4	4.1	Публично				
Техническа помощ съгласно член 36, параграф 4	5.1	Публично				
Техническа помощ съгласно член 37	5.2	Публично				

Програми по ЕФМДРА, които използват техническа помощ в съответствие с член 36, параграф 5, в зависимост от избора, направен в споразумението за партньорство.

Таблица 4: Общо разпределени финансови средства по фонд и национален принос

Приоритет	Специфична цел по за (номенклатура Регламента ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подпомагането от ЕС	Принос на Съюза		Национален публичен принос	Общо	Процент на съфинансиране*
			Принос на Съюза без ТП съгласно член 36, параграф 5	Принос на Съюза за ТП съгласно член 36, параграф 5***			
Приоритет 1	1.1.1	Публично					
	2.1.1	Публично					
	1.2	Публично					
	1.3	Публично					
	1.4	Публично					
	1.5	Публично					
	1.6	Публично					

Приоритет	Специфична цел по за (номенклатура Регламента ЕФМДРА)	Основа за изчисляване на подпомагането от ЕС	Принос на Съюза		Национален публичен принос	Общо	Процент на съфинансиране*
			Принос на Съюза без ТП съгласно член 36, параграф 5	Принос на Съюза за ТП съгласно член 36, параграф 5***			
Приоритет 2	2.1	Публично					
	2.2	Публично					
Приоритет 3	3.1	Публично					
Приоритет 4	4.1	Публично					
Техническа помощ (член 37)	5.1	Публично					

*** Съгласно процентите, определени в член 36, параграф 5 от POP.

4. Благоприятстващи условия

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква и)

Таблица 1: Благоприятстващи условия

Благоприятстващи условия	Фонд	Специфична цел (не е приложимо за ЕФМДРА)	Изпълнение на благоприятстващите условия	Критерии	Изпълнение на критериите	Позоваване на съответната документация	Обосновка
Ефективни механизми за мониторинг на пазара на обществените поръчки	ЕФРР	<p>СЦ 1</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони СЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо</p>	Изпълнено	<p>Съществуват механизми за наблюдение, които обхващат всички обществени поръчки и техните поръчки по фондовете в съответствие със законодателството на ЕС за обществени поръчки.</p> <p>Това изискване включва:</p> <p>1. Механизъм за осигуряване на компилирана ефективна и надеждна данни за процедурите</p>	Изпълнено	<p>Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (CAIS ERP)</p>	<p>В момента модулите на системата, които са необходими за изпълнение на действието и съответно за изпълнение на критериите, са в действие.</p> <p>Те включват: електронна регистрация, електронно уведомяване, електронен подател, електронен достъп, ESPD, обмен на информация, електронно подаване, електронно отваряне, мини конкуренция в рамките на рамковото споразумение, електронен каталог, електронно докладване, електронно фактуриране, Профил на купувача, сайт за РРА, система за квалификация, система за динамично закупуване и в допълнение 4 административни модула (https://app.eop.bg/).</p> <p>Разработен е и пуснат в експлоатация нов портал за обществени поръчки, включително уебсайт за РРА. Бързо и обширно търсене и някои основни статистически данни са достъпни чрез</p>

		о социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		за възлагане на обществени поръчки над праговете на ЕС в съответствие със задълженията за докладване съгласно чл. 83 и чл. 84 от Директива 2014/24/ЕС и чл. 99 и чл. 100 от Директива 2014/25/ЕС.			портала, включително бюлетина за обществените поръчки. Профилите на купувачите вече са част от CAIS EPP и са представени на възлагащите органи / възложителите и обществеността. Телефонният център за крайни потребители функционира и предоставя експертна техническа помощ.
				2. Механизми, гарантиращи, че данните обхващат поне следните елементи: а. Качество и интензивност на конкуренцията: имена на спечелилия участник, брой на първоначалните участници и договорна стойност; б. Информация за крайната цена след завършване и за участието на МСП като	Изпълнено	Изменения в Закона за обществените поръчки и Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки	С измененията и допълненията на Закона за обществените поръчки, приети в края на 2019 г. (ДВ, бр. 102 от 31 декември 2019 г.), някои разпоредби относно правомощията на изпълнителния директор на АОП, свързани, с мониторинга на обществените поръчки бяха променени (чл. 229, ал. 1, стр. 14 и стр. 24, ал. 4 и ал. 9 от ЗОП). Промените влязоха в сила на 1 януари 2020 г. (https://www2.aop.bg/wp-content/uploads/2020/10/ZOP_14032020.pdf). Въз основа на делегацията по чл. 229, ал. 9 от Закона за обществените поръчки, последващите промени в Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (по-специално измененията в чл. 114 от RIPPL и новото приложение 3) въвеждат по-подробни правила относно условията и процедурата за извършване извън мониторинга на обществените поръчки (в сила от 1 април 2020 г.) (https://www2.aop.bg/wp-

				директни участници, когато националните системи предоставят такава информация.			content/uploads/2020/04/PPZOP-2703020.pdf).
				3. Механизми за за осигуряване на мониторинг и анализ на данните от компетентните национални органи в съответствие с член 83, параграф 2 от Директива 2014/24 / ЕС и член 99, параграф 2 от Директива 2014/25 / ЕС.	Изпълнено		
				4. Механизъм за предоставяне на резултатите от анализа на обществеността в съответствие с член 83, параграф 3 от Директива 2014/24 / ЕС и	Изпълнено		

				член 99, параграф 3 от Директива 2014/25 / ЕС.			
				5. Механизъм, гарантиращ, че цялата информация, насочваща към съмнения за фалшифициране на оферти, се съобщава на компетентните национални органи в съответствие с член 83, параграф 2 от Директива 2014/24 / ЕС и член 99, параграф 2 от Директива 2014/25 / ЕС.	Изпълнено		
Инструменти и капацитет ефективно прилагане на правилата за държавна помощ	ЕФРР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично	Частично изпълнено	Управляващите органи разполагат с инструменти и капацитет за проверка на съответствието с правилата за държавните помощи:	Изпълнено	Актуализирани Насоки за прилагане на правилата за държавна помощ за програми под споделено управление по отношение на проекта за POP	Актуализацията на Насоките е финализирана през м. септември 2019 г. Окончателните насоки ще бъдат включени в системите за управление и контрол.

		развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони СЦ 2		1. За предприятия в затруднение и предприятия с изискване за възстановяване.		за периода 2021-2027.	
		Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони		2. Чрез достъп до експертни съвети и насоки по въпросите на държавната помощ, предоставяни от експерти по държавна помощ от местни или национални органи.	Частично изпълнено	Осигуряване на развитието и надграждането на съществуващия експертен капацитет в УО за извършване на проверка за съответствие с правилата за държавна помощ.	Действия за повишаване на административния капацитет в сферата на държавните помощи се планират и изпълняват редовно като част от дейностите по изграждане на капацитет на всеки УО. Осигурен е постоянен достъп до експертни съвети от звеното за държавна помощ в рамките на МФ както по методологични, така и по ad hoc въпроси.
Ефективното прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС	ЕФРР	СЦ 1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и	Частично изпълнено	Ефективни механизми, които да гарантират съответствие с Хартата на основните права на ЕС, които включват:	Частично изпълнено	Проект на Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от управляващите, контролиращите и	Проектът за насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от управляващите, контролиращите и одитиращите органи на програмите е разработен допълнително от ЦКЗ въз основа на приноса на дирекция "Права на човека" в МВнР, която е националната точка за контакт на Агенцията на ЕС за основните права. Към насоките е

	<p>екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райониСЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в различни от градските райони</p>		<p>1. Механизми за осигуряване на проверката на съответствието на програмите, подпомагани от фондовете, със съответните разпоредби на Хартата.</p>		<p>одитиращите органи на програмите</p>	<p>приложен предварителен контролен списък за евентуално нарушаване на Хартата на основните права на ЕС.</p> <p>Предвижда се насоките да бъдат интегрирани в системите за управление и контрол на УО и други съответни оперативни документи.</p> <p>Проведена е консултация по проекта на насоки с бъдещите УО. Също така е проведена консултация със службите на Комисията и получената обратна връзка в момента се отразява.</p> <p>В допълнение към мерките, предвидени в решението на Министерския съвет, ЦКЗ организира обучение за ефективно прилагане и спазване на Хартата на основните права на ЕС.</p>
			<p>2. Механизми за докладване пред комитета за наблюдение по отношение на случаи на несъответствие на операциите, подкрепени от фондовете, с Хартата и жалби, свързани с прилагането на Хартата, представени в съответствие с разпоредбите на член 63, параграф 6 от</p>	<p>Неизпълнено</p>	<p>ПМС, регламентиращо функционирането на КН като част от цялостния преглед и изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕС</p>	<p>Съответните разпоредби ще бъдат включени в ПМС, регламентиращо функционирането на КН като част от цялостния преглед и изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕС.</p>

				Проект на Общ регламент			
Въвеждане и прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета.	ЕФРР	<p>СЦ 1</p> <p>Насърчаване на интегрирано то и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурността в градските райони СЦ 2</p> <p>Насърчаване на интегрирано то и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и</p>	Частично изпълнено	<p>Съществува национална рамка за гарантиране прилагането на КПХУ на ООН, която включва:</p> <p>1. Цели с измерими подцели, събиране на данни и механизъм за мониторинг.</p>	Частично изпълнено	<p>Закон за хората с увреждания;</p> <p>Правилник за прилагане на Закона за хората с увреждания;</p> <p>Правилник за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания</p> <p>Национална стратегия за хората с увреждания 2021-2030</p>	<p>От началото на 2019 г. Министерският съвет прие Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания и Правилника за дейността и организацията на работа на Националния съвет за хората с увреждания.</p> <p>Приемането на тези два вторични законодателни акта позволи определянето на отговорни органи за координация и мониторинг на изпълнението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на член 33, параграфи 1, 2 и 3 от Конвенция.</p> <p>МТСП е определено като контактна точка за прилагането на конвенцията, а министърът на труда и социалната политика отговаря за прилагането на държавната политика за правата на хората с увреждания.</p> <p>Създаден е Съвет за наблюдение, който има за цел да насърчава, защитава и наблюдава прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>Съгласно член 33, параграф 3 от Конвенцията към Министерския съвет е създаден Национален съвет за хората с увреждания с цел сътрудничество при разработването и провеждането на политиката за правата на хората с увреждания.</p>

		сигурността в различни от градските райони				<p>Агенцията за хората с увреждания поддържа информационна система за хората с увреждания, съдържаща данни за тяхното здраве, квалификация, образование, лични възможности за социално включване, професионална реализация, социално-икономически статус, демографски и други данни. Данните се използват за наблюдение и анализ на социално-икономическия статус на хората с увреждания, за планиране на дейности, свързани с удовлетворяване на техните индивидуални нужди и за разработване на секторни политики.</p> <p>Законът за хората с увреждания предвижда създаването и поддържането на профилна услуга за хора с увреждания.</p> <p>От началото на 2019 г. Услугата „Профил“ се намира на интернет страницата на Агенцията за хората с увреждания. Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030 е приета с Решение на Министерския съвет N 957 / 23.12.2020. Бъдещите перспективни интервенции и стъпки в областта на правата на хората с увреждания ще следват постигането на целите и приоритетите, залегнали в новия стратегически документ в до 2030 г. Стратегията ще се изпълнява чрез планове за действие, които включват дейности, отговорни органи, финансови ресурси и показатели.</p> <p>Изпълнението на конкретните мерки ще бъде посочено в двугодишните планове за действие и докладите за тяхното</p>
--	--	--	--	--	--	---

							изпълнение. Мониторингът на напредъка в изпълнението на целите и мерките на Стратегията и постигането на определените очаквани резултати ще се извършва въз основа на набор от дейности и ключови показатели.
				<p>Критерий 2: Механизъм, гарантиращ, че политиката, законодателството и стандартите за достъпност са отразени правилно при подготовката и изпълнението на програмите.</p> <p>2а. Механизъм за докладване пред комитета за наблюдение относно случаи на несъответствие на операциите, подкрепени от фондовете, с КПХУ на ООН и жалби във връзка с прилагането ѝ, представени в съответствие с разпоредбите на член 63,</p>	Неизпълнено		<p>В процес на изготвяне и приемане са Насоки за осигуряване на спазването на конвенцията при изпълнение на програмите и включване на съответните изисквания на конвенцията в системите за управление и контрол на УО.</p> <p>Съответните разпоредби ще бъдат включени в ПМС, регламентиращо функционирането на КН като част от цялостния преглед и изменение на националното законодателство за управление на средствата от ЕС за програмния период 2021 - 2027 г.</p>

				παραγραφ 6 στ ΡΟΡ.			
--	--	--	--	-----------------------	--	--	--

5. Програмни органи

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква к); член 71, член 84 от POP

Таблица 1: Програмни органи

Програмни органи	Наименование на институцията [500]	Име на лицето за контакт [200]	Електронна поща [200]
Управляващ орган	Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие" в Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Цветелина Атанасова – зам.-гл. директор и ръководител на Управляващия орган	Tatanasova@mrrb.government.bg
Одитен орган	ИА "Одит на средствата от ЕС"	Людмила Рангелова - Изпълнителен директор	aeuf@minfin.bg
Орган, който получава плащания от Комисията	Дирекция "Национален фонд", Министерство на финансите	Мануела Милошева – директор на Дирекция "Национален фонд"	natfund@minfin.bg
Когато е приложимо, орган или органи, които получават плащания от Комисията в случай на техническа помощ съгласно член 36, параграф 5			
Счетоводна функция, в случай че тази функция е възложена на орган, различен от управляващия орган	Дирекция "Национален фонд", Министерство на финансите	Мануела Милошева – директор на Дирекция "Национален фонд"	natfund@minfin.bg

Разпределение на възстановените суми за техническа помощ съгласно член 36, параграф 5, ако се установи, че повече органи получават плащания от Комисията

Позоваване: Член 22, параграф 3 от POP

Таблица 2: Част от процентите, определени в член 36, параграф 5, буква б), която ще бъде възстановена на органите, получаващи плащания от Комисията в случай на техническа помощ съгласно член 36, параграф 5 (в процентни пунктове)

Орган 1	процентни пунктове
Орган 2*	процентни пунктове

* Брой органи, определени от държава членка.

6. Партньорство

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква з) от POP

С Решение на Министерски съвет № 196 от 11 април 2019 г. се одобри индикативен списък с програми и водещи ведомства за разработването на всяка програма, съгласно което Министерството на регионалното развитие и благоустройството е водещото ведомство за разработването на Програмата за развитие на регионите. В Постановление № 142 на МС от 7.06.2019 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете на Европейския съюз за програмния период 2021 – 2027 г. е посочено, че се създават тематични работни групи за разработване на програмите, финансирани от фондовете за програмния период 2021 – 2027 г., като в документа са определени състава и основните задължения на участниците в групите, както и процедурата за избор на юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, чиито представители да участват в състава на тематичните работни групи.

УО на ПРР използва богатия опит, натрупан в предходните два програмни периода по отношение на включването на възможно най-широк кръг ведомства, организации и различни заинтересовани страни в процеса на подготовка на Програмата. На 12 август 2019г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството стартира процедура за избор на юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, чиито представители да участват в състава на тематичната работна група за разработване на програмата за подкрепа на регионите за периода 2021-2027 г., като покани за участие в избора следните групи юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност:

- Организации, работещи в сферата на равенството между мъжете и жените, недискриминацията и равните възможности;
- Организации, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи;
- Екологични организации;
- Организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата и

- Организации, работещи в сферата на регионалното, териториалното или градското развитие.

Поканата бе качена на сайта на програмата: www.bgregio.bg , на сайта на МРРБ: www.mrrb.government.bg , както и на сайт www.eufunds.bg . В поканата бяха посочени критериите, на които трябва да отговарят кандидатстващите организации, както и сроковете за кандидатстване и необходимия пакет от документи за кандидатстване.

След приключване на процедурите, разписани в посоченото Постановление, със Заповед РД-02-36-1138 от 24 октомври 2019 на министъра на регионалното развитие и благоустройството определи поименния състав на тематична работна група за изготвяне на Програмата за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г., в която се включват представители на различни ведомства и организации:

- Министерство на регионалното развитие и благоустройството
 - Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“
 - Дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“
 - Дирекция „Жилищна политика“
 - Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“
- Администрация на Министерския съвет
 - Дирекция „Централно координационно звено“
 - Дирекция „Икономическа и социална политика“
 - Дирекция „Добро управление“
- Министерство на финансите
 - Дирекция „Икономическа и финансова политика“
 - Дирекция „Държавни помощи и реален сектор“
 - Дирекция „Национален фонд“
 - Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“
- Министерство на труда и социалната политика
 - Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“
 - Агенция за социално подпомагане
- Министерство на земеделието, храните и горите
 - Дирекция „Развитие на селските райони“
 - Дирекция „Морско дело и рибарство“
- Министерство на околната среда и водите
- Министерство на икономиката
- Министерство на образованието и науката
- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- Министерство на туризма

- Министерство на културата
 - Министерство на енергетиката
 - Министерство на здравеопазването
 - Министерство на младежта и спорта
 - Министерство на вътрешните работи
 - Министерство на външните работи
 - Държавен фонд „Земеделие“
 - Агенция за хора с увреждания
 - Фонд мениджър на финансовите инструменти в България
 - Национален статистически институт
 - Комисия за защита от дискриминация
 - 6-те Регионални съвета за развитие на ниво NUTS 2
 - Асоциация на индустриалния капитал България
 - Българска търговско-промишлена палата
 - Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
 - Съюз за стопанска инициатива
 - Конфедерация на независимите синдикати в България
 - Конфедерация на труда „Подкрепа“
 - Национално сдружение на общините в Република България
 - Българска академия на науките
 - Съвет на ректорите
 - Селскостопанска академия
 - Юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, работещи в сферата на регионалното, териториалното или градското развитие
 - Юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи
 - Юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, работещи в сферата на равенството между мъжете и жените, недискриминацията и равните възможности
- Съгласно вътрешните си правила за работа, тематичната работна група отговаря за:
- изготвянето на проекта на Програмата за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г.
 - внасянето чрез министъра на регионалното развитие и благоустройството на приоритетите на съответната програма за разглеждане от Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз;
 - анализирането на приоритетите на Република България и секторните стратегии в областта на Програмата и при необходимост изготвя мотивирано предложение до

Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз за включване на допълнителни приоритети и мерки в програмата;

- осигуряването на съответствието на Програмата с принципите на партньорство и многостепенно управление, както и с приложимото европейско и национално законодателство;

- изпълнението на тематичните отключващи условия в съответните сектори и предоставя информация за напредъка в изпълнението им на работната група за разработване на Споразумението за партньорство за периода 2021-2027 г.;

- мониторинга на промените в европейското законодателство, като отразява необходимите промени и актуализира проекта на програма;

- внасянето чрез министъра на регионалното развитие и благоустройството проекта на Програма за разглеждане от Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз;

- други задачи, възложени ѝ със съответната заповед за определяне на поименния състав.

Секретариатът на ТРГ е този, който осъществява комуникация с членовете на групата, като съгласно вътрешните правила, изпраща своевременно документи и материали за информация, подготовка и работа преди и след заседанията, обработва, обобщава и разпространява получената обратна връзка и коментари с цел гарантиране спазване принципите на партньорство и добра комуникация с всички включени заинтересовани страни.

Както и в преходните два програмни периода 2007-2013 г. и 2014-2020 г., след одобрение на Програмата УО ще сформира Комитет за наблюдение на програмата, чиято основна цел е преглед на всички въпроси, които засягат напредъка в изпълнението на програмата в постигането на нейните цели. Съставът на Комитета за наблюдение включва широко представителство на всички заинтересовани страни, включително представители на министерства и други УО-и, регионалните съвети за развитие, Националното сдружение на общините в България, Националния статистически институт, национално представителните организации - на работодателите, на работниците и служителите, на и за хората с увреждания, както и представители на академичната общност и юридически лица с нестопанска цел. В своята работа Комитетът за наблюдение на Програмата ще се ръководи от вътрешни правила за работа, включващи подробно описание на целите, задачите, състава, функциите, процедурите, мерките за координация и др. в пълно съответствие с разписаното в Общия Регламента за периода 2021 – 2027 г.

УО на програмата ще продължи във всяко свое действие да се води от принципите за партньорство, заложи в ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 240/2014 НА КОМИСИЯТА от 7 януари 2014 година относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове, който съгласно Общия Регламент ще продължи да се прилага и занапред.

Принципът на партньорство се прилага не само на национално и програмно ниво, но и на всяко териториално ниво и на всеки етап от подготовката и прилагането: ключова характеристика на интегрирания териториален подход е прилагането на принципа на партньорство - сътрудничество между различни заинтересовани страни и участници в социално-икономически живот на конкретната територия/област. В тази връзка, подготовката на интегрираните териториални

стратегии за развитие на регионите и планове за интегрирано развитие на общините също е в съответствие с партньорския подход - специални изисквания за участие на всички заинтересовани страни в подготовката и прилагането на стратегиите са включени в Насоките за подготовка на стратегическите документи, публикувани от МРРБ. В допълнение, съществува изискването концепциите на ИТИ да се подготвят и прилагат в партньорство и чрез споделен ангажимент на различни организации/лица - областни администрации, общини, неправителствени организации, стопански субекти/оператори, образователни институции, научни организации и други в зависимост от вида дейности и планираните интервенции. Следователно, основна цел на УО е да стимулира до възможно най-голяма степен разширяване на сътрудничеството и партньорството на местно общинско и регионално ниво през програмния период 2021-2027 г. В тази връзка, в рамките на програмния период 2014-2020 г. Националното сдружение на общините в Република България ще бъде бенефициент по проект, подкрепен по Оперативна програма „Добро управление“, като в рамките на неговото изпълнение общините в страната ще получат подкрепа с цел своевременна подготовка за изпълнение на интегрирани териториални инвестиции. Мерките по проекта ще включват подкрепа за подготовка на проектни предложения, медиация за създаване на партньорства с други заинтересовани страни на местно ниво, правни съвети и др.

В допълнение, УО на ПРР ще подготви и реализира цялостна Информационна и обучителна програма, която да включва широк набор от традиционни и иновативни мерки както за повишаване на административния капацитет, така и за информиране на потенциалните бенефициенти и широката общественост относно планирането, текущото изпълнение, постигнатите резултати и ефекти върху териториите. Програмата ще бъде реализирана при отчитане на спецификите на отделните групи заинтересовани страни, а именно членове и наблюдатели в РСР, служители на областните информационни центрове в страната в ролята им на членове на звената за медиация и звената за публични консултации към РСР, потенциални бенефициенти (областни и общински администрации, НПО, икономически оператори и др.), други специфични групи заинтересовани страни на местно ниво. Програмата ще бъде изготвяна на годишна база, като ще подлежи на регулярна ревизия и при необходимост ще бъде адаптирана и надградена в зависимост от идентифицираните в процеса на изпълнение на новия подход нужди.

Специфично внимание ще бъде отделено и на различни инициативи и мерки, адресиращи чувствителни за обществото теми, в т.ч. необходимостта от закриването на тежки промишлености в определени територии на страната и преход към зелена икономика и неутралност по отношение на климата.

Текстово поле [10 000]

7. Комуникация и видимост

Позоваване: Член 22, параграф 3, буква й) от POP

УО на ПРР работи за изпълнение на целите за повишаване на осведомеността сред широката общественост за всичко, което е постигнато с финансирането от Съюза. Дейностите за прозрачност и комуникацията са от основно значение, за да се осигури

видимост на дейността на Съюза, като те следва да почиват на вярна, точна и актуална информация.

Мерките, свързани с комуникацията и прозрачността в програмния период 2021-2027 г., ще следват изцяло разпоредбите на проекта за РОР и приложенията към него по отношение на видимост, прозрачност и комуникация и по-специално за описаните отговорности на управляващите органи.

През програмния период 2021-2027 г., в изпълнение на мерките за комуникация и прозрачност, УО на ПРР ще стъпи на богатия опит, натрупан в преходните два програмни периода. В рамките на програмен период 2021-2027 г. ще работим за надграждане на постигнатите досега цели и ще продължим в търсенето на нови иновативни подходи и методи за популяризиране на ролята и приноса на ЕС и осигуряване на максимална прозрачност.

УО на ПРР ще концентрира повече усилия във включване и засилване на участието на гражданите на регионално и общинско ниво.

Основните цели са насочени към популяризиране ролята на Европейския съюз, дейностите и резултатите по програмата, информирание на потенциалните бенефициенти за потенциалните възможности за финансиране, както и подкрепа за одобрените бенефициенти при изпълнението на проекти.

Нов момент в тази посока е осъществяването на координация на дейността на звената за медиации и за публични консултации към РСР, чиято функция включва изпълнение на Информационната стратегия на РСР. Мерките за информация и комуникация следва да са насочени към достигане на възможно най-широк кръг от заинтересовани страни и широката общественост затова при изготвянето на Информационните стратегии на РСР ключов момент ще бъде определянето на целевите група.

Дейностите по информация и комуникация имат за цел запознаване на местните и регионални заинтересовани страни, както и местните общности с интегрирания териториален подход. Този етап е ключов, тъй като обхваща популяризиране на ИТИ като инструмент за справяне с предизвикателствата за развитие и подкрепа на потенциала за развитие на целевите територии и ще обхване целия програмен период.

Основните комуникационни средства, които ще бъдат използвани по програмата включват публикуване на информация в медии, институционални уебсайтове, социални мрежи, директна адресирана комуникация, както и провеждане на публични събития като конференции, семинари, работни срещи и др.

Дейностите по медиация включват подпомагането на потенциални бенефициенти за сформирание на здрави партньорски взаимоотношения, които да са основата за създаване и реализиране на регионална политика. За тази цел Звената за медиация следва да бъдат детайлно запознати с конкретните специфики, нужди, нужди на своя регион, както и със съответните стратегически документи и възможности да финансиране на проектни идеи. Изпълнението на функциите на звената за медиация включва провеждане на индивидуални или секторни информационни срещи, дискусии, публикуване на документи, провеждане на анкети и проучвания за получаване на обратна връзка и др.

Дейностите по организирането на обществени консултации на разработените концепции е пряко свързана с процеса на оценката на ИТИ концепциите на ниво РСР

и ще се осъществяват от Звеното за публични консултации. Основните цели са свързани с информиране на широката общественост за разработените концепции за ИТИ и за очакваните резултати от изпълнението им, както и получаване на обратна връзка от възможно най-много широк кръг хора. Информационните канали, които ще бъдат използвани при провеждането на обществените консултации са свързани с провеждането на анкети с въпросници, проучване на общественото мнение и нагласи, публични срещи и дискусии, както и информационни дни.

В допълнение за изпълнението на мерките за информация и комуникация през програмния период 2021 - 2027 г. УО планира да въведе дигитална платформа за публични обсъждания като полезен инструмент за ангажиране на гражданите в процеса по разработване на политики. Целта на тази платформа е да информира обществеността за предложените концепции за ИТИ и да получи обратна връзка от тях за планираните на конкретната територия инвестиции. Платформата ще бъде използвана и за информиране на обществеността за нивото на изпълнение и постигнатите резултати от проектите в рамките на концепциите за ИТИ.

Текстово поле [4 500]

8. Използване на единични разходи, еднократни суми или единни ставки и финансиране, което не е свързано с разходи

Позоваване: Членове 94 и 95 от РОР

Таблица 1: Използване на единични разходи, еднократни суми или единни ставки и финансиране, което не е свързано с разходи

Планирано използване на членове 94 и 95	ДА	НЕ
От приемането си програмата ще използва възстановяване на приноса на Съюза на основата на единичните разходи, еднократните суми и единните ставки по приоритета съгласно член 94 от РОР (ако отговорът е „да“, попълнете допълнение 1)	☒	☐
От приемането си програмата ще използва възстановяване на приноса на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите, съгласно член 95 от РОР (ако отговорът е „да“, попълнете допълнение 2)	☐	☐

* Цялата информация ще бъде предоставена в съответствие с образците, приложени към РОР.

Допълнение 1:

Принос на Съюза на основата на единични разходи, еднократни суми и единни ставки

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията
(Член 94)

Дата на внасяне на предложението	

Настоящото допълнение не се изисква, когато се използват опростените варианти за разходите на равнище ЕС, установени с делегирания акт, посочен в член 94, параграф 4.

А. Обобщение на основните елементи

Приоритет	Фонд	Специфична цел	Категория региони	Прогнозен дял от общия размер на разпределените финансови средства в рамките на приоритета, за който ще се прилагат опростени варианти на разходите (ОВР), в %	Вид операция/видове операции		Показател, който води до възстановяване на разходите		Мерна единица на показателя, който води до възстановяване на разходите	Вид ОВР (стандартна таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки)	Размер (в EUR) или процент (в случай на фиксирани ставки) на ОВР
					Код ¹	Описание	Код ²	Описание			

¹ Това се отнася до кода за измерението на областта на интервенция в таблица 1 от приложение I към POP и приложение IV към Регламента за ЕФМДРА.

² Това се отнася до кода на общия показател, ако е приложимо.

Б. Подробности за типа операция (попълва се за всеки тип операция)

Управляващият орган получавал ли е подкрепа от външно дружество за определяне на опростените разходи по-долу?

Ако отговорът е „да“, моля, посочете кое външно дружество: Да/Не — Наименование на външното дружество

1. Описание на типа операция, включително графика за изпълнение ¹	
2. Конкретни цели	
3. Показател, който води до възстановяване на разходите ²	
4. Мерна единица на показателя	
5. Стандартни таблици на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки	
6. Сума по мерна единица или процент (за единни ставки) от ОВР	

¹ Предвидена начална дата на подбора на операциите и предвидена крайна дата на тяхното приключване (позоваване на член 63, параграф 5).

² За операции, включващи няколко опростени варианта за разходите, обхващащи различни категории разходи, различни проекти или последователни фази на операция, полетата 3—11 трябва да бъдат попълнени за всеки показател, който води до възстановяване.

7. Категории разходи, обхванати от единичните разходи, еднократните суми или единните ставки	
8. Тези категории разходи покриват ли всички допустими разходи за операцията? Да/Не	
9. Метод(и) на корекция ¹	
<p>10. Проверка на метода за достигане до мерната единица</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какви документи/система ще бъдат използвани, за да се провери, че реализираните единици са достигнати - опишете какво и от кого ще бъде проверено по време на проверките на управлението - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	
11. Възможни погрешни стимули ² , смекчаващи мерки и очаквано ниво на риска (високо/средно/ниско)	

¹ Ако е приложимо, посочете честотата и графика на корекцията и ясно позоваване на конкретен показател (включително връзка към уебсайта, на който е публикуван този показател, ако е приложимо).

² Има ли някакви потенциални отрицателни последици за качеството на подпомаганите операции и ако това е така, какви мерки (напр. осигуряване на качеството) ще бъдат предприети за компенсиране на този риск?

12. Обща сума (на национално равнище и на равнище ЕС), която се очаква да бъде възстановена от Комисията на тази основа	
---	--

В. Изчисляване на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки

1. Източник на данните, използвани за изчисляване на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки (кой е генерирал, събрал и записал данните; къде се съхраняват данните; крайни срокове; валидиране и др.):

--

2. Моля, уточнете защо предложеният метод и изчисление въз основа на член 94, параграф 2 са подходящи за вида операция.

--

3. Моля, посочете как са били направени изчисленията, включително и допускането по отношение на качеството или количествата. Когато е приложимо, следва да се използват статистически данни и референтни стойности, ако такива бъдат поискани, във формат, позволяващ употребата им от Комисията.

--

4. Моля, обяснете как сте гарантирали, че само допустимите разходи са включени в изчислението на стандартната таблица на единичните разходи, еднократните суми или единните ставки.

--

5. Оценка на одитния(те) орган(и) на методиката на изчисление и на размера, както и на механизмите, осигуряващи проверката, качеството, събирането и съхранението на данните.

--

Допълнение 2:

Принос на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията
(Член 95)

Дата на внасяне на предложението	

Настоящото допълнение не се изисква, когато се използват суми за финансиране на равнище ЕС, което не е свързано с разходи, установени с делегирания акт, посочен в член 95, параграф 4.

А. Обобщение на основните елементи

Приоритет	Фонд	Специфична цел	Категория региони	Сумата, покрита от финансирането, което не е свързано с разходи	Вид операция/видове операции		Условия, които трябва да бъдат изпълнени/резултати, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	Показател		Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултати, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията	Предвиден вид метод за възстановяване на разходите, използван за възстановяване на разходите на бенефициера или бенефициерите
					Код ¹	Описани е		Код ²	Описани е		

¹ Това се отнася до кода за измерението на областта на интервенция в таблица 1 от приложение I към POP и приложение IV към Регламента за ЕФМДРА.

² Това се отнася до кода на общия показател, ако е приложимо.

Б. Подробности за типа операция (попълва се за всеки тип операция)

1. Описание на типа операция			
2. Конкретна(и) цел(и)			
3. Условия, които трябва да бъдат изпълнени, или резултати, които трябва да бъдат постигнати			
4. Краен срок за изпълнение на условията или постигане на резултатите			
5. Определение на показателите			
6. Мерна единица за условията, които трябва да бъдат изпълнени/резултатите, които трябва да бъдат постигнати, за да се извърши възстановяване на средства от Комисията			
7. Междинни престации (ако е приложимо), които водят до възстановяване на разходи от страна на Комисията с график за възстановяване на разходите	Междинни престации	Предвидена дата	Суми (в EUR)
8. Обща сума (включително финансиране от ЕС и национално финансиране)			
9. Метод(и) на корекция			

<p>10. Проверка на постигането на резултат или условие (и, когато е приложимо, междинни престации):</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишете какъв(и) документ(и)/система ще се използва(т) за проверка на постигането на резултата или условието (и, когато е приложимо, за всяка от междинните престации); - опишете как ще се извършват проверките на управлението (включително на място) и от кого; - опишете какви мерки ще бъдат предприети за събиране и съхраняване на съответните данни/документи 	
<p>11. Използване на безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите</p> <p>Държавите членки предоставят ли на бенефициерите безвъзмездни средства под формата на финансиране, което не е свързано с разходите? Да/Не</p>	
<p>12. Мерки за осигуряване на одитна следа</p> <p>Моля, посочете органа/органиите, отговарящи за тези мерки.</p>	

Допълнение 3:

Списък на планираните операции от стратегическо значение и график — (член 22, параграф 3)

Текстово поле [2 000]

Допълнение 4:

План за действие по ЕФМДРА за всеки най-отдалечен регион

NB: Да се дублира за всеки най-отдалечен регион

Образец за представяне на данните за разглеждане от Комисията

Списък на най-отдалечените региони:	
-------------------------------------	--

A. Описание на стратегията за устойчива експлоатация на рибните ресурси и развитието на устойчива синя икономика

Текстово поле [30 000]

Б. Описание на основните планирани действия и съответните финансови средства

Описание на основните действия	Отпусната по ЕФМДРА сума (EUR)
Структурно подпомагане за сектора на рибарството и аквакултурите по линия на ЕФМДРА Текстово поле [10 000]	
Компенсация за допълнителните разходи по член [21] от Регламента за ЕФМДРА Текстово поле [10 000]	
Други инвестиции в устойчива синя икономика, необходими за постигане на устойчиво развитие на крайбрежните райони Текстово поле [10 000]	
ОБЩО	

В. Описание на полезното взаимодействие с други източници на финансиране на Съюза

Текстово поле [10 000]

Г. Допълнително финансиране за прилагането на компенсацията за допълнителните разходи (държавна помощ)

Информация, която следва да бъде предоставена за всяка предвидена схема/помощ *ad hoc*

Регион	Име на региона/регионите (NUTS) ¹	...
		...
		...
Предоставящ помощта орган	Име	...
	Пощенски адрес	...
	Адрес в интернет	...
Наименование на мярката за помощ	...	
Национално правно основание (позоваване на съответната национална официална публикация)	...	
Електронна препратка към пълния текст на мярката за помощ	...	

¹ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2. Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS) (ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1).

Вид на мярката	☐ Схема	
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	Име на бенефициера и групата ¹ , към която принадлежи
Изменение на съществуваща схема за помощ или помощ <i>ad hoc</i>		Референтен номер на помощта, даден от Комисията
	☐ Удължаване
	☐ Промяна
Продължителност ²	☐ Схема	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг
Дата на отпускане ³	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	дд/мм/гггг

¹ За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия раздел „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.

² Срок, през който предоставящият орган може да се ангажира с предоставянето на помощта.

³ „Дата на предоставяне на помощта“ е датата, на която законовото право за получаване на помощта е предоставено на бенефициера съгласно приложимото национално законодателство.

Засегнат(и) икономически сектор(и)	☐ Всички икономически сектори, допустими за получаване на помощ	
	☐ Само за някои сектори: моля, уточнете на ниво група по NACE ¹
Вид бенефициер	☐ МСП	
	☐ Големи предприятия	
Бюджет	Общ годишен размер на планирания бюджет по схемата ²	Национална парична единица ... (цели суми) ...
	Общ размер на помощта <i>ad hoc</i> , предоставена на предприятието ³	Национална парична единица ... (цели суми) ...
	☐ За гаранции ⁴	Национална парична единица ... (цели суми) ...

¹ NACE Rev. 2 — Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейския съюз. Обикновено секторът се посочва на ниво група.

² В случай на схема за помощ: посочва се общият годишен размер на планирания бюджет по схемата или прогнозираните данъчни загуби на година за всички инструменти на помощ, съдържащи се в схемата.

³ В случай на помощ *ad hoc*: посочва се общият размер на помощта/данъчните загуби.

⁴ За гаранции се посочва (максималният) размер на обезпечените заеми.

Инструмент на помощта	☐ Безвъзмездни средства/лихвена субсидия ☐ Заем/възстановяеми аванси ☐ Гаранция (при необходимост с позоваване на решението на Комисията ¹) ☐ Данъчно облекчение или освобождаване от данъци ☐ Предоставяне на рисково финансиране ☐ Друго (уточнете) ...
Обосновка	Посочете основанието, поради което е била създадена държавна схема за помощ или е била предоставена помощ <i>ad hoc</i> вместо подпомагане в рамките на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА): ☐ мярка, която не е обхваната от националната програма; ☐ приоритизиране при разпределянето на средства по националната програма; ☐ финансиране по ЕФМДРА вече не е възможно; ☐ Друго (уточнете)

¹ Ако е уместно, позоваване на решението на Комисията за одобряване на методиката за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ.